

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 15/št. 146

januar–februar 2019

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuja: Boštjan Narat, Ivan Sivec • Strokovne srede v MKL • Mesto bere • Kulturni bazar • Pobliski v prevode

NASLOVNA INTERVJUJA:

nagrajenec Prešernovega sklada

pesnik **JURE JAKOB**

in

avtor romana *Slepe miši*

pisatelj **DUŠAN MERC**

bukloplus

Tokrat predstavljamo več kot 150 novih knjig. Naslednja Bukla izide aprila 2019.

Rachel Cusk

Éric Vuillard

Tatjana Tolstoj

Ingo Schulze

Literature sveta
Fabula

FOKUS: ZIDOVI MED NAMI

Eva Illouz

27.2.–9. 3.

Alberto Manguel

2019

www.festival-fabula.org

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci:** Sabina Burkeljca, Aleš Cimprič,
Jedrč Jež Furlan, Iztok Ilich, Klara Jarc,
Vanja Jazbec, Sonja Juvan, Aljaž Krivec,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Kristina Sluga, Žiga Valetič**Gostujoči pisci:**Franci Just, Miklavž Komelj, Manca Košir,
Barbara Pregelj, Tatjana Pristolič,
Boštjan Videmšek, Darja Lavrenčič Vrabc**Strip:** Živa Šorn

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

Samo Rugelj

KNJIGE ZAHTEVAJO NOVE PRISTOPE

Včasih je bilo za dovolj visok javni odmev (skoraj) dovolj že to, da je knjiga izšla. Dobila je nekaj predstavitev v ključnih medijih (ki jih je bilo veliko manj kot danes) in kar nekaj tistih ljudi, ki jih je tematika zanimala, je kmalu našlo čas za pot v knjigarno. Ti časi so bili pred več desetletji, ko je izšlo bistveno manj knjig kot danes, obenem pa so ljudje imeli precej več časa. Oziroma natančneje: takrat je bilo na razpolago veliko manj drugih privlačnih alternativ za preživljanje prostega časa. Tudi delovni dnevi so bili drugače organizirani in delovne obveznosti so se precej manj zažirale v pozne popoldneve in zgodnje večere, da o digitalni revoluciji, ki je spremenila naše preživljanje časa, ni ti ne govorim.

Oni dan sem obiskal svojega stalnega antikvarja in mu zastavil magično vprašanje: »Ozri se na zadnje desetletje, od konca leta 2008, ko je bila ta dežela v največjem gospodarskem razcvetu od osamosvojitve do danes, in povej, kaj se je zgodilo s tvojo dejavnostjo?«

Pri sebi sem razmišljal takole: obseg knjižnega založništva je v zadnjem desetletju padel na polovico, za kar obstajajo predvsem ekonomski razlogi, torej pomanjkanje denarja in podobno. A vendar; če je problem (samo) pomanjkanje denarja, bi se moral ob enakem zanimanju za knjigo v tem času antikvarju promet torej povečati, saj njegova dejavnost omogoča dostop do cenejših knjig. Na žalost ni tako: tudi v antikvariatih se je v zadnjem desetletju promet zmanjšal in antikvar je žalostno ugotavljal, da se je v tem času zmanjšal »splošni interes za knjigo«.

»Tudi veliko manj obiska imam v lokalni!« je zatrdil antikvar, s čimer je jasno povedal, da se je v zadnjem desetletju življenje v mestnih jedrih korenito spremenilo: lokalni prebivalci so se premaknili v nakupovalna središča, mestna jedra pa so napolnili turisti, ki v antikvariatih s starimi slovenskimi knjigami nimajo kaj veliko iskati.

Pri knjigi nasploh (seveda vsaka sezona prinese tudi kakšno izjemo) tako ne gre več (zgolj) za ceno, temveč za to, da mora njen potencialni bralec in kupec ob izidu knjige začutiti neko dodatno vznemirjenje, da bo konkretni knjigi namenil denar in/ali čas. V zadnjem času sem tako identificiral tri nove pristope v zvezi s plasiranjem knjig.

Prvi so (avto)biografske knjige; v lanskem letu se je na tem področju izkazala Beletrina, ki je imela že pred leti izjemen uspeh z biografskim romanom *Cavazza* Vesne Milek. Njihova programska usmeritev v tovrstne vsebine je v lanskem letu postregla s kar nekaj knjigami, ki so bile hvaležen material za promoviranje. Med njimi so bile (avto)biografija Milene Zupančič *Kot bi Luna padla na zemljo*, ki jo je napisal Tadej Golob, potem avtobiografija *Na stara leta sem vzljubil svojo mamo*, ki jo je napisal Dušan Jovanović, ter seveda avtobiografski roman *Belo se pere na devetdeset*, ki ga je kot svoj knjižni prvenec podpisala Bronja Žakelj. Tik pred koncem minulega leta sta pri njih v tem žanru izšli še biografija o Ivanu Cankarju, ki jo je napisal Igor Grdina, in biografija o Jožetu Plečniku, ki jo je napisal Peter Krečič. Kot so pri Beletrini povedali na nedavni predstavitvi svojega letošnjega programa, bodo z obstoječo usmeritvijo nadaljevali, saj že spo-

mladi izide biografija Svetlane Makarovič z naslovom *Svetlobnica*.

Drugi pristop k promociji so tematsko zaokroženi dogodki v zvezi s knjigami, kot je bil Moj dan, ki ga je ob koncu januarja na Gospodarskem razstavišču pripravila založba Mladinska knjiga. Na celodnevem druženju so se znašli bralci, ki so pripravljene delati na sebi. Postregli so jim z dogodkom, ki ga je usmerjala Zvezdana Mlakar, posamezne sklope pa so vodili avtorji ali pa tesni sodelavci pri izidu posameznih knjig, od učiteljice joge Urške Božič Križaj do dr. Veronike Podgoršek, katerih dela je ta založba izdala v preteklem obdobju. Seveda je bila večina udeleženk ženskega spola, dogodek pa je jasno pokazal, da je za prihodnjo (vsaj) približno stabilno in samostojno poslovanje založbe, ki izdaja knjige v slovenskem jeziku, nujna interakcija med avtorji, založbo in bralci, saj se le na ta način lahko (z)gradi dolgoročna povezanost treh pomembnih oglišč knjižnega večkotnika.

Tretji uspešen pristop so personalizirane knjige in odprtje v svet; založniško-marketingški projekt Mali junaki, pri katerem lahko starši, stari starši ali drugi sorodniki in znanci naročijo personalizirano knjigo, v kateri otrok nastopa kot osrednji lik, pri nas poznamo že nekaj časa. Pred dnevi pa smo izvedeli, da so ga njegovi kreatorji v lanskem letu več kot uspešno lansirali še v nekaj držav po svetu ter s tem ustvarili unikatne knjižne izdelke, ki ciljajo stran od klasičnega bojevanja z nizko ceno: za naročilo personalizirane knjige z darilno škatlo in poštino mora pošiljatelj odšteti dobrih štirideset evrov, kar pa zanj (kot kaže) ni težava, saj v njegovem mentalnem računovodstvu ta strošek ne predstavlja samo knjige kot take (najbrž bi toliko le težko odšel za nakup klasične knjige v knjigarni), temveč se mu s tem zdi, da podari zelo osebno darilo z vso simboliko vred.

To so samo trije primeri, s katerimi želijo založniki knjige v teh časih približati končnemu kupcu, bralcu in potrošniku. Obstaja še mnogo drugih, ki upoštevajo spremenjeni čas, v katerem se nahajajo bralci in kupci knjig. Kljub temu pa mnogo založnikov še zmeraj vztraja pri starih paradigmah, premalo delajo za promocijo in trženje knjig, zato lahko sami sebe ter druge prepričujejo zgolj s tem, da izdajo knjige z dolgotrajno vrednostjo in večno (u)porabo. Taki založniki so ostali v preteklem času in so (tržno) tako nerazviti, da lahko knjige izdajajo zgolj ob vnaprej (javno) bolj ali manj pokritih stroških izida njihovih knjig.

In kaj se z večino takih knjig potem zgodi v letu ali dveh od njihovega izida? Večina izvodov ostane neprodanih in neodprtih, tisti, ki so jih odkupile knjižnice, pa pogosto samevajo na knjižničnih policah, saj nihče ni angažirano opozoril nanje. Le redke doživijo drugačno usodo in v tem hrupnem času dobijo vsaj kratko priložnost za kaka kasnejša bralna vstajanja.

Nove knjige v našem času tako hočeš nočeš potrebujejo nove pristope.

P. S. Revija *Bukla* po skoraj petnajstih letih izhajanja ni nov pristop za predstavljanje knjig, v razdrobljeni medijski krajini pa ima vse pomembnejšo vlogo pri tem, da marsikatera knjiga, ki bi sicer ostala v množici spregledanih, najde svoje bralce.

JOSIP OSTI

ČRNA, KI JE POGOLTNILA VSE DRUGE BARVE

Roman o oslepelem prijatelju

Beletrina, zbirka Beletrina,
2018, t. v., 313 str., 24 €

Josip Osti

Najnovejša, z mednarodno književno nagrado PONT 2018 ovenčana knjiga pesnika, ki vsake toliko (še posebej v zadnjem času) poseže tudi po drugih literarnih vrstah, je poseben hibrid postopkov, zornih kotov, načinov ... Ali drugače: knjiga je posvetilo in (zelo dolgo) pismo pesniškemu kolegu in prijatelju Borisu A. Novaku (besedilo se začne in zaključi z njegovima sonetoma), je spomin na bosanskega pesnika Huseina Tahmišića in njegov življenjepis, umeščen v čas balkanskih vojn. Je zbirka dejanskih pisem in publicističnih zapisov, malo proza, malo refleksija, malo izpoved in naposled

velik doprinos k neki lokalizirani literarni zgodovini nekega časa. Če naštevane pri knjigah včasih ne pove kaj dosti, se tu zdi obratno: tovrstna heterogenost je odlična izbira, če želimo zgledno predstaviti neko zgodovinsko obdobje in neko osebo v njem. > ALJAŽ KRIVEC

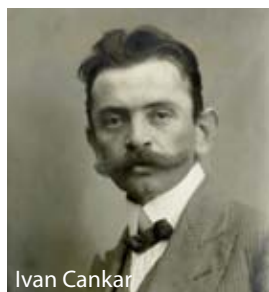
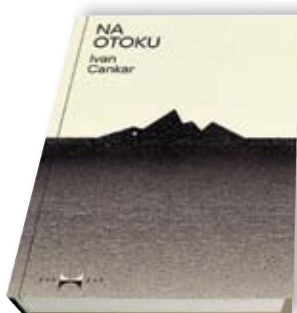
... mednarodna
književna
nagrada
PONT 2018 ...

IVAN CANKAR

NA OTOKU

Sull'isola

prevod v italijanščino: Paola Lucchesi
ZTT, 2018, m. v., 192 str., 15 €

Ivan Cankar

Pod skupnim knjižnim naslovom *Na otoku* je zbranih deset Cankarjevih črtic, ki so prevedene v italijanski jezik in natisnjene v obratni smeri, tako da ima izdaja dve naslovnici oziroma jo je mogoče brati v dveh smereh. Na sredi sta objavljeni tudi dve

zelo sproščeni fotografiji Ivana Cankarja v družbi prijateljev. Delo je uredila in spremeno besedo napisala Marija Mitrović. Ob naslovni črtici so v knjigi nanizane še *O človeku, ki je izgubil prepričanje*, *Hudodelec*, *Istrski osel*, *Prepir v krčmi*, *Majsko veselje*, *Ob grahu*, *Noč*, *O vojski* in *Odložene suknje*. Bralca ob objavljenih delih prevzamejo silna presunjenost, grenka žalost in temačno občutje, ki so skupni vsem zgodbam. Ta občutja, ki jih je Cankar tako prepričljivo in občuteno opisal pred več kot sto leti, presegajo zgolj tisti čas in prostor. Pojavljajo se tudi danes: v vojnah, tragedijah, pri iskanju načina preživetja in vsaj iskricice sreče tisoč in tisoč pribežnikov ter v bolečih razlikah med vrednotenjem ljudi, ki jih je prinesel nov družbeni red. Ivan Cankar je občutil duha svojega časa, stiske in brezup ljudi. Zdi se, kot bi v teh črticah zbral vso žalost, ponižanje in tesnobo, ki jih je prepoznal in občutil tudi sam. On takrat, mi pa danes z vsemi drugačnimi, ubogimi, od vojn, lakote in brezdomnosti pohabljenih in nesrečnih soljudi. > SONJA JUVAN

JERNEJ ŽUPANIČ

MAMUTI

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2018, m. v., 207 str., 19 €, JAK

Jernej Županič (1982) je svojo literarno pot pričel s pesniško zbirko *Tatar* (2016), nadaljuje pa jo z romanesknim prvencem *Mamuti*, medtem ko je leta 2017 za prevode treh ameriških avtorjev prejel nagrado Radojke Vrančič, namenjeno mladim prevajalcem. Avtor nedvomno čuti posebno afiniteto do slonov, saj jim v *Tatarju* posveti cikel pesmi, medtem ko so njihovi davni predniki med osrednjimi protagonistami v tem romanu, postavljenem v nedefinirano prihodnost. *Mamuti* predstavlja družbeno skupino, ki sobiva s človeško vrsto in še z nekaterimi drugimi, njihova družbena ureditev pa ima prenekatero značilnost današnjega sveta. Zlahka potegnemo vzporednice med zatiranimi in izkoriščanimi mamuti, katerih pravice so zapisane le na papirju, ter današnjimi brezimnimi delavci, begunci ali s strani multinacionalk popolnoma uničenimi državami. Roman načenja več pomembnih tem: od vprašanja rase, tudi spola, delavskih pravic, razlogov za terorizem do izkoriščanja in uničevanja okolja, žal pa te ostanejo v večji meri nedorečene. Kljub temu gre za izvir in slogovno večje napisan prvenec. > KRISTINA SLUGA

ANDREJ TOMAŽIN

ANONIMNA TEHNOLOGIJA

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2018, m. v., 153 str., 19 €, JAK

Knjiga Andreja Tomažina prinaša devet kratkih zgodb, ki bralca ne puščajo ravnodušnega. To so zgodbe, ob katerih se bo zamislil nad prihodnostjo, ki je pravzaprav že dolgo tu, česar se začne zavedati že v prvi zgodbi *Izabela*. Osamljenost, odtujenost, prepuščanje nižjim strastem, krutost ... Nič lepega ni v tej podobi sveta: izpraznjena podoba brez človečnosti, srčnosti. Vse je prevzela tehnologija in odnosi so temu primerno neosebni. Ko odpove tehnologija, pridejo na dan najnižje človeške strasti in instinkti. Kaj pravzaprav človeku še preostane v dobi tehnologije, multinacionalk, kjer je le še sredstvo, ki še v literarni ustvarjalnosti tekmuje z računalniki in kjer so dovoljeni neetični medicinski poskusi z ljudmi? Zdi se, da v človeku ni ostalo dovolj ljubezni, da bi zmogel spremeniti razosebljen svet, v katerem živi. > SABINA BURKELJCA

ALEKSANDER CEPUŠ

MOJ LIGENČEK

samozaložba, 2018, 40 str.

Najnovejša avtorjeva knjiga je ... cepuševska. Ponovno gre za kratko delo, primerljivo z daljšim zapisom na blogu, ki je izredno osrediščeno okoli določene (intimne) problematike, tokrat gre za bigamijo. In ta se tudi slabo konča, kar seveda ni nič čudnega, saj je medosebni in družbeni dogovori tega trenutka pač ne predvidevajo. Slednje se najbolje izrazi v prepirih glavnega junaka s partnerkama. In slogovno? Ponovno, cepuševsko. Pozabite na politično korektnost, čaka vas izrazito nedvoumen, dostopen jezik nekakšne rockerske estetike. > ALJAŽ KRIVEC

EVALD FLISAR

POGLEJ SKOZI OKNO

Roman

KUD Sodobnost International,
zbirka Izbrana dela. Proza,
2018, t. v., 204 str., 19,90 €, JAK

Evald Flisar

Najnovejši Flisarjev roman je (tudi) svojevrsten eksperiment, v katerem avtor preizkuša tako meje jezika kot tudi (politično korektne) vsebine. Pisan v drugi osebi nagovarja – pogosto z naslovnim stavkom Poglej skozi okno na začetku poglavja – občutljivega najstnika, nekako avtistično

zaprtega v svoj svet, ki mu življenje kroži okoli pujska (ta mu je najboljši prijatelj) in Knjige seznamov, v katero zapisuje ugotovitve o svetu okoli sebe po Nesrečnem dogodku, ki je nepovratno spremenil njegovo duševnost. Zgodba vznikne v trenutku, ko je glavni junak ravno na tem, da dopolni petnajst let, starša pa mu za to okroglo obletnico pripravita presenečenje: na krožniku mu – po tem, ko ga s pomočjo klavca zakoljeta – servirata nič drugega kot ravno njegovega najboljšega prijatelja. To nepovratno vznemiri petnajstletnika, povzroči prelom z očetom in mamo ter fanta sunkovito potisne nedoumljivim odločitvam naproti, saj se nameri utopiti v Kolpi (prebivajo namreč na tem občutljivem obmejnem območju). Vendar ga gotove smrti reši begunec Ahmed, s katerim razvijeta nenavaden odnos, s pomočjo katerega skuša vsak od njiju doseči svoje cilje: Ahmed priti do Londona, kjer ga čaka brat, naš junak pa narediti čim več za osvoboditev pujskov z evropskih prašičjih farm, kjer čakajo na zakol. Seveda pa usoda njuno (skupno) pot odpelje v nepredvidljivo smer. *Poglej skozi okno* je roman, ki ga lahko umestimo med t. i. *crossover* literaturo, saj nagovarja tako odraslega kot tudi mladega (seveda pa odpornega in problemskih romanov) vajenega bralca, s svojo vsebino pa nam (provokativno in večdimenzionalno) na bralni meni prinese družbeno aktualnost sedanjega časa. > SAMO RUGELJ

FERI LAINŠČEK

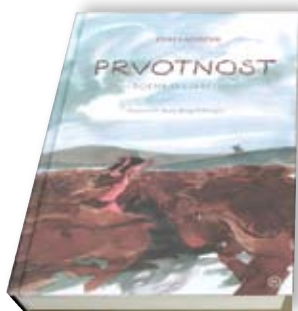
PRVOTNOST

Poema o ljubezni

ilustracije: Jure Engelsberger

Mladinska knjiga,
2018, t. v., 128 str., 24,99 €, JAK

Feri Lainšček

Ta poetični kratki roman o ljubezni in življenju ima v opusu Ferija Lainščka pomembno mesto, saj je bila zgodba o pravadni deklici Njo najprej del večplastno zasnovanega romana *Skarabej in svetalka* iz leta 1997. V njem je Njo predstavljala podzavestno sliko glavne literarne osebe Karle in nekakšno utelešenje arhetipa ljubezni

ženske, ki se žrtvuje za svojega moškega. Jungovska zasnovana pripoved se je knjižno osamosvojila šest let pozneje, saj je leta 2003 izšla v samostojni knjižni obliki kot *Poema o ljubezni – prvotnost*. Vnovična izdaja zgodbe o Njo prihaja med bralce v malce spremenjeni in popravljeni različici (z izjemnimi ilustracijami Jureta Engelsbergerja), pri kateri konec zgodbe zdaj ni več tragičen, temveč pomirjujoč. Lirična zgodba o človeku kot iskalcu presežnega. > SAMO RUGELJ

VINKO MÖDERNDORFER

NAVODILA ZA SREČO

Zgodbe

Cankarjeva založba,
2018, t. v., 268 str., 29,99 €, JAK

Vinko Möderndorfer

... realnost
našega vsakdana
in človeška
razmerja ...

Zdi se, da Vinko Möderndorfer svoja dela stresa iz rokava, saj ne mine leto, da ne bi izšlo vsaj eno, prej več, ob tem pa njihova kakovost niti najmanj ne peša. Tudi v novi kratkoprozni zbirki ostaja zvest tematiskim stalnicam – realnosti našega vsakdana in človeškim razmerjem – njegove zgodbe pa ostajajo družbenokritične, erotične in kipeče od življenjskih sokov. Začetek in konec knjige domiselno uokvirjata zgodbi o pripovedovalcu: kdo je, zakaj piše in koliko resnice o njem zrcali njegovo pisanje. Vmes se zvrsti cela paleta življenjskih usod, od nasilja v

družini, spolnih zlorab, samomorov, izpraznjenih odnosov, odsotnosti ljubezni in nerazumevanja drugačnosti. Kot rdeča nit se med zgodbami vije vprašanje sreče: zakaj jo nenehno iščemo, zakaj je pogosto ne vidimo, zakaj, če jo že imamo, nanjo radi pozabimo in »na njeno mesto postavimo drugo srečo«, ki pa posredno zastavlja tudi vprašanje smisla našega življenja. > KRISTINA SLUGA

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —

Albert Schweitzer:
JOHANN SEBASTIAN BACH
Preplet Bachovega dela ter umetnikovega družinskega življenja
Prevedel dr. Edo Škulj
372 str.; 35,00 EUR

LJUBLJANSKE DRUŽINE V 18. STOLETJU
Ljubljanski meščani v prvem popisu prebivalstva
Transkribiral mag. Tone Krampač
224 str.; 29,50 EUR

www.mohorjeva.org · info@celjska-mohorjeva.si
tel.: 03 490 14 20 ali 01 244 36 50

Najsi gre za pogovore o šolstvu, v katerem je deloval vse svoje poklicno življenje, ali pa za literaturo, ki jo obožuje, ostaja Dušan Merc zvest svoji osebnosti drži, po kateri slovi v različnih krogih: jasno, glasno in tudi strastno izraža svoje mnenje in pri tem ne poskuša ugajati nikomur.

Je navdušen bralec – doma ima knjižnico, v kateri kraljuje ogromno knjig, in zato pravi, da bi potreboval vsaj tri življenja, da bi prebral vse, kar si želi –, jadralec – z majhno jadnico rad odpluje na odprto morje in nato, sam v svojih mislih, jadra zgolj na veter – in obožuje zimo.

Na pogovoru o njegovem najnovejšem romanu *Slepe miši* se dobiva na mrzel zimski dan, ko zunaj naletava sneg. Obožuje ga, mi pove takoj na začetku in doda, da preprosto zato, ker ima rad življenje.

Kar je med drugim moč čutiti tudi v njegovi literaturi ...

»Če mislite, da knjiga zasluži nagrado, mi jo preprosto dajte!«

DUŠAN MERC

SLEPE MIŠI

Beletrina, zbirka Beletrina,
2018, t. v., 360 str., 27 €, JAK

Bukla: Leto 2018 je bilo za vas zelo plodno: dobili ste dva vnuka, priznanje mesta Ljubljane za dvaintrideset let ravnateljstva in izdali ste svoj štirinajsti roman *Slepe miši*. Veliko res lepih dosežkov, ki bi se jih bilo vredno v miru veseliti, a ravno v času izida novega romana ste bili medijsko znova izpostavljeni zaradi primera, ko pred petimi leti in pol niste dovolili vstopa v šolo učencema, ki sta ustrahovala in spolno nadlegovala sošolki.

Merc: Ta primer je že star, letošnjega maja bi zastaral, zato so ga verjetno morali pognati v tek. Zdaj, ko ocenjujem za nazaj, je šlo bolj za grdo spletko, ne sistemsko, ampak osebno. Verjetno se mi je nekdo poskušal maščevati, a sistem se je nato odzval, kot se je moral.

Bukla: Torej drži, da v sodišča, kar pogosto poudarjate, še vedno verjamete?

Merc: Seveda. Tudi ko si spoznan za krivega, je spoznanje krivde, notranje in družbeno javne, na neki način očiščujoče. Nekateri, ki so v zaporih, to zagotovo vedo, nekateri pa ne bodo nikoli. A to javno sprejetje kazni in sodbe je nujno in moralno. Sam namreč ne verjamem, da smo v vsem nedolžni. V sebi sem tudi vedel, da bom sprejel kakršnokoli obtožbo in da se verjetno ne bom pritožil; svojemu odvetniku sem rekel, da naj me pač obtožijo, samo da se stvar že enkrat konča in bom imel mir. A me je potem prepričal, da je treba pravici zadostiti.

Bukla: Prej ste omenili, da zapori na neki način človeka očistijo. Pa bi lahko isto rekli tudi za zapornike iz leta 1984, iz tako imenovane bolgarske naveze, ki je osrčje teme vašega novega romana *Slepe miši*, v katerem govorite o brezsmiselnem procesu in obtožbi povsem nedolžnih ljudi?

Merc: Ljudje iz omenjenega procesa so bili resnično popolne žrtve nekega sistema, dva od teh sem poznal. Osebno sem bil v stiku z Agopom Stepanjanom, on je bil mehka duša, pravi sanjač, pozoren in skrben oče, povsem apolitičen ...

Bukla: Pa vendar se je skupaj s še drugimi obsojenci, med katerimi so prednjačili bolgarski državljani, po krivici znašel na zatožni klopi. Kako lahko sploh pride do takšne »napake«? Človek si dandanes kar težko predstavlja, da je to mogoče.

Merc: Gre za napako v sistemu, ker se je civilnim osebam sodilo v Ljubljani na vojaškem sodišču. To je bila temeljna napaka tistega trenutka, predhodnica JBTZ. To je bila igra srbske obveščevalne službe zoper bolgarsko obveščevalno službo, zraven so pa vključili še Slovenijo. Tukaj je šlo za izrazite igre, v katerih civilisti niso mogli preživeti, razen če bi jih zaščitila slovenska civilna oblast. A ker je šlo vse skupaj mimo nje, so v tajnem procesu nasrkali povsem nedolžni ljudje, kar je bila napaka.

Bukla: Kot deseti obtoženi ste se na seznamu vseh domnevnih sovražnikov naroda znašli tudi vi. Kako je prišlo do tega?

Merc: Kot dijak in študent sem bil veliko na Bledu in tam sem srečal Bolgara, ki sta igrala v različnih ansamblih in nastopala po različnih klubih. Na to druženje sem kasneje povsem pozabil, a ko sem kot učitelj slovenščine začel poučevati v šoli za kadete v Tacnu, je vse skupaj udarilo na dan. Nekateri so vedeli, da so obtožbe povsem nesmiselne, drugi, ki so bili hlapčevski, pa so verjeli, da sem kriv. In tako sem bil takoj zaznamovan.

Bukla: Na koncu vendarle niste bili obtoženi in niste pristali v zaporu kot drugi obtoženci.

Merc: Ocenjujem, da me je zaščitila slovenska obveščevalna služba, saj niso mogli najti nobenega materialnega dokaza. Zoper vojaško sodišče sicer niso mogli storiti ničesar, a verjetno so me dali naposled na stranski tir in vse prepustili »kontraobveščevalni« službi, KOS-u.

Bukla: Vas je celotna zgodba, čeprav se je za vas srečno končala, vendarle tako glodala, da ste se jo naposled odločili preleteti v roman, za katerega odkrito pravite, da je avtobiografski?

Merc: Saj tudi je! K sreči sem mentalno zdrav in me vse skupaj, kar sem preživel, ni hujše psihično zaznamovalo kot druge v omenjenem procesu. Zaredi vsega skupaj bi denimo lahko postal shizofren, a vendar nisem.

Bukla: Toda vaš lik Samo Grčar, osamljeni knjižničar tik pred upokojitvijo, ki se po spletu okoliščin znova vrne v čas procesa, ki sva ga prej omenjala, je postal zaradi vseh obtožb vendarle zelo shizofren.

Merc: Literarni junak pač mora biti malce označen. Če ne, bi bil povsem anemičen, preprosto mora biti nosilec neke ideje. Lahko je tudi pravo nasprotje nosilca ideje, pa je še vedno junak. Povprečen državljan, kot sem jaz, pač ne more biti literarni junak, saj se mi dogajajo povsem običajne stvari (*smeh*).

Bukla: V romanu se zdi, da se Samu Grčarju ne dogaja prav nič, z bogatimi opisi tudi stopnjujete oris njegovega navidezno nesmiselnega življenja in nesmiselnega početja, zdi se, da ves čas lebdi nekje med sanjami in resničnostjo, med preteklostjo in sedanostjo.

Merc: Pisala mi je žena enega od dejanskih obtožencev tega procesa in mi očitala, da sem v romanu združil nezdružljive stvari: fikcijo in dejanske materialne dokaze, ki si jih je v glavi ustvarilo vojaško sodišče. A treba je vedeti, da je imelo tudi sodišče opraviti s fikcijo, čeprav so bile na drugi strani njihove obtožbe zelo realne in krvave. Sicer ne želim biti pametnejši od lastnega romana, a dejstvo je, da je tudi kontraobveščevalna služba skonstruirala resničnost, ki ne obstaja, in je zato to tudi del romana.

Bukla: Tovrstno spajanje med tokom zavesti in fikcijo na eni strani ter realnostjo na drugi je pravzaprav stalnica večine vaših romanov. Tudi v prejšnjih delih je ogromno prepleta med sanjami in resničnostjo.

Merc: Življenje je sen (*nasmeh*), pa še sen je samo sen. Zame je tudi zgodovina samo fikcija. In včerajšnji dan tudi. Sicer je pa tako, da si vsak bralec med branjem ustvari svoj domnevni realni svet, in to je pravzaprav tista najlepša stvar pri branju. Krasno je, če roman živi in če ga berejo, komentirajo ...

Bukla: Vaš junak je, če se dotakneva še naslova romana, ves čas vpjet v igro slepih miši. Pa vendar se bralec že sredi zgodbe lahko začne

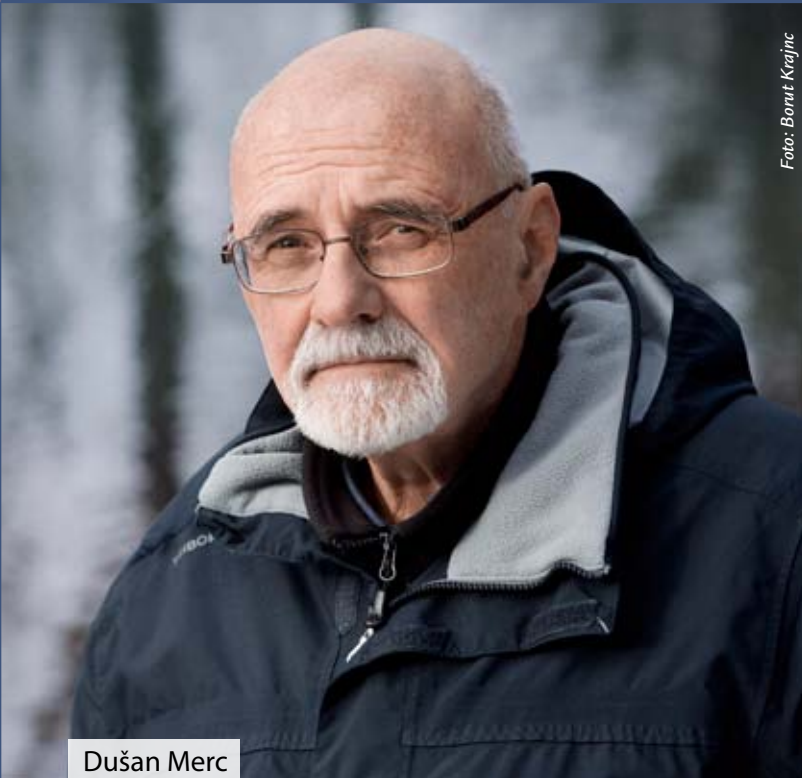

Foto: Borut Krajnc

Dušan Merc

spraševati, kdo v romanu je pravzaprav slepa miš: glavni junak ali kdo drug?

Merc: Če gledate otroke pri igri slepe miši, kako letajo naokrog in se izogibajo tistemu z zavezanimi očmi, da se jih ta ne bi dotaknil in ulovil, spoznate, da želijo biti po drugi strani vendarle tudi ujeti. Gre za ambivalenten občutek. In tisti, ki je slepa miš, zamenja vid za tip. To je posebna igra, ki marsikaj pove o naši navri. Želimo se skriti, a po drugi strani želimo biti tudi razkriti. Bojimo se videti resnico, potem pa ugotovimo, da resnica ni vidna. Otroška igra slepe miši je paralela z nami in našim odnosom do sveta ...

Bukla: Prav zaradi omenjenega slepomišenja v vseh mogočih plasteh zgodbe si lahko bralec tudi konec romana razlaga zelo po svoje. Ne smeva ga sicer razkriti, pa vendar ...

Merc: A veste, da sem ga že pozabil! (smeh)

Bukla: Pravite, da je v življenju bolje, če človek kaj tudi pozabi in se ne spomni vsega. Menda tudi svoje knjižne junake po končanem pisanju radi hitro pozabite in »pokopljete« ter greste naprej.

Merc: To je preprosto treba storiti! Ne moreš biti vezan na prejšnjega junaka, če že ustvarjaš novega.

Bukla: Pa vendar se zdi, kot da vam je tokratni protagonist bolj zlezal pod kožo, tudi zato, ker nekaterim svojim junakom v prejšnjih romanih niste niti podelili imen, temu pa ste. Ste mu nadeli tak priimek, da bi poudarili že prej omenjeno razklanost; da je torej junak grča, čeprav ne na zunaj ne od znotraj tega na prvi pogled ne izžareva?

Merc: Ne, ne ... Njegovo ime je nastalo že pred dvema ali tremi desetletji. Prva nasprotovanja zoper slovenski šolski sistem sem za *Delo* in *Mladino* namreč pisal pod psevdonimom Samo Grčar. In tako sem to ime zdaj spet obudil in ga uporabil v svojem novem romanu.

Bukla: Za razliko od Sama Grčarja, ki je ves čas želel napisati knjigo vseh knjig, pa mu to sploh ni uspelo, ste sami zelo ustvarjalni. Ob tem ste nekoč izjavili, da si želite napisati svoj najboljši roman, takšnega, ki bi ga lahko uvrstili v zbirko *Sto romanov* ali pa med najboljša dela 21. stoletja. Bi bil to lahko vaš novi roman *Slepe miši*?

Merc: Najboljšega romana svojega življenja ne moremo napisati, ker ga preprosto živimo (smeh) ... Sicer bodo morali pa drugi presoditi o tem, sam nimam te pravice. Se bom pa tudi v prihodnje še z veseljem trudil, tekma za omenjeni cilj se začne vedno znova.

Bukla: Pa si novemu romanu vendarle upate napovedati tudi kakšno nagrado? Vaš urednik Urban Vovk namreč o njem govori vse najlepše in mu tudi napoveduje velik uspeh.

Merc: Pri slovenskih nagradah me moti hollywoodski način celotnega izbora, od nominacij do tega, da se vse skupaj vleče po medijih vsaj en mesec.

Nekoč so me povabili v komisijo za desetnico. Najprej sem se uprl pojmovanju, kaj je sploh mladinska literatura. Kasneje sem na moč trpel, ko sem gledal svoje kolege, ki so imeli v očeh upanje, željo, skorajda že moledovanje, da bodo izbrali prav njega. Deset ljudi se je čustveno navezalo na to, da bi dobili to nagrado. In jaz sem se takrat odločil, da ne bom več sodeloval pri takih izborih. Nočem se postaviti v tako situacijo, to je preprosto ponižujoče! Če mislite, da knjiga zasluži nagrado, mi jo preprosto dajte, a ne delajte iz tega čustvene drame. Povrhu vsega pa gre še za smešno nizke denarne nagrade.

Skrivnost je v tem, da te nagrada zadene kot bolezen; slej ko prej boš dobil prostatitis in umrl. In ne maram hinavščine.

Bukla: To pogosto poudarjate.

Merc: Ker je res. Všeč mi je, če mi recimo svakinja za katero od mojih knjig reče, da se dobro bere, ampak to je pa tudi vse.

Bukla: Boste imeli zdaj, odkar ste upokojeni, kaj več časa za ustvarjanje?

Merc: Vedno imam dovolj časa za vse.

Bukla: Tudi vstajate še vedno tako zgodaj kot nekdaj?

Merc: Seveda. Tako sem navajen. Če si poročen, imaš otroke in hodiš v službo, lahko kaj postoriš le zjutraj. In to mi je ostalo do dandanes. Sicer sem pa po naravi takšen, da rad počnem več stvari hkrati. Ne bi mogel zgolj pisateljvati.

Naj vam ob tem povem resnično anekdoto. Med službo sem šel pogosto rad v mesto, ker človek tako vsaj kaj izve. In nekoč zagledam za mizo ene od kavarn Daneta Zajca, ki mi je namignil, naj prisedem. In sem. Nisva se prav veliko pogovarjala, pogovor se je zatikal, ker je bil Zajc precej molčeč po naravi. Pa mu potem čez čas rečem, da moram nazaj v službo, in on mi odvrne, da bo verjetno ravnatelj jezen, če me ne bo tam (*nasmeh*). Potem sem mu pa navrgel, da je tudi on ves čas hodil v službo in je vse življenje delal kot knjižničar v Pionirski knjižnici. Veste, kaj mi je odgovoril? »Seveda, sicer bi bilo pa življenje prazno.«

Takrat sem se prav zamislil nad njegovimi besedami! Tudi zato, ker si preprosto ne znam predstavljati, da bi bil zgolj pisatelj. Služba namreč ne pomeni le služenja denarja, ampak predstavlja tudi socialne stike, potrditev samega sebe, preprosto jo potrebuješ.

Bukla: Jo zdaj, ko ste upokojeni, vendarle kaj pogrešate?

Merc: Mogoče me malo daje sindrom fiktivne noge, tako imenovani fantomski ud: ko se upokojiš, je občutek namreč podoben kot pri invalidu, ki je brez noge. Rad bi se še vedno popraskal po njej, a se ne more. Toda vseeno sem se odločil, da se ne bom več vplel v šolski sistem, ker se zelo menja, pa tudi drugi imajo pravico, da povedo in pokažejo svoje.

Bukla: Ali ste kdaj, odkar ste dedek, razmišljali, da bi napisali tudi kaj za otroke?

Merc: Ne, ker tega sploh ne znam. Še do svojih otrok sem se vedno vedel kot do odraslih, kar je bilo na neki način krivično.

Bukla: Vam sinova to kdaj zamerita?

Merc: Rečeta mi ne, se pa to verjetno vseeno kje pozna ... Sicer se pa tudi do otrok v šoli nisem nikdar vedel kot do otrok, nanje sem gledal pač kot na ljudi. Nikar ne mislite, da petletni otrok ne ve, kaj je prav in kaj ne. Tu se ni treba igrati slepih miši. Podobno je z literaturo. Prepričan sem, da otroške in mladinske literature v resnici ni in da je samo konstrukt za lase privlečene literarne teorije. V resnici ne obstaja. Tista literatura, ki jo proglašajo kot dobro za otroke, je v resnici primerna tudi za odrasle.

Bukla: Literatura, ki nagovarja različne starostne skupine, tako imenovana *crossover* literatura je že nekaj časa v trendu ...

Merc: Seveda. Tudi če berem *Pedenjpeda* ali pa *Zvezdico zaspanko*, vidim v teh delih mnogo globljo zgodbo od vsem poznane. Pred leti sem za Zvezo prijateljev mladine napisal tri kratke eseje, ocene knjig *Deček Jarbol*, *Zlatolaska* in *Bratovščina sinjega galeba*. To so vrhunske stvari in sploh niso otroške! Ali pa pogledjte knjigo *Drečček in trije marsovčki*; Vid Pečjak je bil petdeset let pred vsemi E. T.-ji in drugimi podobnimi bitji. Jaz takšnih stvari preprosto nisem sposoben napisati. In se tega potem tudi raje ne lotim.

Bukla: In kaj se ta hip pleče v vaši pisateljski ustvarjalnici?

Merc: Posvečam se diskurzu ob tridesetletnici osamosvojitvene vojne, povsem v literarnem smislu, seveda. Po zgodbo in videnje bom šel na drugo stran. Čas je, da začnemo poslušati tudi drugo plat celotnega dogajanja. Več pa povem, ko bo vse nared.

Pesnik in esejist Jure Jakob (1977) je svoje otroštvo preživel v Vitanju, se kot mlad fant iz bližnjih Stranic vozil v gimnazijo v Celje, nato pa se je zaradi študija filozofije in primerjalne književnosti na Filozofski fakulteti preselil v Ljubljano, kjer živi še danes. Že s svojo prvo pesniško zbirko *Tri postaje* (2003) je zbudil pozornost tako bralcev kot kritikov, ki so v njem prepoznali povsem samosvoj pesniški glas. Za prvenec je prejel nagrado zlata ptica, namenjeno mladim umetnikom, poleg tega je to ena redkih slovenskih pesniških zbirk, ki se lahko pohvali s ponatisom. Do zdaj je napisal še štiri zbirke: *Budnost* (2006), *Zapuščeni kraji* (2010), *Delci dela* (2013) in *Lakota* (2018), za katero je bil letos odlikovan z nagrado Prešernovega sklada. Vse zbirke so izšle pri založbi LUD Literatura. Kar dve nagradi – kritično sito in Rožančevo nagrado – je prejela njegova knjiga poetičnih esejev *Hiše in drugi prosti spisi* (MK, 2015), v kateri se spominja svojega otroštva v podeželskem okolju Vitanja, selitve in navajanja na Ljubljano, razmišlja o poeziji in procesu pesnjenja, hoji in kolesarjenju. Zadnja leta se posveča tudi pisanju za otroke. Skupaj z ženo, slikarko Anjo Jerčič Jakob, sta ustvarila že tri pesniške slikanice za otroke: *Morje* (MK, 2016), *Skrivni gozd* (Miš, 2017) in *Tri vrane s platane* (Miš, 2018). Ob literarnem ustvarjanju je kot knjižna izdaja izšla tudi njegova magistrska naloga *Otroški pogled* (LUD Literatura, 2010) o pripovedništvu Lojzeta Kovačiča.

Jakobova poezija je že od prve zbirke močno vpeta v svet narave, ki vstopa v svet lirskega subjekta ali obratno. Živali, posebej ptice, in drevesa so pesnikovi stalni spremljevalci. To je svet, ki ne potrebuje visokoletnih besed, saj se njegovo bistvo razkriva ravno v njegovi prvinski razgaljenosti.

»Poezija ni glasna, a je vseeno tu – od nekdanj.«

JURE JAKOB

LAKOTA

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2018, m. v., 78 str., 19 €, JAK

Bukla: Za vašo zadnjo zbirko *Lakota* boste letos prejeli nagrado Prešernovega sklada. Kaj vam ta nagrada pomeni in kakšno vlogo po vašem mnenju sploh še imata poezija oz. umetnost v življenju posameznika?

Jakob: Nagrado jemljem kot priznanje svojemu delu, svoji poeziji – ker jo dobim za *Lakoto*, seveda predvsem poeziji iz te zbirke. Vesel sem je! Mislim, da ima poezija v življenju posameznika točno takšno vlogo, na kakršno je dotični posameznik pripravljen. Vaše vprašanje je intonirano, kot da si posameznik od te vloge dandanes ne more več ne vem kaj obetati. Iskreno dvomim. Slabe obete praviloma širijo tisti, ki imajo slabe namene, razširijo pa tisti, ki jim je vseeno. Takšnih, ki nam ni vseeno, še ne bo kmalu zmanjkalo, čeprav nismo najglasnejši. Tudi poezija ni, a je vseeno tu – od nekdanj.

Bukla: Ob branju *Lakote* sem dobila občutek, da se tokrat prostor vaše poezije vse bolj »oži«. Lirski subjekt se iz gozdov, z vršacev in morske obale vse bolj pomika k samemu sebi – v svojo hišo, na svoj vrt. Stik z naravo se zdaj največkrat zgodi na domačem dvorišču (kosi, mravlje, črvi). Kako ste snovali zbirko?

Jakob: Vašemu občutku bi sam do neke mere pritrdil, ne pa povsem. Mislim, da je prostor vse moje poezije, ne samo te v *Lakoti*, ne bi rekel ravno ozek, pač pa – skromen. Pišem nekako introvertirano, pogosto naslanjajoč se na osebno izkustvo, in bolj kot široke panorame me zanimajo drobni odtenki, osvetljave in zatemnitve večidel ene in iste življenjske snovi iz omejenega življenjskega okolja.

Zbirka je sicer nastajala razmeroma dolgo, najstarejše pesmi segajo v leto 2013, a glavnino pesmi sem vseeno izpisal spomladi leta 2017, med svojim enomesečnim bivanjem v Pragi.

Bukla: V prvi zbirki *Tri postaje* je bil vaš jezik deloma zastrt, z kdaj tudi abstraktnimi podobami, nato pa iz zbirke v zbirko jasnejši. Zbirka *Lakota* stopa v zelo neposreden in iskren odnos z bralcem. Kako je prišlo do tega premika?

Jakob: Verjetno se pozna, da vmes leži več kot petnajst let mojega življenja. Iz kože mladeniča sem zlezal v zrelo dobo in dobil nekaj gub, skozi katere mogoče lažje vidim, kaj je zares pomembno in kaj niti ne tako. Bolj kot za premik gre verjetno za razvoj. *Lakota* je moja peta pesniška zbirka za odrasle, mogoče sem se pa ravno z njo poslovil od svoje vajeniške dobe. Čeprav moram k takim domnevam takoj dodati pridržek – mislim, da je pesnik večni vajenec, noben mojstrski izpit mu ne zagotavlja pesmi; po vsaki pesmi, ki jo napiše, je pravzaprav spet na čistem začetku. V tej negotovosti je tudi slast pesniške obrti; večšina ni dovolj, lahko še tako večje meljemo otrobe, pa ne bomo nikoli namleli moke.

Bukla: Posebej iz *Lakote* veje nekakšna spokojnost, ki je v prejšnjih zbirkah ni opaziti, kljub še vedno prisotnim vprašanjem »Zakaj je žalost še vedno tu, / kako, od kod?« in dvomom.

Jakob: Res je, tudi sam imam tak vtis. Spokojnost in vedrina rahlo prevladujeta, a tudi žalostnih, vase vrtajočih, tesnobnih pesmi ne manjka, celo kaka jezna se najde. Ravno zato sem skoraj do konca zbirko v mislih nosil pod naslovom *Šibki časi, močni časi*. Premislil sem si, ker se mi zdi, da pesmi kličejo po svetlem, vitalnem poudarku, da kot celota stopajo s čvrstim korakom.

Bukla: Morda je to le moje videnje, a zdi se mi, da ste se v zbirki esejev *Hiše in drugi prosti spisi*, v kateri kot prvoosebni pripovedovalec odstirate podobe svojega otroštva in mladosti v Vitanju, razkrili še bolj kot v svoji poeziji. Kaj vas žene k ubujanju spominov?

Jakob: Tako kot mi je zoprno vsako prikrievanje, maskiranje in slepomišenje, mi je zoprno tudi razkrivanje, nastopaštvo in afnanje. Literatura, ki mene kot pisca – pa tudi kot bralca – zanima, ni melodrama. Ne pišem, ker bi se mi zdelo moje lastno življenje tako izjemno zanimivo, da kar samo kliče po literarni obdelavi. S svojim pisanjem ničesar ne razkrivam, ampak skušam kaj odkriti. Odkriti kaj univerzalnega, nekaj, kar bo lahko bralec notranje podoživel in na sebi lasten način odkril tudi v sebi, se na ta način nekako obogatil in prerodil. Bralec, ki se predaja nasladi razkrivanja navidezno sočnih in pikantnih detajlov, ki naj bi bili »resnični«, se prikrajša za resnično moč dobre literature; ravna kot gleduh, pornograf na lovu za plehkimi, hitro minljivimi užitki, ne upa si pa samega sebe odpreti, ne dovoli si, da bi ga kar koli nagovorilo. Ko torej sam v svoje pisanje vpletam drobce iz svoje biografije – kar je seveda dejstvo –, jih vedno kot snov, ki jo je treba še obdelati, da bo zadobila neko – občó – vrednost in živost. Ne vpletam jih zaradi sebe, ampak zaradi sveta, v katerem živim. Ta svet se mi zdi zelo bogat in neizmeren, svetel in tesnoben, pred mojim nosom je, čutim ga pod stopali, a je hkrati tako skrivnosten. Kadar napišem pesem,

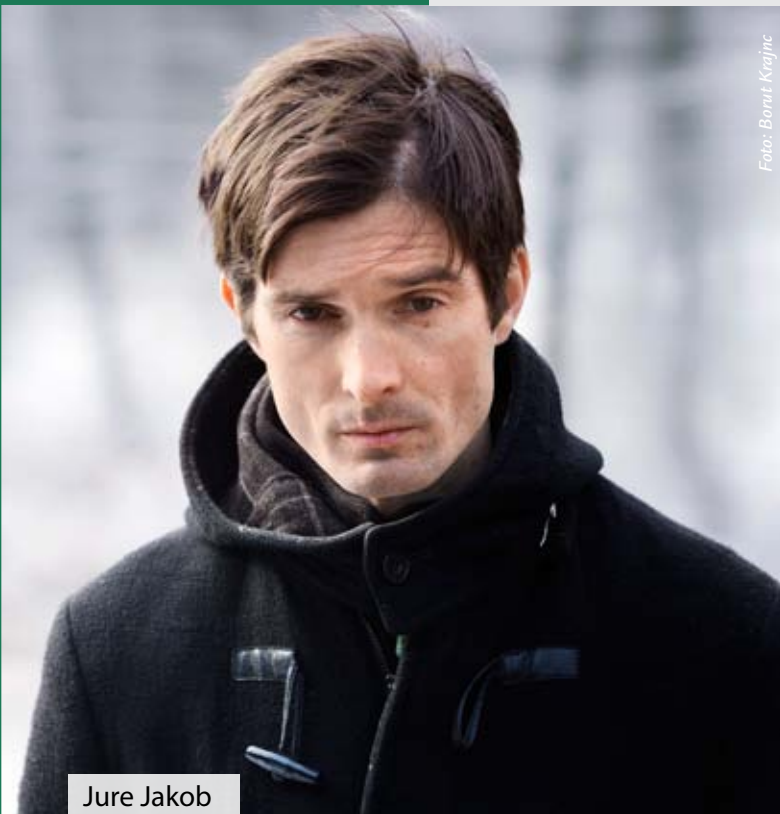

Foto: Borut Krajnc

Jure Jakob

se mi zdi, da sem delček vsega tega nekako zadržal. In zato gre vse to v pesem. Vsakemu, ki bo pozorno prebral mojo knjižico esejev, bo vse to postalo hitro jasno, saj v njej govorim ravno o tem, kako pišem, zakaj pišem in zakaj pišem tako, kot pišem. Če rečem še bolj nazorno in patetično: ne služi moja literatura mojemu življenju, ampak služi moje življenje moji literaturi.

Bukla: Pred tremi leti sta z ženo, akademsko slikarko Anjo Jerčič Jakob, ustvarila prvo otroško slikanico *Morje*, sledili sta še dve. Kako poteka vajino sodelovanje: nastane prej pesem ali podoba? In kako doživljate pisanje pesmi za otroke, se to razlikuje od ustvarjanja za odrasle?

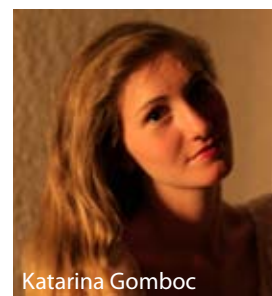
Jakob: Ideja in vzpodbuda za vse skupaj sta bili Anjini. Na začetku, pri pesmicah iz *Morja*, je bila kdaj podoba oziroma risba pred pesmico, sicer praviloma najprej nastane pesmica. Sodelujeva s tržaško revijo *Galeb*, ki nama vsak mesec objavi pesmico in ilustracijo. To je neke vrste privilegij, saj lahko, še preden se lotiva slikanice, opazujeva, kako pesem in podoba delujeta med platnicama, na papirju. Za slikanico potem Anja vse ilustracije odslika na novo, pa tudi sam pesmice še popravljam in predelujem. Rad počnem to. Še vedno se precej lovim, trenutno imam recimo občutek, da je večina mojih otroških pesmic neprimerno predolgih, da so nategnjene kot jara kača. Čeprav se jih lotevam bolj neobremenjeno in z lažjim srcem kot svoje odrasle poezije, čutim neko odgovornost. Rad imam otroke, vsak otrok ima v sebi božjo iskro in vražje iskricke, da kar žari. Otroške pesmice so – tako kot vsa otrokom prilagojena umetnost – roka, s katero odrasli otrokom pomagamo, da se počasi privadijo na ta svet in ukrojiijo po njegovi meri, ne da bi pri tem izgubili vso svojo otroško živahnost in prodornost. Ne da bi povsem skrepeneli in se zadušili pod balastom slaboumnosti, s katerimi odrasli ta naš ljubi svet tako radodarno zasipamo.

Bukla: Nam lahko za konec zaupate še, kaj pripravljate v prihodnje?

Jakob: Lani poleti sem prijazni urednici poslal par novih otroških pesmic in predlog ter okvirno zasnovo za novo slikanico. Rekla je, da bo vse skupaj vzela s sabo na dopust in tam v miru prebrala. Medtem ko čakam, da se vrne z dopusta, si včasih predstavljam, kako fino bi bilo, če bi si tudi sam lahko kmalu spet privoščil kak dolg dopust. Potem bi končno spet lahko napisal kaj daljšega in kaj resnega. Nobena skrivnost ni, da pesniki pišemo le v prostem času, na dopustu, medtem ko v delovnem času samo krademo. Bogu čas, državi denar, poštenim državljanom pa mir.

KATARINA GOMBOC NEGOTOVOSTI NAVKLJUB

JSKD - revija Mentor, zbirka Prvenke,
2018, m. v., 70 str., 15 €

Katarina Gomboc

Katarina Gomboc (1993) objavlja pesmi in druge zapise pri založbah LUD Literatura, Koridor, Air Beletrina in na svoji spletni strani. Leta 2017 je bila prejemnica nagrade Festivala mlade literature. Po izobrazbi je magistra profesorica slovenščine in ruščine. Njene pesmi so bile prevedene v češčino, angleščino in ruščino. Poletje, mesta, osamljenost, votlost, o moških, ki jih del prebivalstva vidi kot šibke, pedre, hm, ali pesnike, o zvestobi, o tem, kako je prečrtala Sirijo kot turistično destinacijo, o otrocih, dvojini, lastni poziciji v svetu so, če na hitro strnem, teme pesmi v tej zbirki. Vsebinsko prevladuje nad obliko, pesmi so napisane v prostih verzih. Brala sem jih kot zgodbe. Katarina Gomboc je disciplinirana, stroga do sebe, rahločutna, čuječa: »Kot me je učila mama – počasi in s potrpežljivostjo in tudi s krvjo. Kot je rekla – naj pišem, ko bo težko.« Pesmi se razprostirajo v treh sklopih, je zapisala avtorica spremne besede. Označila jih je z iztočnicami avtorice: *Globoko v meni / je votlo poletje* (strah, dejavnost, nezavedno), *Človeško srce lahko počti / čeprav je iz mišice* (pogled se odpre v svet) in *Dvojino sem osvajala / kakor samouk bližine* (samost, bližina, krutost, nasilje). V zadnji pesmi v knjigi *Živeti med drugim* zapiše: ... *ljubiti do onemoglosti / preoleti poletje / ki je odšlo / biti tu / nikdar do konca spoznati / zakaj prav jaz / živeti dalje / negotovosti navkljub / dvomiti o samoti / vztrajati v dvojini / verjeti v pisanje / do konca / verjeti v pisanje.* > JEDRT JEŽ FURLAN

BOŽIDAR MAROT

AKATRIAN

Zbirka pesmi in misli

Simaret, 2018, t. v., 106 str., 17,06 €

Marotove pesmi so takšne kot življenje samo: igrive in lahkotne, prepredene z vonjem poletnega vetriča in ovite v dih jemajočo lepoto sončnega zahoda, so pa tudi trpke in včasih prebodene z bolečino ali žalostjo. Ustvarjalec te pesniške zbirke jih je zasnoval v različnih obdobjih in čustvenih stanjih. Nekatere med njimi zvenijo morda zelo preprosto, a če dopustiš, da se te dotaknejo in jih posrkaš z vso bitjo, lahko spoznaš njihovo globino. In v tem je tudi čar Marotovega ustvarjanja: zdi se, da se je umetnik s to zbirko razodel do popolnosti, postregel nam je z vso paleto čustev, nas popeljal v višave ljubezenske evforije, pa tudi na dno najbolj bolečih občutkov. In prav zato njegove stvaritve bralca ne pustijo hladnega! Kako bi ga tudi, ko pa pesnik v svoji zbirki spretno prepleta osebnoizpovedne, večinoma ljubezenske pesmi tudi s pesniškim dojemanjem lepote širšega sveta kot tudi svoje najbližje okolice, vse skupaj pa zaokroži s pisanimi mislimi o vseh odtenkih življenja. Pesniško zbirko, podprto s prelepimi fotografijami, ki zaokrožijo doživljanje poezije, prevetava sili hrepenenja in upanja, ki, kot se zdi, sta njegovi življenjski gonili. Ali, kot zapiše pesnik na koncu ene od svojih stvaritev: *Se kdaj povrneš spet, / tako lepa in vabljava, / si res izgubljena za najin svet, / vsaj upanje ohraniva.* > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Ljubljana je decembra 2015 prejela naziv **Unescovo mesto literature**. V primerjavi z drugimi pridobljenimi nazivi, ki sočasne narave, je ta stalen, kar pomeni, da je skupaj z njim prišla tudi zaveza Ljubljanec k trajni podpori in razvoju področja literature, kar je spodbudno in razveseljujoče.

Po drugi strani so značke in bleščeči nazivi lahko le prazne oznake, zato je prvo vprašanje, ki se pojavi ob misli na naziv, vsebinske narave: kate- re so izjemnosti, ki gradijo literarno Ljubljano in jo postavljajo ob bok preostalim velikim mestom literature?

Kako Ljubljano, mesto literature, vidijo naši pisatelji in pisateljice ter ustvarjalci s področja knjige?

V tokratni številki predstavljamo pogled Miklavža Komelja, pesnika, prevajalca in umetnostnega zgodovinarja, avtorja mnogih nagrajenih pesniških zbirk, med drugim je prejel Jenkovo nagrado, nagrado Prešernovega sklada ter Rožančevo nagrado. Objavlja članke, ureja knjige, pre- dava o poeziji in umetnosti ter na številnih mestih in v različnih kontekstih v svojem značilnem slogu bruha vsebine iz sveta literature in umetnosti.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

PIŠE: MIKLAVŽ KOMELJ

»IMENA LUDA NALAZE SE SVUDA*.«

Miklavž Komelj

»Sredi poljan se je belilo mesto, svetlo mesto. Nad njim je bleščal v solncu grad, kakor čuvaj vseh čednih in nečednih, tajnih in netajnih, globokih in neglobokih, pravičnih in nepravičnih, lepih in grdih zgodb, ki so se godile v tem tihem mestecu. Kdor se je privozil vanj, je trdil, da je provincijalno mesto, njegovi prebivalci pa so dokazovali da ni, in s tem dokazali da je.« Tako se začenja neobjavljen fragment iz zapuščine Srečka Kosovela, ki očitno govori o Ljubljani. Ljubljana je bila za Kosovela strašna; v nekem pismu piše, da je, kdor stopi vanjo, a priori zapisan ugašanju. Ta izjava me je večkrat strašila, a prav Kosovel me je obenem pomiril – saj je bil sam kljub svoji zgodnji smrti največje nasprotje ugašanja; z njim se je v zanj mučni Ljubljani zgodila ena najsvetlejših eksplozij poezije tistega časa. Tako je bila Ljubljana, ki jo je sam doživljal kot provincialno, prav zaradi nje- ga obenem eden od centrov svetovne poezije ...

Ljubljana je polna protislovij, tudi glede literarne zgodovine. Po eni strani »ljubljanost«, ki je bila pogosto opisovana kot dušična, dolgočasna in malomeščanska, po drugi strani pa so to »ljubljan- skost« nenehno presegale – in jo nenehno presegajo – močne indi- vidualne izjeme: in to tako zelo, da lahko navsezadnje vidimo kot re- snično literarno zgodovino Ljubljane prav zgodovino teh pojavov, ki so najmanj »ljubljanški«, a so se obenem lahko zgodili samo tu (nekaj podobnega velja za celotno Slovenijo, če se navežem na izvajanje Muanisa Sinanovića).

Tako je hodil po Ljubljani Kosovel – navajam še en fragment: »Rad stopam po najdaljši cesti. To pa zato, ker se prepričam, da

moj korak še zveni ob kamnu in da na cesti ni zvezd, ob katere bi se spotikal moj pogled. Vsak trenutek sem v drugem prostoru teme; treba, da se pritipljem skozi predor megle in da najdem svoj dom.«

Raje kot o literaturi govorim o poeziji – ki seveda ni omejena le na pesništvo. Pojavlja se lahko na najbolj nepričakovanih krajih. Naj na- vedem le nekaj dejstev iz literarne zgodovine Ljubljane, v katerih vi- dim prebliske poezije.

Najstarejša ohranjena pesem, nastala v tem mestu, je žalostni na- pis z nagrobnika neke sužnje

Ljubljana je bila takrat Emona – mesto je bilo in ni bilo isto. Vča- sih pozabljamo, kako zelo je Ljubljana v času spreminjala svojo iden- titeto. Kakor da pleše med različnimi pokrajinami. Ko je bila Emo- na, je bila del Italije, a svoj mitski izvor je povezala z grško legendo o argonavtih. Pozneje je bila enkrat bliže Dunaju, drugič Benetkam, tretjič ... Kot glavno mesto Napoleonovih Ilirskih provinc je dobi- la čisto nov šarm. Ko je Charles Nodier, ključna osebnost francoske zgodnje romantike, takrat pol leta živel v Ljubljani, se je počutil, da je s tem v celotni Iliriji – čutil je bližino Črne gore in Dalmacije in si je očitno prav iz svojega ljubljanskega bivanja jemal avtoriteto, da je strokovnjak za vampirje in podobne pojave, značilne za Ilirijo. Ime nekega ljubljanskega kriminalca pa je postalo naslov njegovega ro- mana, nad katerim se je navdušil Napoleon ...

Ko se je Oton Župančič na začetku dvajsetega stoletja sprehajal po Ljubljani, je ob Robbovem vodnjaku razmišljal o tem, kako se je po slovenski nacionalni homogenizaciji mesta nekaj izgubilo – kako je izgubljen stik z rodovi, ki so tu živeli prej in ustvarjali na primer ba- ročno umetnost. Tedaj je bilo to mesto, o katerem je Valvasor pou- darjal, da se v njem vsakdo lahko doma nauči slovenščine, nemšči- ne in italijanščine. Lep spomenik tega dopolnjevanja je renesančni grad Fužine, last rodbine Khisl, ki je v šestnajstem stoletju podpirala slovensko protestantsko književnost; nad glavnim vhodom so vkle- sani nemški verzi, v notranjosti pa je italijanski grafit. Župančič je razmišljal o likovni umetnosti, a njegovo razmišljanje velja tudi za li- terarno preteklost.

Če se nam zdi danes literatura iz malo bolj oddaljenega časa v tem mestu tako skromna, je to tudi zato, ker ne upoštevamo vseh jezikov, v katerih je nastajala, čeprav so tu delovale sijajne osebnosti, kot je bil Nicodemus Frischlin, tesno povezan tudi s slovenskimi protestan- ti. Šele danes začenjamo intenzivne odkrivati baročnega polihistorja Schönlebna – v pripravi je objava njegove dramatične, ki nam bo na nov način pokazala bogastvo ljubljanskega jezuitskega gledališča. Oseb- no pa mi je najzanimivejši ljubljanski alkimist iz sedemnajstega sto- letja Johann Friedrich Rain; večina njegovega opusa je v rokopisih, ki čakajo na objavo in prevod (hvala Andražu Žvabu za to referenco) ...

Odkritja so mogoča povsod. Med njimi verzni napis neznane roke v zvoniku Plečnikove cerkve v Šiški, datiran 2. junija 1950 (hvala Ni- ki Prusnik Kardum in patru Gregorju Kosu za to referenco), ki govo- ri tudi o razmerju med literaturo in tem, kar je specifični *genius loci*: »Imena luda / nalaze se svuda*.«

* »Nora imena se nahajajo povsod«, op. ur.

MATJAŽ P. F. KRAINER

VODA 水; VODA 2prevod: Takahisa Kanagawa
samozaložba,
2018, m. v., 36 str., 29 €/knjigo

Gre za dve zbirki haikujev, ki ju zaznamuje avtorjeva pesniška kontinuiteta. Prva (ki je na SKS leta 2017 prejela tudi posebno pohvalo za oblikovanje) zajema enaintrideset haikujev in je zastavljena dvojezično, saj vsaki pesmi sledi njen prevod v japonščino. Druga zbirka premore nekoliko kvalitetnejši papir, prav tako enaintrideset haikujev pa sicer umanjajo prevodi. Tako Krainerjevi deli izstopata že ne prvi pogled (netipičen knjižni format, izrazito kratka dolžina ...). Pa vsebinsko? Posebnost avtorjevih knjig je, da za razliko od mnogih sodobnih zbirk haikujev strožje dialogizirata z lastno tradicijo. Avtor ne krši forme, ostaja pri splošnejšem podobju in zajema iz tradicionalnega imaginarija, obenem pa njegove haikuje zaznamuje izrazita eliptičnost, ki omogoča raznovrstne interpretacije. Poezija, ki noče kričati, temveč zahteva zbranost, in že s svojo ekonomičnostjo zahteva, da ji jo tudi namenimo. > ALJAŽ KRIVEC

MITJA ZUPANČIČ

V MENI JE MORJE

Pesmi o življenju z morjem

Osminka & Co., 2019, m. v., 70 str., 17,90 €

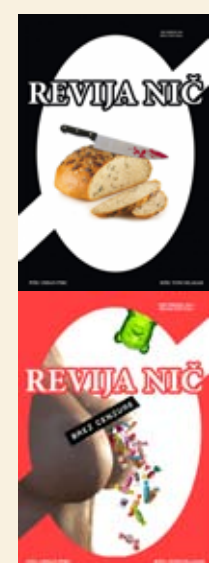
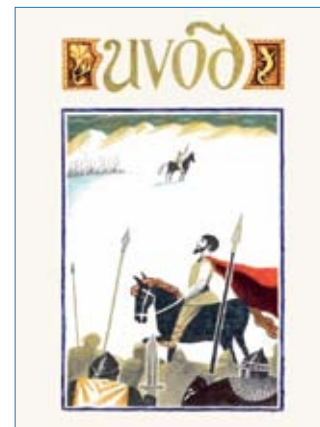
V meni je morje je pesniška zbirka šestdesetih pesmi, ki jih je avtor napisal na krovu svoje stare barke na dvomesečni plovbi vzdolž vzhodne jadranske obale. Osemindvajset pesmi je izpovednih, druge so pripovedne in v knjigi ločene med seboj.

Nastale so spontano, ob posebnih trenutkih, ko nastopi vertikala, zato kakšna pesem govori o isti stvari, a je ujeta v drugačno razporeženje. V izpovednih pesmih avtor razkriva sebe in občuje z naravo, v pripovednih pa podeli življenjske modrosti z morjeljubci sveta. Zupančičev svet je med valove ujet in zanj ostaja eden in edini. > RENATE RUGELJ

FRANCE PREŠEREN

KRST PRI SAVICIilustracije: Damijan Stepančič
Miš, 2018, t. v., 72 str., 26,95 €, JAK

Prelomno zgodovinsko obdobje pokristjanjevanja Slovencev je z nekaj pesniške svobode nepozabno upesnil naš največji poet France Prešeren. Velikim likovnim ustvarjalcem, ki so upodabljali Prešernovo poezijo (Šubic, Kralj, Maleš, Debenjak, Jakac itn.), se je zdaj pridružil tudi Damijan Stepančič, ki se zaveda, da se ne zgodi ravno pogosto, da bi ilustrator dobil nalogo narisati celotno pesnitev, ki je tako pomembna za nacionalno samobitnost. Ganljivemu posvetilu umrlemu prijatelju Matiji Čopu sledi šest velikih dvostranskih črno-belih ilustracij, ki v *Uvodu* predstavijo glavne junake in s krvavo rdečo barvo napovedo tudi osrednji konflikt – mitološko bitko poganske in krščanske vojske. Sledi *Krst*, z manjšimi, mirnejšimi, hrepenenjsko obarvanimi ilustracijami, ki ponazarjajo ljubezensko dramo in zaplete med Črtomirjem in Bogomilo ter predvsem njegovo preizpraševanje in dileme, ki menda še vedno puščajo veliko prostora za različne, tudi nasprotujoče si interpretacije. Edinstveno obogaten Prešernov najdaljši ep, ki je prvič ugledal luč sveta leta 1836 in bil potem še velikokrat ponatisnjen, bodo zdaj v roke z veseljem gotovo vzele tudi mlajše generacije bralcev. > RENATE RUGELJ

REVILJA NIČ Odgovorni urednik in pisec besedil: Urban Pirc
Ilustracije, fotografije in oblikovanje:
Toni Mlakar
Kulturno društvo Grable, 2018, m. v., 56 str.

Druga številka *Revilje nič* (prva je izšla lani) ostaja zvesta svoji osnovni zastavitvi, ki po besedilni plati sledi parodiji novinarskih in literarnih besedil, medtem ko oblikovna plat ponudi mladane kričečo (kar ni slabo) likovno podobo. A opaziti je tudi svojevrsten premik. Če je prva številka igrala na neposreden humor in je bil njen fokus predvsem novinarski diskurz, je druga številka pogosteje subtilnejša in vsebuje več literarnih prvin (dovolj, da v kakšnem drugem kontekstu ne bi bili povsem prepričani, če gre za šalo ali ne), a še vedno ostaja na nerazisknem presečišču med revijalnim/novinarskim

in literarnim. Ali drugače: če smo (tudi jaz) prvi številki pripisovali montypythonovstvo, bi enako lahko trdili tudi za drugo, le da je to tista nekoliko drugačna četrta sezona *Letečega cirkusa*. > ALJAŽ KRIVEC

FILZOFSKA
FAKULTETA
100

DAMJAN POPIČ
VEJICA, PA PIKA!
ZBIRKA PRAVOPISNIH VAJ
ZA SLOVENŠČINO
166 str., 15,90 €

Znanstvena založba Filozofske fakultete in
Knjigarna Filozofske fakultete UL
t.: 01/ 241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
Več informacij na: www.ff.uni-lj.si in na
<https://e-knjige.ff.uni-lj.si>

ANNA ŚWIRSZCZYŃSKA

BABA SEM

prevod: Jana Unuk
LUD Literatura, zbirka Mozaiki,
2018, m. v., 161 str., 19 €

Pesnično delo je tokrat (po mnogih revijalnih in antologijskih objavah) prvič predstavljeno v prevodu konkretne pesniške zbirke *Baba sem* (1972). Izbira je smotrna, saj gre za zrelo obdobje, v katerem je poljska avtorica »zbrala« vse pomembne niti lastne poetike: pisanje o ženskem vprašanju, zaznamovanost zaradi druge svetovne vojne, vprašanje otroka in družine itd. Gre pretežno za trpko poezijo, ki v središče pogosto postavlja usodo ženske v patriarhalni ureditvi in ki si zastavlja vprašanja o moškem agresorju, dejstvu poroda in družine, a ohrani tudi prostor za ljubezensko poezijo (červavno pogosto vpeto v prej navedeno problematiko). Świrszczyńska gradi na skrajnostih in paradoksih. Rojstvo je mogoče enačiti s smrtjo, spoštovanje lahko preide v zaničevanje ... Pesmi so obenem pogosto izpisane jasno, ekonomično, zaključujejo pa jih presunljivi obrati, ki sežejo v polje skrajno političnega in skrajno intimnega obenem. > ALJAŽ KRIVEC

FISTON MWANZA MUJILA

TRAMVAJ 83

prevod: Katja Zakrajšek
Modrijan, zbirka Bralec,
2018, m. v., 216 str., 20 €, JAK

Tramvaj 83 je lokal, v katerem se ob robustnih džezovskih zvokih nekje v ekvatorialni Afriki srečuje babilonska mešanica ljudi: otroci in njihove mame samohranilke, pretkani trgovci z dragimi kamni, lastniki rudnikov, umazani rudarji, (pre)mlade prostitutke, boemski ustvarjalci, podkupljivi državni uradniki ter priseljeni koristolovci z vseh vetrov in zgodovinskih križišč. Dežela je definirana kot Mestna država in bi lahko predstavljala postkolonialni Kongo oziroma njegovo glavno mesto Lubumbashi, kjer se je rodil Fiston Mwanza Mujila, sicer v avstrijskem Grazu živeči pisatelj, ki je za roman prejel vrsto nagrad. Z razkošnimi naštevanji in večnimi ponavljanji prikaže direndaj sodobne Afrike v slogu, ki posnema eklektičnost in improvizacijo džeza. Spremljamo zgodbo dveh starih prijateljev, ki jima avtor nadene imeni diametralno nasprotnih pomenov; prvi je nekdanji marksist Rekvem, prevarant, ki svoje posle, povezane z rudniki, ureja na ulici, v lokalu in pretežno ponoči, drugi pa zgodovinar in pisatelj Lucien, ki bo morda izdal svojo prvo knjigo. Dogajanje je bogato, a ob vsem mrgolenju se v resnici ne zgodi veliko. Lokal kot metafora za svet, ki hiti – na mestu. > ŽIGA VALETIČ

ALEJANDRA PIZARNIK
CANTORA NOCTURNA

Nočna pevka
izbor in prevod: Nada Kavčič,
Miklavž Komelj
MGLC, 2018, m. v., 480 str., 35 €

Špansko-slovenska knjiga o kulturni pesnici Alejandri Pizarnik (1936–1972), živela je v Buenos Airesu, je nastala

na predlog venezuelskega umetnika Yucefa Merhija, enega od pionirjev digitalne umetnosti v Latinski Ameriki. V Ljubljani je bil na rezidenci in je MGLC navdušil za knjigo; v njej je tudi njegov zapis o likovnih delih Pizarnikove. Miklavž Komelj je zapisal, da njene pesmi izžarevajo »eno najbolj travmatično intenzivnih pričevanj o razmerju subjekta do simbolnega v dvajsetem stoletju«. Sprehodimo se skozi pesmi iz različnih življenjskih obdobij, nekatere so objavljene prvič, prav tako pisma pesnici in pisateljici Dijuni Barnes. Pomemben je tudi njen tekst *Krvava grofica*, beremo tudi njena razmišljanja o delu, življenju, objavljena so njena likovna dela, fotografije, vmes tudi priprave na intervju: »Potrebujemo prostor, v katerem nemožne postane mogoče. V pesmi je meja mogočega še prav posebej zanesljivo prestopljena s tveganjem,« odgovori na vprašanje, čemu danes služi poezija. > JEDRT JEŽ FURLAN

CHRISTOPHE VAN GERREWEY
DA BOŠ NA TEKOČEM

prevod: Mateja Seliškar Kenda
KUD Sodobnost International,
zbirka Horizont,
2018, m. v., 144 str., 19,90 €

Knjiga flamskega pisatelja je romaneskni prvenec, ki si je še pred slovenskim prevodom prislužil nekaj vidnejših nagrad. Naš junak se znajde v hiši prijateljev, ki so odšli na počitnice, njemu pa prepustili skrb za mačko. Ali obstajata še primernejši prostor in čas za obuditev spomina na nekdanjo ljubezen? Tako se odloči napisati dolgo pismo (dolžine pričujoče knjige). Kaj je šlo narobe? Kaj se jima je dogajalo? Toda pismo se začne prevešati v nekaj drugega. Počasi nastopi moment introspekcije, najdemo se v nekakšnem psihoterapevtskem procesu in za piko na i skozenj spregovori naslovljenka, ki da jasno vedeti, da morda vendarle ni bilo vse tako popolno, kot se zdi. Knjiga o ljubezni, razmerjih, preblevanju in predvsem (reflektirani) samokritiki. > ALJAŽ KRIVEC

KNJIGA MOJSTRA

ŽELIM POSTATI TERORIST
PRED IZIDOM

NOVA USPEŠNICA ELIF SHAFAK
PRED IZIDOM

IZJEMEN ROMAN Z MEJE
PRED IZIDOM

Ste že člani družine Sanje?

Najboljše branje
www.sanje.si

NIKOLAJ GOGOLJ

MRTVE DUŠE

Pesnitev

prevod: Drago Bajt

Goga, zbirka Goga,

2018, t. v., 373 str., 27,90 €, JAK

Nikolaj Gogolj

Roman, ki mu aktualnost z leti zgolj narašča, ruska klasika, ki je prvič izšla že leta 1842 kot eno ključnih del Nikolaja Vasiljeviča Gogolja (1809–1852, poleg tega pri nas znanem še vsaj po *Plašču*, *Revizorju*, *Dnevniku blazneža* in *Tarasu Bulbi*), tematizira prisvajanje mrtvecev za lasten (ka-

pitalistični) interes, kar presenetljivo sovпада s sedanjim stanjem zombijevskega postkapitalizma, ki skuša profitirati tudi iz mrtvecev. Glavni lik romana je namreč Pavel Ivanovič Čičikov, ki se s svojimi služabniki pripelje v mesto N. S spretnim izdajanjem za veleposestnika si hitro pridobi pozornost mestnih veljakov, vsak od njih se spopada s svojo duševno specifikom, od zasanjanosti do kvartopirstva in od sumničavosti do skoposti, ter od njih za majhen denar odkupi imena že umrlih kmetov, s čimer se odloči pridobiti visoka denarna posojila ter na hitro obogateti. Zgodba počasi začenja dobivati neslutene razsežnosti, nekateri začenjajo vonjati goljufijo in Čičikov se znajde v svojevrstnem precepu. Enega prvih velikih ruskih romanov je v slovenščino že leta 1887 prvič prevedel Leopold Gorenjec, kasneje ga je v slovenščino prelił tudi Josip Vidmar, z Dragom Bajtom pa Slovenci dobivamo nov in sodoben prevod. > SAMO RUGELJ

JOHN STEINBECK

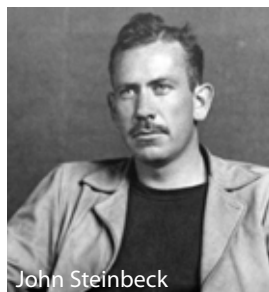
ZABLODELI AVTOBUS

prevod: Danica Čerče

Književno društvo Hiša poezije,

zbirka Ginko,

2018, m. v., 270 str., 25 €

John Steinbeck

V slovenščino imamo prevedenih že kar nekaj knjig ameriškega nobelovca Johna Steinbecka (1902–1968), od njegovih najpomembnejših *Vzhodno od raja* do *Grozdov jeze*, ki predstavljata ključni del njegovega opusa, do nedavnih prevodov, kot sta *Nebeški*

pašniki in *Mesec je zašel*, ki so dopolnili naše poznavanje tega velikega avtorja. *Zablodeli avtobus* je Steinbeckov krajši roman iz leta 1947, ki se odvija v »Steinbeckovi Kaliforniji«, na cestnem križišču, imenovanem Rebel Corners, kjer sta bencinsko črpalko kupila zakonca Juan in Alice Chicoy, jo dogradila v gostišče in trgovino, potem pa vsak s svojo dejavnostjo (Juan ob tem vozi tudi avtobus iz naslova romana) skušata preživeti na tem precej negostoljubnem kraju. Zakonca Chicoy sta morda najpomembnejša lika v tem dramsko in živo spisanem romanu, vendar pa Steinbeck svojo pripoved razporedi tudi na mnogo drugih likov, ki jih spoznavamo skozi njihove misli in notranje monologe. S tem ustvarja pejsaž, nad katerim lebdi avtobus s svojimi potniki in njihovimi prigodami, s čimer občutljivo izrisuje družbeno dogajanje v takratni zmaterializirani in duhovno izpraznjeni Ameriki. > SAMO RUGELJ

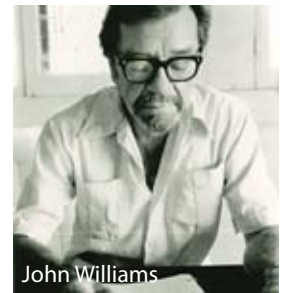
JOHN WILLIAMS

AVGUST

prevod: Breda Biščak

Mladinska knjiga, zbirka Roman,

2018, t. v., 413 str., 32,99 €, JAK

John Williams

Ameriškega pisatelja Johna Williamsa (1922–1994) je literarni svet (na novo) spoznal pred nekaj leti, ko so ponovno odkrili njegovo literarno mojstrovino *Stoner*, ki je tudi pri nas postala eden od najbolj opaženih romanov zadnjih let. Čeprav je napisal

samo tri romane, je Williams posegel na povsem različna literarna polja, kar se lepo vidi v njegovem romanu *Avgust*, postavljenem v stari Rim in obdobje Gaja Avgusta Oktavijana (63–14 pr. n. št.), kjer je ta po umoru Julija Cezarja (ta je poprej Gaja Oktavijana posinovil) podedoval tri četrtnine njegovega premoženja in v Rimu postal eden vodilnih politikov ter (leta 27) tudi prvi rimski cesar z nazivom Avgust. Seveda pa bi bilo naivno pričakovati, da se je Williams namenil izpisati klasično Avgustovo biografijo in portret tistega časa: ne, odločil se je za izjemno kompleksen in briljantno napisan roman v pismih, spominskih fragmentih, ukazih itn., s katerimi si pomembneži tistega časa izmenjujejo novice in posredujejo mnenja, obenem pa razkošno izpisujejo družbeno ozadje tistega obdobja. Za knjižne sladokusce! > SAMO RUGELJ

RADOSLAV PARUŠEV

OD ZNOTRAJ

prevod: Eva Šprager

KUD Police Dubove, zbirka Eho,

2018, m. v., 200 str., 24,90 €, JAK

Radoslav Parušev

Roman sodobnega bolgarskega pisatelja, publicista in pravnika Paruševa (1975) je skrajno nazorna in zato še toliko bolj srhljiva podoba skorumpiranega bolgarskega vsakdana, v katerem običajni posameznik ne more preživeti, ne da bi bil

vpleten v razne mahinacije. Za razliko od podobnih del tokrat niso v ospredju pokvarjeni politiki ali mafijci, ampak TV-producenti, ki na račun poneumljenega ljudstva mastno služijo z resničnostnimi šovi. Eden od njih je tudi osrednji protagonist Ivan Aleksander, sicer majhna riba, ki se ravno zato znajde v kolesju domačega pravosodnega sistema. Po hitri obsodbi ga strpajo v zapor, kjer se zanj pravi pekel šele začne. In kot da realnost še ni dovolj črna, se Parušev odloči pritirati bolgarsko distopijo do konca. Izbruhne tretja svetovna vojna, Bolgarijo zasedejo angleške in ameriške sile in v zameno za zaščito pred islamističnimi skrajneži zahtevajo menjavo oblasti. Nove oblastnike nameravajo poiskati z zaporniškim resničnostnim šovom. V mojstrsko izpisanem romanu s filmskim stopnjevanjem napetosti Parušev izriše skrajno groteskno, brezizhodno in včasih tudi duhovito podobo posttranzicijskih držav nekdanjega vzhodnega bloka, za katero se zdi, da niti ni tako daleč od (bližnje) resničnosti. > KRISTINA SLUGA

Boštjan Narat je glasbenik (kantavtor in član zasedbe Katalena, sam pa se rad spomnim tudi nekoliko starejših Sfiltrom), publicist, televizijski voditelj, gledališki (so)ustvarjalec. Letos pa je pri založbi Pivec izšla njegova druga zbirka kolumn, premislekov, esejev *Podaja v prazno*, ki dobro zaokroži, kaj pomeni delovati v kulturnem polju: biti malo zasebna in malo javna oseba, razmišljati o tem in onem, postavljati vprašanja in nanje včasih odgovoriti, včasih pač ne in biti nekako nesprijaznen s svetom, vsaj malo revolucionaren, pa vendar do vsega naštetega tudi ... zadržan. Kako *Podajo v prazno* reflektira in razume avtor pa v naslednjih vrsticah.

»Tišina je prostor, ki razpira, je torej prostor svobode, v katerem se lahko nekaj zgodi.«

BOŠTJAN NARAT

PODAJA V PRAZNO

Eseji

Pivec, 2018, t. v., 110 str., 18 €

Bukla: *Podaja v prazno* je pretežno razširjen in redigiran skupek že objavljenih besedil (večinoma gre za *Delove* kolumne, a ne izključno). Kaj je bil osnovni impulz za izdajo knjige? Kaj je tisto presečišče med morebitno (mimo)bežnostjo revijalnega tiska in knjige, ki je ključno pri pričujočih besedilih?

Narat: Eno ključnih presečišč je prisila, pozitivna prisila. Kot kolumnist moraš pisati, redno pisati, zavezan si rokom, številu znakov, uredniškim pripombam ... Esej te sili v to, da misel zastaviš širše, da – če gre za predelavo kolumne – besedilo razširiš, nadgradiš in kontekstualiziraš na drugem nivoju. Seveda pa *Podaja v prazno* ni zgolj zbirka predelanih kolumn. Je zbirka oziroma zbir ali izbor napisanega v zadnjih štirih letih. Sestaviti celoto, ki si zasluži naziv knjiga, pa je spet nov izziv, ki postavlja nove zaveze in zahteve.

Bukla: Sentiment, ki sem ga zaznal v skoraj vseh zapisih, je ta, da živimo v trenutku/družbi hrupa, medtem ko si za besedila zbirke upam trditi, da želijo biti predvsem tiha. Kakšna je njihova možnost, da zavzamejo v takem okolju? Kakšna je tako rekoč njihova strategija?

Narat: Nekje se mi je zapisalo, da je bila glasnost pred tridesetimi leti res orožje, danes pa so si jo prisvojili glasniki primitivnosti, populisti in ljudje, ki črpajo iz sovraštva. Misel je seveda poenostavljena, ampak poenostavljeno je tudi odgovarjati na populizem s populizmom, kar je vse bolj priljubljena strategija številnih političnih akterjev. Ne vem, na politične strategije se ne spoznam, tu gre bolj za strategije osebnega preživetja, seveda ne v eksistenčnem, pač pa v eksistencialnem smislu.

Bukla: Kakšna je vloga tišine v tem zgodovinskem trenutku? Sprašujem te kot literata in glasbenika.

Narat: Ključna, vedno je ključna. Tišina je prostor, ki razpira, je torej prostor svobode, v katerem se lahko nekaj zgodi. Hrup nam v osnovi in na prvi

pogled daje samo dve možnosti: da se mu pridružimo ali pa da molčimo. Prvo pomeni, da hote ali nehoti prevzamemo diskurz agresije in primitivizma, drugo, da se umaknemo, v vsakem primeru pa se ne more zgoditi nič, nič dobrega. Hrup in molk sta dva obraza nasilja in nesvobode. Tišina je zame v tem kontekstu predvsem prostor mišljenja, v katerem se lahko porodijo ideje, rešitve in dejanja. Je prostor smisla in kot takšna bistvena alternativa.

Bukla: Pomembna tema zapisov je tudi vprašanje narodne zavesti, domoljubja. Ali je mogoče govoriti o slednjem (še posebej ob vzponu ksenofobnih politik), ne da bi stopili na spolzek teren? Gre za razmejitev med toksičnim in netoksičnim domoljubjem? Kaj je sploh ta črta? Kič?

Narat: Teren je neizmerno spolzek, ravno zato je zanimiv. Sam se nanj najbolj neposredno podajam v besedilu *Tradicija in domoljubje, misel in kič*, kjer se ukvarjam s prezentacijo domoljubja in vprašanjem, zakaj se domoljubje tako rado kaže kot kič; vprašanje je torej v izhodišču estetsko. Kič je posledica odsotnosti refleksije, odsotnosti žive misli. V odnosu do preteklosti to pomeni fiksacijo in glorifikacijo, razumevanje tradicije kot neizpodbitnega dejstva. Oziroma, če se smem citirati: »Kadar preteklosti odrekamo njeno živost, jo obsojamo na smrt. In kič je smrt; je zanikanje življenja. Oziroma: kič je edina možna reprezentacija razumevanja preteklosti kot nečesa mrtvega; je njen nujni estetski obraz.« Seveda pa igra pri vseh teh premislekih zelo pomembno vlogo moje glasbeno udejstvovanje: kot vodja skupine Katalena se namreč s temi aporijami srečujem že skoraj dvajset let.

Bukla: Še ena velika tema knjige je birokracija oz. kritika le-te. Kakšna je vizija sveta za tem? Gre za idejo prestrukturiranja birokracije, ki naj ima »stik z realnostjo«, ali neko povsem novo paradigmo?

Narat: Nikoli ne postavljam pod vprašaj smisla in pomembnosti obstoja birokracije; kar me skrbi, je prevlada birokratskega načina razmišljanja, zmagoslavje birokratskega duha, če hočete. Teme se resda lotevam na skoraj anekdotičen način, skozi konkretne zgodbe in izkušnje, a premislek hočem zastaviti širše, saj se mi zdi za razumevanje naše družbene in politične stvarnosti zelo pomemben.

Bukla: Besedila so oblikovno zastavljena kot klasične kolumne, nekoliko pa izstopa *Partija*, zapisana kot dialog med šahistoma, ki ga

KER NI VSEENO.

Polica Dubova

www.policadubova.org

zbirka EHO – odmevi resničnosti

Foto: Peter Giodani

Boštjan Narat

spremljajo njune poteze (v resnici gre za prepis dveh partij Albina Planinca). Ali je tu nastopila točka, ko je poanta preprosto zahtevala dodatno utemeljitev v obliki, ker vsebina ni nujno dovolj?

Narat: Formo dialoga s šahovsko partijo sem uporabil že v svoji prvi zbirki, dotični tekst je dal zbirki celo naslov. Dialoška oblika me na neki način sprošča, kot da bi sproščala misel, govorico in pisanje, pogovor tudi odpira neke nove teme. Pisati na ta način mi je v užitek in verjetno sem se predvsem zato odločil, da partijo nadaljujem tudi v drugi zbirki, hkrati pa ta tekst predstavlja povezavo med obema knjigama. Šah je pač tisto, kar se dogaja zraven, tiha spremljava pogovora. Albin Planinc pa me je že takrat, ob pisanju *Partije*, fasciniral s svojo zgodbo, zato mu ostajam zvest.

Bukla: Pogosto se tvoji razmisleki dotaknejo tudi športa, kar implicira že naslov knjige. Zanimivo se mi je zdelo (nekoliko pa me je tudi presenetilo), da je Goran Vojnovič v spremni besedi knjigo obravnaval prav skozi to prizmo. Kaj je tista točka, v kateri ji to pritiče?

Narat: Goran je svoje spremno besedilo spletel okoli najinih nogometnih druženj, to je bila povsem njegova odločitev. Osebnost se mi zdi, da njegov tekst zato simpatično in predvsem smiselno zaokrožuje moja pisanja. Sicer pa je šport zame predvsem prostor zgodb, ki so lahko čudovite ilustracije in prisposode »nečesa več«. Kar pa se tiče konkretnih brčarij, ki se jih gremo: že od nekdaj me fascinira, koliko o človeku pove njegova igra. Obnašanje na igrišču pove ogromno o karakterju. Malo za šalo: Povej mi, kako igraš svojo igro, in povem ti, kdo in kakšen si.

Bukla: Ali so tvoje misli že pri kakšnem novem projektu? Še posebej glede na to, da te v kulturnem polju zanimajo najrazličnejše stvari.

Narat: V tem trenutku je najpomembnejši projekt selitev, banalno rečeno torej premik iz ene nepremičnine v drugo, manj banalno pa ustvarjanje novega doma, kar na neki način vedno pomeni novo opredelitev samega sebe in je v tem smislu še kako ključna stvar. Kar pa se tiče ustvarjalnosti, se ukvarjam predvsem s tekočimi posli: pisanje kolumn, občasni *Panoptikumi* na RTV Slovenija, *Dežela pridnih* v Slovenskem mladinskem gledališču, Dnevi slovenskega nacionalizma pod okriljem Zavoda Maska, ponovitve *Petra Kuštra* v SNG Nova Gorica in koncerti Katalene. Glede na to, da sem ravnokar izdal knjigo, s Kataleno pa smo v 2018 izdali dva albuma (*Človek ni zver; Kekec*), lahko tudi malo »spim« na lovoriakah.

MARINA STEPNOVA

LAZARJEVE ŽENSKÉ

prevod: Borut Kraševac

Forum slovanskih kultur,
2018, t. v., 334 str., 24 €, JAK

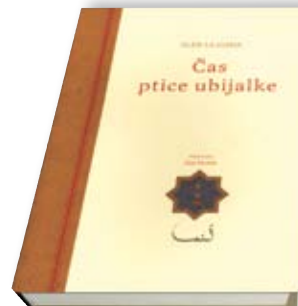
Marija Stepnova (1971) je mednarodno prepoznavna ruska pisateljica, roman *Lazarjeve ženske* iz leta 2011 pa je do sedaj preveden že v skoraj trideset jezikov. Ne brez razloga; gre za bleščeče izpisano, gosto tkano romaneskno pripoved, ki jo odlikujejo mnoge izvirne prisposode in besedne zveze, najlaže pa ga uvrstimo v literarni podžanr družinske kronike, saj večgeneracijsko obdeluje štiri zakonske pare od carske do postsovjetske Rusije. Zgodba je navita okoli naslovnega lika, talentiranega in priznanega znanstvenika Lazarja Lindta, s katerim so usodno povezana življenja treh žensk. Prva je Lazarjeva vnukinja, balerina Lidočka, s katero se roman začne ter tudi konča, srečata se samo enkrat, ona pa je tista, ki podeduje dedovo genialnost (izjemno opisovanje sveta baleta je navedlo baletnike, da so avtorico spraševali, na katero baletno šolo je hodila). Drugi dve ženski pa sta Marusja, žena njegovega starejšega prijatelja, do katere Lazar kot mladenič goji romantična čustva, in seveda Galina, v katero se Lindt zaljubi, jo ugrabi in zlorabi, si s tem prisluži njeno sovraštvo, a tudi ljubezen, s čimer usodno vpliva tudi na Galinino vdovsko življenje po svoji smrti. Literarna poslastica! > SAMO RUGELJ

ALEX LA GUMA

ČAS PTICE UBIJALKE

prevod: Zoja Skušek

Založba /*cf., 2018, m. v., 186 str., 17 €, JAK

Južnoafriški pisatelj Alex La Guma (1925–1985) je bil oporečnik in politični aktivist, ki je zaradi svojih nazorov in pisanja za napredne časopise pet let preživel v hišnem priporu, nato pa sta bila z ženo obsojena na samico; leta 1966 sta z otrokoma zapustila domovino in preostanek življenja bivala v različnih državah. *Čas ptice ubijalke* iz leta 1979 je njegov zadnji roman (tudi ta relativno kratek), govori pa o uporih skupine temnopoltih prebivalcev, ko jih preselijo v rudarski kraj. Knjiga s temačnim suspensom ne tematizira zgolj rasizma belcev, temveč je v svojem razbrzdanem slogu neprizanesljiva do vseh protagonistov – četudi res simpatizira z bolj prvobitnim življenjem črncev in hkrati sočustvuje z belci, zaslepljenimi s potrošništvom in individualizmom. Kaplja steče čez rob, upor vodi ženska, negostoljubno vroča pa je tudi narava. Pol stoletja kasneje so brutalna družbena trenja (žal) še vedno del južnoafriškega vsakdana. > ŽIGA VALETIČ

Spletni antikvariat

www.bukvarna.net

Dobre knjige iz starih časov

HELENA HENSCHEN

V SENCI ZLOČINA

prevod: Mita Gustinčič Pahor
Beletrina, zbirka Beletrina,
2018, t. v., 305 str., 27 €, JAK

Kaj narediti, če odraščáš in odrasteš v rodbini, ki jo je zaznamoval strašen, medijsko odmeven in nepojasnjen zločin? Eden od načinov je, da se poskušaš do odgovora, zakaj se je to zgodilo, dokopati s knjigo, v kateri sistematično pretreseš vse znane okoliščine primera, s čimer skušaš intimno priti do nekega epiloga, ki vsaj približno zadovolji vprašanja, na katera ne bo mogoče nikoli povsem zadovoljivo odgovoriti. Prav to je naredila švedska avtorica Helena Henschen (1940–2011), ki se je pisala lotila relativno pozno, pri svojih šestdesetih letih, za svoj prvi literarni izziv pa si je zadala izpisati dokumentarni roman, v katerem je preučila trikratni okrutni umor, ki ga je leta 1932 zagrešil njen stric Frederik von Sydov, takrat 23-letni mladenič, ki je nekega poznozimskega dne z železno palico pretepel svojega očeta in njegovi dve pomočnici. Potem se je z ženo Sophio iz Stockholma odpeljal v Uppsalo, kjer sta odšla še v restavracijo, nato je Frederik usmrtil ženo s strelom v glavo, nazadnje pa je sodil še sebi. Helena Henschen precizno analizira vse okoliščine, ki so pripeljale do tega zločina, se pogovarja z vsemi, ki bi lahko vedeli kaj o tem (tudi z mamo, torej sestro zločinca, ki pa ji ne pove kaj dosti), analizira družbene okoliščine obeh družin (šlo je za bogati švedski družini), špekulira o vlogi drog pri trojnem umoru, z vsem tem pa poleg poglobljene kronike tega odmevnega primera izpiše tudi tragično fresko lastne udeležnosti v nečem, za kar sama ni nosila nobene odgovornosti, vendar je vseeno nepovratno zaznamovalo njeno življenje. > SAMO RUGELJ

ROBERT PERIŠIČ

OBMOČJE BREZ SIGNALA

prevod: Urban Vovk
Beletrina, zbirka Beletrina,
2018, t. v., 430 str., 29 €, JAK

Robert Perišič

V kraju N., nekje bogu za hrbtom, sta se po vojni ustavila čas in življenje. Še spomini samo životarijo. Kot bi gledali grobozrnato črno-belo fotografijo in ob tem občutili apatijo, neizmerno žalost in brezizhodnost ljudi, ki so preživeli in ostali v tem kraju. Nenadoma se pojavita neznanca s poslanstvom oživiti strojno tovarno in obnoviti izdelavo turbin 83-N, ki jih ne izdelujejo nikjer več na svetu, a je skrivnostni Polkovnik naročil dve. Simbol turbine kot vrtnica, kot stvaritelja energije, se izkaže v vsej svoji neizmerni moči. V življenje spravi tovarno, ljudi, (za)upanje, zatira pričakovanja. Protagoniste pa v toku dogodkov moč vrtnice potegne vase, enega za drugim, in jih izvrže na nekih drugih krajih, v drugačnih situacijah, med drugimi ljudmi. Knjižne junake je vojna zaznamovala za vedno, jim zdrobila duha in srce, da tolažbo iščejo v alkoholu, drogah, prostituciji in tonejo vedno globlje. Niti to, da turbini na koncu razstavljajo kot umetniški artefakt iz obdobja mrtvega socializma, kot del nekega industrijsko-artističnega performansa, ne zmore zaceliti ran, ki so jih vanje vsekali vojna, sovraštvo, ponižanje in brezup v času tranzicije na tem območju brez signala. Kraj N. je lahko kraj Neznani, kjerkoli in kadarkoli. Odlično delo Roberta Perišiča, pisca srednje generacije, rojenega v Splitu, ki je svojo pisateljsko pot začel kot novinar, pesnik in pisec kratke proze. Po izidu knjige *Nas človek na terenu* je postal zelo ugleden in cenjen tudi kot romanopisec. Pričujoči roman bo zagotovo še povečal in utrdil njegovo prepoznavnost. > SONJA JUVAN

FF

Ljubica Marjanovič Umek,
Urška Fekonja

**ZGODBE OTROK:
Razvoj in spodbujanje
pripovedovanja**

132 str., 14,90 €

**Znanstvena založba Filozofske fakultete
in Knjigarna Filozofske fakultete UL**
t.: 01/ 241 1119, e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
Več informacij na: www.ff.uni-lj.si in na
<https://e-knjige.ff.uni-lj.si>

BERTOLT BRECHT

SVETA IVANA KLAVNIŠKA

Opombe k Sveti Ivani Klavniški

prevod: Mojca Kranjc
Založba / *cf., Zelena zbirka,
2018, m. v., 144 str., 17 €, JAK

Bertolt Brecht

Ko je Bertolt Brecht napisal dramo *Sveta Ivana Klavniška*, je bil že temeljito seznanjen z marksizmom, večkratni liki iz njegovih dram in muzikalov (*Opera za tri groše*) pa so bili že pred tem okrutni morilci ter takšni in drugačni izprijenci ter izobčenci. Tokrat je v ospredju poročnica verske sekte Črnih slamnikov Ivana (namig na Ivano Orleansko), ki posreduje v razkolu med ameriško mesnopredelovalno industrijo, borznimi mešetarji, časnikarji, policisti in seveda delavci ter njihovimi predstavniki, končni namen intervencije pa je pomiritev strasti, da bi se kapitalizem lahko mirno razvijal naprej. Brechtovo umetniško dvoumnost poganja kristalno jasna politična ideja, prve uprizoritve teksta leta 1959 pa avtor ni videl, saj je umrl tri leta prej. Drama, ki govori o manipulacijah in špekulacijah prehranske industrije, toliko bolj neposredno nagovarja današnji čas. > ŽIGA VALETIČ

Z romanom Štefana Kardoša *Stric Geza gre v Zaturce / Geza bači dé v Zaturce* je knjižna zbirka *Med Rabo in Muro* vstopila v tretje desetletje izhajanja. To je posebna knjižna zbirka, prvenstveno namenjena porabskim Slovincem.

21. knjiga v knjižni zbirki *Med Rabo in Muro*

ŠTEFAN KARDOŠ
**STRIC GEZA GRE
V ZATURCE**

Geza bači dé v Zaturce

prevod: Dušan Mukič

ARGO, Društvo za humanistična
vprašanja, Zveza Slovincov na
Madžarskem,
2018, m. v., 223 str., 15 €

Štefan Kardoš

Knjižna zbirka *Med Rabo in Muro* je zasnovana kot duhovni in jezikovni most med zamejskimi Slovenci na Madžarskem in matično domovino. Prispevati želi k medsebojnemu poznavanju in povezanosti, kajti meje, ki jih je postavljala polpretekla zgodovina, so poglobljale jezikovne razdalje med Slovenci v Porabju in Sloveniji. Prav zaradi jezikovne oddaljenosti med knjižno in porabsko slovenščino so literarna dela, objavljena v knjižni zbirki *Med Rabo in Muro*, praviloma natisnjena v obeh oblikah slovenščine, knjižni in narečni porabski. Na ta način so dostopna vsem generacijam porabskih bralk in bralcev, tudi starejšim, ki jim je porabska narečna govorica precej bližja kot knjižna slovenščina.

V minulih dveh desetletjih so Bea Baboš Logar, Karel Holec, Štefan Kardoš, Karolina Kolmanič, Feri Lainšček, Francek Mukič, Milivoj Roš, Ernest Ružič, Dušan Šarotar, Branko Šömen in Milan Vincetič v knjižno zbirko *Med Rabo in Muro* prispevali osemnajst izvirnih leposlovnih knjig, poleg njih pa sta bili v zbirki še knjigi kratkih zgodb Miška Kranjca in Ferda Godine. Med temi knjigami so tudi tri literarna dela dveh porabskih avtorjev: romana *Črnošolec / Garaboncijaš* in *Strgane korenine / Vtrgnjene korenje* Franceka Mukiča ter zbirka kratkih zgodb Karla Holecia *Andovske zgodbe / Andovske prpovejsti*. Z njimi sta porabska pisatelja dokazala, da je porabska slovenščina tudi literarni jezik in je v njej mogoče uspešno izraziti raznolike razsežnosti človekovega družbenega in osebnega bivanja. Hkrati pa je Francek Mukič s svojima romanoma, ki sta izšla še samostojno v knjižni slovenščini, porabske kraje in porabsko življenje v časih hudih zgodovinskih preizkušenj umestil v slovensko književnost.

Notranji vzgib za nastanek romana *Stric Geza gre v Zaturce* je mogoče videti v najnovejšem Kardoševem pisateljskem iskanju, ki ga vodi na literarna potovanja v svetove njegovih prednikov, a ne zato, da bi ustvarjal

familiarne kronike ali rodbinske sage, temveč da bi v sledeh prednikov odkril in artikuliral pomenljiva ter aktualna eksistencialna vprašanja, ki jih poraja kompleksno razmerje med preteklostjo in sedanjostjo. Tako je npr. v romanu *Vse moje Amerike* na podlagi dokumentarnega gradiva, svojih spominov in spominov sorodnikov »rekonstruiral« življenjsko pot svojega deda Šandorja Novaka in s sredstvi, lastnimi umetniški literaturi, v njej odkrival pomenljiva sporočila. V romanu *Stric Geza gre v Zaturce* pa se je podal na literarno potovanje k svojemu pradedu Petru Kutošu, o čigar vojaški usodi v 1. svetovni vojni mu je pripovedoval stric Geza Bačić. Peter Kutoš je bil namreč eden od številnih mož iz nekdanje Slovenske okrogline (današnjega Prekmurja in Porabja), ki so bili v 1. svetovni vojni mobilizirani v madžarske enote avstro-ogrske vojske in so se bojevali na galicijskem bojišču t. i. vzhodne fonte. V kraju Zaturci (danes v zahodni Ukrajini) je bil leta 1916 Peter Kutoš hudo ranjen in zahvaljujoč prekmurskim rojakom iz Križevcev, ki so ga odnesli z bojišča, je preživel. A še preden je Štefan Kardoš v svojem najnovejšem romanu nanizal drobce s pradedove življenjske poti, je konec aprila in na začetku maja 2018 skupaj s Slavističnim društvom Prekmurja, Prlekije in Porabja organiziral čisto konkretno potovanje v kraje nekdanje Galicije, kjer so trpeli in umirali prekmurski in porabski vojaki. Vrhunec ekskurzije, na kateri je režiser Jože Glažar posnel dokumentarno-igrani film, je bil obisk kraja Zaturci. O tem spominskem potovanju pripoveduje 21. knjiga v knjižni zbirki *Med Rabo in Muro*. V tem kontekstu jo je mogoče razumeti tudi kot literarni spomenik, ki ga je Štefan Kardoš ob stoletnici konca prve svetovne vojne postavil ne le pradedu Petru Kutošu in njegovim križevskim soborcem, temveč vsem prekmurskim in porabskim vojakom v prvi svetovni vojni.

Nikar ne

zamudi!

Biti novinar

Sre / 6. 2. / 19.00
Kosovelova dvorana Cankarjevega doma
Pogovor z Zorano Bakovič vodi Ali Žerdin

Literatura v mestu: dr. Vanesa Mataj in Tadej Golob

Tor / 12. 2. / 19.00
Slovanska knjižnica
Literarni večer vodi Erika Marolt

Literarno novinarstvo

Tor / 12. 2. / 20.00
Trubarjeva hiša literature
Pogovor z Ervinom H. Milharčićem in Leonoro Flis

Pripovedovalski večeri za odrasle

Pet / 22. 2. / 20.00
Vodnikova domačija Šiška
Pripoveduje Ana Duša

Poezija za svet brez zidov

Sob / 23. 2. / 20.00
Galerija Škuc
Pesniško branje moderira Brane Mozetič

Svetlana Makarovič: Namesto rož

Sob / 23. 2. / 20.00
Gallusova dvorana Cankarjevega doma
Veliki koncert avtorskih šansonov z gosti

Festival Fabula

27. 2.–9. 3.
Cankarjev dom
Rachel Cusk, Eric Vuillard, Tatjana Tolstoj, Ingo Schulze, Eva Illouz, Alberto Manguel

O afriški literaturi: Fiston Mujila

Sob / 2. 3. / 19.00
Vodnikova domačija Šiška
V sodelovanju s Fabulo v gosteh kongoški pisatelj

Denis Poniž

Čet / 14. 3. / 20.00
Trubarjeva hiša literature
Pogovor s pesnikom, dramatikom in literarnim zgodovinarjem

Svetovni dan poezije

Čet / 21. 3.
0.00–8.00 / Center za poezijo Tomaža Šalamuna
8.30–16.30 / Trubarjeva hiša literature
17.00–1.00 / Pritličje
24 ur poezije v živo

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

NOVI SLOVENSKI BIOGRAFSKI LEKSIKON

Tretji zvezek: Ble-But

urejanje: Barbara Šterbenc Svetina et al.
ZRC SAZU, 2018, t. v., 522 str., 33 €

Tretji zvezek *Novega Slovenskega biografskega leksikona* z 277 gesli – 229 za moške, 39 za ženske in 9 za družine – (brez uvodnih komentarjev in pojasnil) zaključuje predstavitev gesel oziroma priimkov, ki se začenjajo s črko B (skupaj 534 gesel). Izbor je pripravilo štiriindvajset področnih urednikov in trinajst strokovnih sodelavcev oz. svetovalcev na podlagi seznama oseb iz slovenske bio- in bibliografske zbirke leta 1996 zasnovanega Inštituta za kulturno zgodovino. Z upoštevanjem smernic za izbor osebnosti slovenskega rodu pa tudi za Slovenijo pomembnih tujcev so pripravili predloge za svoja strokovna področja. Ožje uredništvo z glavno urednico Barbaro Šterbenc Svetina sestavlja še šest članov uredniškega odbora: Martin Grum, Rok Kraigher, Oto Luthar, Ahac Meden, Aleš Pogačnik in Mateja Ratej; ti so ta izbor pregledali in uravnotežili število gesel po posameznih področjih. O uvrstitvi v izbor so odločala štiri merila: 1. osebnosti, sprejete v nacionalni kanon; 2. najvidnejše osebnosti posameznih področij, katerih vpliv presega čas njihovega življenja; 3. vidne osebnosti, katerih vpliv je vezan predvsem na čas njihovega delovanja, in 4. izstopajoče osebnosti s pomembnimi dosežki, ki pa jih ni mogoče uvrstiti v nobeno od prvih treh skupin. Dodatno merilo je izpolnjena starost petdeset let – razen za športnike, ki tekmovalne kariere praviloma zaključijo prej, upoštevajo pa se izstopajoči dosežki na olimpijskih igrah ter svetovnih in evropskih prvenstvih. Med izjeme sodijo še umetniki in drugi prejemniki najvidnejših nacionalnih nagrad in priznanj. Znanstveni in pedagoški nazivi ter položaji sami pri tem niso merilo za uvrstitev v končni izbor, kamor pa so vključeni redni člani SAZU, narodni heroji, slovenski škofi in nadškofi, predsedniki in predsednice države in vlade ter rektorji in rektorice javnih univerz. V knjižno izdajo so uvrščene osebnosti iz prvih treh skupin, za še delujoče osebnosti iz četrte pa velja, da njihovo delo še ni zaključeno, tako da bi bilo lahko njihovo geslo ob izidu že zastarelo oziroma nepopolno, kar ne omogoča ovrednotenja njihovega dela. Dosežki teh osebnosti so objavljeni na spletnem portalu Slovenska biografija – sestavljajo jih podatki iz SBL, PSBL in Novi SBL – kjer jih je z dopolnjevanjem mogoče posodabljati. > IZTOK ILICH

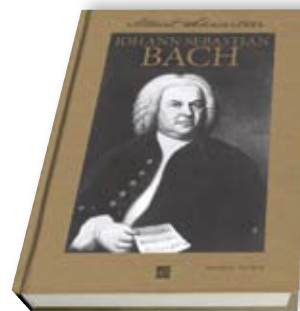
ALBERT SCHWEITZER

JOHANN SEBASTIAN BACH

Glasbeni pesnik

prevod: Edo Škulj

Celjska Mohorjeva družba,
2018, t. v., 371 str., 35 €, JAK

Čeprav je monumentalno delo alžarsko-nemškega teologa, filozofa, organista in misijonarja ter celo prejemnika Nobelove nagrade za mir leta 1952 nastalo na začetku dvajsetega stoletja, še danes velja za pomembno delo o Bachovem ustvarjanju. Bach, ki je ustvarjal v obdobju baroka, in danes velja za enega največjih skladateljev vseh časov, je prvenstveno skladal cerkveno glasbo. Njegova dela Schweitzer vpne v širši zgodovinski okvir razvoja cerkvene glasbe v Nemčiji do Bacha in v njegovem času, posebno poglavje pa nameni tudi natančni genezi Bachovih del od orgelskih skladb, svetnih in cerkvenih kantat do teoretičnih del ter načinu njihovega izvajanja. Bach je bil izjemen umetnik: skladal je za vse instrumente, orkestre in glasove, vpeljal mnogo inovacij na glasbilih in prenovil tehnike igranja. Bil je tudi prvi, ki je v svojih skladbah prepletal tako elemente latinskih himen kot nemških srednjeveških verskih in ljudskih pesmi, se zgledoval pri svojih italijanskih in francoskih glasbenih sodobnikih itd. Predvsem pa je želel s svojimi deli prebuditi nemško narodno zavest in postaviti temelje nemškega duha. In kakšen je bil kot človek iz mesa in krvi? Živel je skromno meščansko življenje, bil dvakrat poročen in imel enainvajset otrok, kot organist, skladatelj in tudi pedagog je služboval na različnih dvorih in v cerkvah, najdlje v cerkvi sv. Tomaža v Leipzigu. Prevajalec dr. Edo Škulj je v slovenski izdaji sledil francoskemu in nemškemu izvirniku (Schweitzer je delo napisal v obeh jezikih) in dodal še krajše poglavje o Bachu med Slovenci. Zanimiva delo, namenjeno tako strokovnjakom kot ljubiteljem Bachove glasbe. > KRISTINA SLUGA

Podarimo knjige osemnajstič

PRIPRAVIL: IZTOK ILICH

Velesposlaništvo Republike Avstrije v Ljubljani – v imenu Urada zveznega kanclerja Republike Avstrije – in celovška Mohorjeva družba sta v Trubarjevi hiši literature že osemnajstič zapored nagradila izbrane slovenske nevladne ustanove ter organizacije Slovencev v zamejstvu in po svetu za spodbujanje branja in širjenje bralne kulture. Vrednostne bone, skupaj vredne 50.000 evrov, sta na slovesnosti ob navzočnosti ministra za Slovence po svetu, Petra Jožefa Češnika, podelila avstrijska velesposlanica v Sloveniji, mag. Sigrid Berka, in predsednik Mohorjeve družbe v Celovcu, dekan mag. Ivan Olip. Znova se je izkazalo, da ima založba pri izboru darilnih izdaj različnih žanrov v mislih tako najmlajše bralce kot ljubitelje leposlovja in strokovnih izdaj.

Predsednik celovške Mohorjeve je v nagovoru poudaril pomen krepitve medosredskih stikov Avstrije s Slovenijo ter spomnil

na pokončnost in hrabrost ljudi, ki so ustanovili in vodili najstarejšo slovensko založbo, da je »ob vseh zgodovinskih in svetovnonazorskih izzivih, posebno po 2. svetovni vojni, ostala dejavnik povezovanja zdomstva in zamejstva z matično domovino«. Velesposlanica sosednje Avstrije pa je posebej omenila nagrado Zvezi društev nemško govoreče narodne skupnosti v Sloveniji, »saj je prav za manjšino posebnega pomena, da negujejo svoj jezik, branje pa je za to najboljše sredstvo«.

Poleg Slovenske karitas, ki je znova na častnem prvem mestu, so bone, vredne od 1500 do 9000 evrov, prejeli še Layerjeva hiša Kranj, Marinkina knjižnica DU Škofja Loka, Medobčinsko društvo Sožitje, Mladinski center Sevnica, Narodna knjižnica Ivan Žagar – Slovenska čitalnica Čabar, OŠ Antona Janše Radovljica – njeni učenci so oblikovali tudi priložnostni kulturni program –,

Zveza kulturnih društev nemško govoreče narodne skupnosti v Sloveniji/Dachverband der Kulturvereine der deutschsprachigen Volksgruppe in Slowenien ter Zveza prijateljev mladine Slovenije.

TADEJ GOLOB

**NESPODOBNI
ODVETNIK**Biografija dr. Petra Čeferina
Didakta, 2018, t. v., 246 str., 35 €

»V Idriji so bile lepe zjale, kot tam pravi puncam, in včasih sem kakšno povabil na sodišče (stanoval sem v sodni stavbi) kar s sodnim vabilom.« Biografija doktorja, kot je znan med prijatelji, se začne z odvetništvom, s primerom, ki ga še vedno najbolj pesti in zanj še ni končan – Perić. V knjigi odmevajo vsi odmevni primeri: rudarji s Kosova so mu prinesli slavo, potem ga je poklical Grubelič, »prvi slovenski kapitalist, ki je plačal ceno svojega pionirstva«, in je postal mafijski odvetnik; nato primer Makoter, proces o gledališki predstavi *Topla greda*, Lončarič, Šuštar, Jovović in mnogo drugih. Legendarni odvetnik nas popelje skozi življenje, spoznamo prednike, družino, ne zamolči mladostnih pohajkovanj, pitja, prvih odvetniških izkušenj. O njem pišejo njegovi otroci, z njim potujemo po svetu, beremo članke in zanimive priprave na sojenja, sedimo v sodni dvorani, spremljamo uspešnost in neuspešnost sodišč. »Ničesar ne obžalujem. Za vse, kar sem napačnega storil v življenju – sem plačal.« Kako se je včasih reklo ljudem njegovega kova? *Gospodin čovjek*. > JEDRT JEŽ FURLAN

PETER KOLŠEK

**RECI TVOJI ROKI,
DA JO POLJUBLJAM**Ivan Cankar in ženske
Mladinska knjiga, zbirka Kultura,
2018, pt. v., 221 str., 24,99 €, JAK

Med mnogimi knjigami o Cankarju, ki so izšle v letu 2018, je ena zadnjih pripadla Cankarjevimi ženskam in njihovega vplivu na pisateljevo življenje. Te zahtevne naloge prebiranja in luščenja Cankarjevega razmerja z vsako od njih in z ženskami na splošno se je lotil pesnik in esejist ter dolgoletni Delov novinar Peter Kolšek. Kolšek je k temu

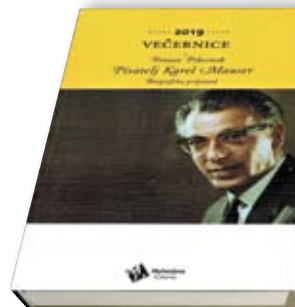
projektu pristopil sistematično in po vrsti obdelal vse tiste konkretne Cankarjeve ženske, od Franje Opeka naprej, ki so omenjene bodisi v kaki korespondenci ali pa v kakem Cankarjevem delu, to pa nadgradil tako z navedbami iz dosedanjih biografij o Cankarju kot z lastnim sklepanjem na podlagi razpoložljivih podatkov. Rezultat je esejistična, vendar s številnimi faktografskimi podatki in citati prepredena knjiga, iz katere je jasno razvidno, da je bil Cankar pisatelj, ki je področje erotične ljubezni iztrgal iz romantičnih okvirov, v katere jo je potisnil Prešeren, zaradi česar pa ni bil kak ljubezenski izgubljenec, temveč njen neumorni raziskovalec ter mojstrski upodabljavac. > SAMO RUGELJ

FRANCE PIBERNIK

**PISATELJ
KAREL MAUSER**Biografska pripoved
Mohorjeva Celovec, zbirka Večernice,
2018, m. v., 240 str., 19 €

Literarni zgodovinar France Pibernik, najzaslužnejši, da o desetletja po drugi vojni zatajevani in prepovedani slovenski emigrantski literaturi in njenih ustvarjalcih vemo, kolikor vemo, je s portretom Karla Mauserja ob stoletnici njegovega rojstva še obogatil svoj raziskovalski opus. Mauser, kot ga predstavlja, med okupacijo ni bil dejavno vključen v protirevolucionarne oborožene enote. Jeseni 1943 je kot bogoslovec-bolničar ob padcu Turjaka preživel obračun s premaganci, vendar so ga, po očetu potomca kočevskih Nemcev, po vojni izgnali iz države. Najprej je v taboriščih na Koroškem delil usodo z begunci, med izseljenci v ZDA pa je moral za preživetje družine prijeti za vsakršno delo, v gozdu, kamnolomu, na cesti, tako da mu je za ustvarjanje pogosto zmanjkalo moči. Pibernik je ob orisu Mauserjeve trde življenjske izkušnje prvi pri nas razčlenil in ocenil tudi njegovo literarno zapuščino. Zato njegova biografska pripoved, objavljena v *Večernicah*, kjer se je oglašal tudi Mauser, presega običajno raven te najširšemu bralstvu namenjene tradicionalne zbirke. > IZTOK ILICH

MARIJA TEREZIJA Med razsvetlenskimi reformami
in zgodovinskimi spominom
urejanje: Boris Golec, Miha Preinfalk
ZRC SAZU, 2018, t. v., 528 str., 34 €

Nedavna tristoletnica rojstva (1717) Marije Terezije je spodbudila predvsem srednjeevropske zgodovinarje, da se zazrejo v čas ene najpomembnejših evropskih vladaric in iz današnje perspektive znova ocenijo njen pomen. To nalogo opravlja tudi zbornik *Marija Terezija – Med razsvetlenskimi reformami in zgodovinskimi spominom* s prispevki dvaindvajsetih avtorjev. Razen enega so vsi iz danes samostojnih držav, ki so do leta 1918 sestavljale habsburško cesarstvo. Kljub stoletni skupni zgodovini pa se njihovi pogledi – iz Ljubljane, z Dunaja, iz Celovca, Budimpešte, Trsta, Zagreba in od drugod – na pomen reform in modernizacijo državne uprave, ki so jo prinesle, v marsičem razlikujejo. Za naše okolje so zanimivejši prispevki slovenskih avtorjev – poleg obeh urednikov predvsem Petra Vodopivca, Vincenca Rajšpa in Dragice Čeč –, ki so se doslej z Marijo Terezijo ukvarjali razmeroma malo in nepovezano. > IZTOK ILICH

PETER KREČIČ

PLEČNIK; Živeti za popolnost

Beletrina, zbirka Koda, 2018, t. v., 556 str., 39 €, JAK

V zadnjem času smo dobili kar nekaj knjig (in biografij) o Jožetu Plečniku, bodisi da so jih napisali njegovi učenci (Vinko Lenarčič), poznavalci njegovega dela (Damjan Prelovšek) ali pa celo tuji publicisti (Noah Charney). Sedaj se je tem knjigam pridružila še obsežna biografska monografija umetnostnega zgodovinarja Petra Krečiča (1947), ki je Plečniku že posvetil kar nekaj knjig. Krečič nas z zanosom popelje skozi arhitektovo življenje od mizarskega vajenca do zadnjih ur njegovega ustvarjanja, med čemer se razpirata razvoj in širokoptezna

vizija Plečnikovega opusa. V njem je Plečnik uporabil arhitekturne oblike iz zelo različnih virov, ki pa jim je skupna t. i. mediteranska matrica, sestavljena iz preoblikovanih antičnih, renesančnih, baročnih, beneških in kraških prvin. S tem pristopom je preoblikoval predvsem Ljubljano (seveda tudi druga mesta, od Dunaja do Prage) ter tri ključne mestne predele, Center, Šiško in Bežigrad, ki jih je opremil s sodobnimi prisposodobami temeljnega atenskega stavbenega inventarja in se s tem približal svoji težnji k absolutni arhitekturi. Domišljeno! > SAMO RUGELJ

BOJAN-ILIJA SCHNABL

POLJANSKI CAMINO

Dvanajst razodetij
s Celovškega polja

Mohorjeva Celovec,
2018, t. v., 128 str., 22 €

Camino, Jakobova pot, ki se z vseh strani sveta steka v Kompostelje, je pojem in simbol, *Poljanski camino* Bojana-Ilije Schnabla – evropskega enciklopedista in med drugim poljanskega avtorja, kot se predstavi sam – pa je njegovo spominsko, pripovedno in pesniško romanje po Celovškem polju. V dvanajstih poglavjih-razodetjih se iz svojega časa vrača v bolj ali manj odmaknjeno preteklost in spet nazaj, da pove, kar o njej ve iz legend, pripovedi in starih listin. Odraščal je na domačiji, globoko zasidrani v slovenski kulturni in regionalni identiteti, ko so, kot pravi, še živele generacije, ki so v sebi nosile spomine na stare čase in pračase. Ob tem izročilu je dozorel v izvrstnega poznavalca ljudi in dogodkov, ki so predvsem za slovenskost tega območja pomenili veliko, dandanašnji pa za večino ve še komaj kdo. Pozna letnice cerkva in kapel, križev in znamenj, ve za izvor ledinskih imen, zgodbe knezov in kosezov, narodnih buditeljev in učiteljev. Ob nagrobnikih in spominskih obeležjih žrtvam nasilja v najmračnejših preteklih obdobjih pa zna, kot v Celovškem razodetju, spregovoriti tudi o upanju in veri v prihodnost Koroške dveh deželnih jezikov. > IZTOK ILICH

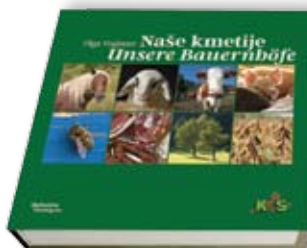
OLGA VOGLAUER

NAŠE KMETIJE

Unsere Bauernhöfe

fotografije: Lea Lugarič et al.

Mohorjeva Celovec,
2018, t. v., 264 str., 32 €

Pred tridesetimi leti ustanovljena Kmečka izobraževalna skupnost je društvo, ki skrbi za dopolnilno izobraževanje kmečkega prebivalstva na avstrijskem Koroškem v slovenskem jeziku. To je pomembno, saj je lahko slovenščina, ki na Koroškem v izobraževalnem sistemu za kmete ni zastopana, povezovalni dejavnik v čezmejnem sodelovanju. Knjigo – slovensko besedilo v njej spremljajo povzetki v nemščini – sestavljajo prikazi življenja in gospodarjenja na izbranih kmetijah na Koroškem, ki so bile v letih 2008–2018 v sliki in besedi predstavljene v koledarjih Kmečke izobraževalne skupnosti. Tako zastavljeno delo je dragocen vir za sodelovanje potrebnih informacij tudi za kmete na slovenski strani Karavank. Glede na poglobljeno dejavnost, s katero se ukvarjajo, so kmetije razvrščene v pet skupin, šesti razdelek pa je posvečen značilnim dobrotam, ki jih znajo pripraviti. > IZTOK ILICH

VOJKO ŽAGAR

TOLMINSKO SIRARSTVO

Tisočletna kultura

samozaložba, 2018, t. v., 268 str., 20 €

Pri tradiciji sirarstva v zgornjem Posočju gre po prepričanju avtorja, ki se je temeljito poglobil v stare vire, za tisočletno kulturo. Domačini so sčasoma začeli zaostajati za novimi postopki in pristopi v soseščini, vendar so se s pomočjo učiteljev in svetovalcev iz Švice v zadnji četrtini 19. stol. vrnili na pota stare slave. Najzaslužnejši za to je bil Tomaž Hitz, ki si je pridobil zaupanje sirarjev in se začel učiti njihovega jezika. Odtlej je bila zgodba sirarstva na Tolminskem, razen obdobja obeh svetovnih vojn in let pomanjkanja ter posledic spreminjanja meja in politične ureditve po njej, le še zgodba o uspehu. Po tradicionalni recepturi, iz nehomogeniziranega mleka, namolzenega v Zgornjem Posočju, izdelan trdi sir tolminc je pred nekaj leti – tako kot bovški in nanoški sir – dobil označbo izdelka z zaščitenim geografskim poreklom. > IZTOK ILICH

... gre za tisočletno kulturo sirarstva ...

JUBILEJNI ZBORNIK

Ob 110-letnici izobraževalne

ustanove Zavoda šolskih sester

v Št. Petru

Mohorjeva Celovec,
2018, m. v., 336 str., 17 €

Ob častitljivi 110-letnici Zavoda šolskih sester v Št. Petru na avstrijskem Koroškem so ravnatelj konventa Stefan Schellander ter Marija Perne in Urša Šabat uredniško pripravili priložnosti primeren, tako vsebinsko kot slikovno bogat jubilejni zbornik. Poleg ožjega kroga sodelavk in sodelavcev v konventu so k besedi povabili tudi vrsto uglednih predstavnikov koroškega političnega in kulturnega življenja. Prispevki večine, tako kot strokovni sestavki v nadaljevanju, so objavljeni v obeh deželnih jezikih. Iz njih izvemo, da so prve sestre prišle v Št. Peter v Rožni dolini novembra 1908 iz Maribora. Začele so z osnovno šolo in gospodinjstvom, prepleteno z utrjevanjem narodne in kulturne zavesti, dopolnile še s kmetijsko-gospodinjstvom šolo, prvim slovenskim vrtcem na Koroškem itn. Zadnja dosežka sta petletna Višja šola za gospodarske poklice in enoletna Strokovna gospodarska šola. > IZTOK ILICH

Marcel
IVAN Štefančič, jr.
CANKAR
Eseji o največjem

»Knjiga, ki ni le klasika, ampak tudi knjiga, ki za nazaj ustvari Cankarja kot živega klasika.«
– Slavoj Žižek

GREGOR ANTOLIČIČ, PETRA SVOLJŠAK

LETA STRAHOTE

Slovinci in prva svetovna vojna

Cankarjeva založba,

2018, t. v., 432 str., 39,99 €

Za Slovence je konec leta 1918 simbolično ujet med zaključek prve svetovne vojne in smrt Ivana Cankarja. Medtem ko je Ivan Cankar ob stoletnici svoje smrti že v toku samega koledarskega leta dobil dolžno pozornost s številnimi knjižnimi izdajami, smo tik pred koncem 2018 dočakali tudi poglobljen zgodovinski prikaz udeleževanja Slovencev v tej veliki vojni. Napisala sta ga odlična poznavalca te tematike, zgodovinarica Petra Svolfšak, avtorica standardnih študij o slovenskem doživljanju prve svetovne vojne, in Gregor Antoličič, ki se je denimo ukvarjal z zgodovino poveljstva jugozahodne fronte v Mariboru. Avtorja svoje knjige, ki jo na začetku in koncu zaokrožujeta dve Cankarjevi črtici (s predgovorom Toneta Partljiča), ne omejujejo na golo prikazovanje dejstev z različnih front, temveč se lotevata tudi številnih drugih vojnih tem, od življenja v zaledju, prek položaja žensk do begunske problematike, s čimer skrbno in natančno izpišejo sintetično zgodovinsko delo o vojni, v katerem je v ospredju človek s svojo življenjsko zgodbo in usodo. Knjiga o prvi svetovni vojni, kot je Slovinci do sedaj še nismo imeli! > SAMO RUGELJ

Prenos večjih lesenih tramov po poti med Komno in Krnskimi jezери. (iz knjige)

Za Slovence je konec leta 1918 simbolično ujet med zaključek prve svetovne vojne in smrt Ivana Cankarja. Medtem ko je Ivan Cankar ob stoletnici svoje smrti že v toku samega koledarskega leta dobil dolžno pozornost s številnimi knjižnimi izdajami, smo tik pred koncem 2018 dočakali tudi poglobljen zgodovinski prikaz udeleževanja Slovencev v tej veliki vojni. Napisala sta ga odlična poznavalca te tematike, zgodovinarica Petra Svolfšak, avtorica standardnih študij o slovenskem doživljanju prve svetovne vojne, in Gregor Antoličič, ki se je denimo ukvarjal z zgodovino poveljstva jugozahodne fronte v Mariboru. Avtorja svoje knjige, ki jo na začetku in koncu zaokrožujeta dve Cankarjevi črtici (s predgovorom Toneta Partljiča), ne omejujejo na golo prikazovanje dejstev z različnih front, temveč se lotevata tudi številnih drugih vojnih tem, od življenja v zaledju, prek položaja žensk do begunske problematike, s čimer skrbno in natančno izpišejo sintetično zgodovinsko delo o vojni, v katerem je v ospredju človek s svojo življenjsko zgodbo in usodo. Knjiga o prvi svetovni vojni, kot je Slovinci do sedaj še nismo imeli! > SAMO RUGELJ

DAN PODJED

spremna beseda Lenart J. Kučič

Izid 1. april 2019, cena v prednaročilu 15 EUR (po izidu 19 EUR)

<http://narocila.zrc-sazu.si/>
narocanje@zrc-sazu.si
01 4706 465

Zbiranje in shranjevanje rokopisov, korespondence in osebnih predmetov, ki poznejšim raziskovalcem po svoje pripovedujejo o njegovih avtorjih oziroma lastnikih, je ena temeljnih nalog Zbirke rokopisov, starih in redkih tiskov Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani – med uporabniki bolj znane kot Rokopisni oddelek.

Zbiranje zapuščin osnova za literarni muzej v NUK

V zadnjih dveh letih se je vanj steklo posebno veliko dragoce-nega gradiva, o čemer, predvsem o pomembnejših pridobitvah, je bila obveščena tudi širša kultur-na javnost.

To odpiranje je hvalevredno, vendar se, kot pripominja vodja oddelka Marijan Rupert, »doga-ja zelo po slovensko. Namreč, če kupimo eno Vegovo pismo na dražbi v Londonu, je cel pomp, če pa recimo eden od kanonskih slovenskih avtorjev ali njegovi dedi-či poklonijo knjižnici svoj celo-ten arhiv, ki lahko šteje tudi več tekočih metrov, pa je vse čisto samoumevno ... Še vedno imam občutek, da ne znamo ceniti svoje dediščine in ustvarjalcev na primeren način. Šele ko pride kaj iz tujine, se nam zdi 'nobel'.«

Merjenje knjižnih hrbtov in map na policah v metrih ter štetje škatel z dopisovanji, fotografijami in drugim večidel podarjenim gradivom je mor- da nespoštljivo, ničesar tudi ne pove o pomenu in vrednosti pridobljene zapuščine, je pa pri-ročno za oblikovanje predstave o obsegu posameznih prispevkov. Tu- di najnovejših pridobitev, ki večinoma še niso povsem pregledane in popisane, zato pri vseh niso uporabljena enaka merila.

Največ je osebnih literarnih arhivov, ki so, kot na primer pri Niku Grafenauerju (4 m), Neži Maurer (5 m), Borisu Pahorju (7 m), Cene- tu Vipotniku (2,5 m) in Sašu Vugi (5 m skupaj z zapisi na nekdanjih digitalnih medijih) približno izmerjeni, medtem ko pri Nedeljki Pir- jevec, Tinetu Debeljaku, Igorju Zabelu, Cirilu Zlobcu in Jerneju Vil- fanu te orientacije ni. Podarjena zapuščina Ivana Sivca obsega enajst kartonskih škatel, pri Jožetu Toporišiču gre pa za prvi del (5 m) oseb- nega arhiva jezikoslovca. Ciril Gale je podaril osebni arhiv SLO- in YU-stripa in arhiv Kluba devete umetnosti, arhiv Kosovelovih pa je bil pridobljen iz sežanske občine in knjižnice ter Kosovelove hiše v Tomaju. Prispevek dedičev geologa Rajka Pavlovca je njegov osebni arhiv in ogromen arhiv exlibrisov ter arhiv društva, literarni zgodovi- nar France Pibernik, raziskovalec literarne ustvarjalnosti po vojni za- tajene in prepovedane »sovražne emigracije«, je NUK obogatil z za- puščinama Ludveta Potokarja in Franceta Kunstlja ter z nekaj gradiva o Francetu Balantiču. Za Dušanom Pirjecom z druge strani so poleg kupa knjig in zapiskov predavanj ostali še klobuk in dve pipi.

Ob omembi »strani« velja dodati, da je ta ločnica v NUK – po vrsti razstav, ki so v zadnjih letih javnosti predstavile slabo ali sploh nezna- no dejavnost povojne emigracije za ohranjanje obojim skupnega jezi- ka – čedalje manj očitna in moteča. Gradivo enih in drugih šteje pred- vsem toliko, kolikor je pomembno za sestavljanje mozaika tega dela narodne kulturne dediščine.

Neznaten del korespondence Borisa Pahorja

Pipi in klobuk Dušana Pirjevca

Osebni dokumenti Cenetu Vipotnika

Ko je Ivanu Sivcu izšla stota knjiga, sem si mislil, da je s tem nekako sklenil svojo literarno pot. Vendar je v manj kot desetletju kasneje ta naš najplodovitejši slovenski pisatelj napisal še pol stotine novih knjig, v zadnjem času pa s svojim ustvarjanjem posegel predvsem po zgodovinskih delih, ki so se pogosto razrasla v več knjig. Z romantičnim zgodovinskim romanom *Izgubljeno srce* se je povzpел na grad Rajhenburg in v obdobje ob koncu 19. stoletja, ko so ga prevzeli trapisti, mi pa smo se ob izidu njegove jubilejne knjige z njim povzpeli na sv. Primoža, kamor skoraj vsak dan hodi po inspiracijo.

»Pravkar sem pregledal dva velika fascikla starih idej, ki bi se jih še rad lotil!«

IVAN SIVEC

IZGUBLJENO SRCE

Slovenske grajske zgodbe, knj. 2

ICO, 2018, t. v., 304 str., 33,10 €

Bukla: Že dolgo ste med najbolj brani mi slovenskimi pisatelji. Je po sto petdesetih napisanih in izdanih knjigah pisati lažje ali težje kot na začetku vaše pisateljske kariere?

Sivec: Pravijo, da se pesnik rodi, pisatelj pa naredi. Ker sem delno oboje, se mi zdi, da sem se kot pisatelj vendarle precej izuril in da zdaj pišem veliko lažje. Pri tem mi je na začetku pomagala tudi Gradišnikova kreativna šola pisanja. Po drugi strani pa si pred pisanjem vsake knjige rečem, da mora biti boljša od prejšnje, sicer nazadujem. Ob tem se večkrat spomnim Tavčarja, ki je menda dejal, da so bile vse tisto, kar je napisal pred svojim petdesetim letom, samo pisne vaje.

Bukla: Kaj vas po vsem tem času še vedno žene v načrtovanje in pisanje novih knjig? Koga imate v mislih kot bralca, ki mu namenjate svoje knjige?

Sivec: Idej imam ogromno. Vedno imam poln predal svežih zamisli, pravkar sem pregledal dva velika fascikla starih idej, ki bi se jih še rad lotil, kar naprej me vznemirjajo nove zgodbe, tudi iz današnjega življenja. Velikokrat se zgodi, da določena zgodba toliko časa hodi za menoj, da jo uresničim, potem pa jo zaklenem v knjigo in mi da popoln mir. Sicer pa je med bralci največ takih mladih, ki radi sežejo po mojih resnih mladinskih zgodbah (recimo *Zadnji mega žur*), v zadnjih letih pa tudi precej narašča zanimanje starejših bralcev za moje zgodovinske in biografske romane. Pomembnejše knjige so tako v papirnati kot tudi elektronski obliki.

Bukla: V zadnjih letih ste se sistematično lotili literarnega upodabljanja nekaterih ključnih obdobij slovenske zgodovine. Kako to?

Sivec: To delam zato, ker me naša zgodovina močno privlači. Sem Slovenec in črpal iz svoje zemlje. Pri tem pa ne pristajam na tezo, da smo narod hlapcev in dekel. Imamo izjemno bogato zgodovino, na žalost pa jo slabo poznamo in se vse preveč klanjamo tujim literarnim zgledom. Očitno pa imamo Slovenci kljub temu v sebi posebno moč, sicer se sploh ne bi obdržali na tej ljubi naši zemljici, na tem prepihu in hkrati stičišču različnih kultur. Zdi se mi tudi, da je zgodovinska stroka večkrat preveč zaprta vase in prav z literaturo se da pogledati v preteklost na najlepši način. Bralci berejo zgodbo, spotoma pa izvedo tudi marsikaj novega iz naše premalo znane in povzdignjene preteklosti. Lep primer tega je tetralogija o Rimljanah na naših tleh, trilogija o Karantaniji in pentalogija o Celjskih grofih in knezih. Ali pa velika ljubezen med grofico in grajskim vrtnarjem z gradu Tuštanj, ujeta v romanu *Ne pozabi najine ljubezni*. Zame je pisanje o tem poseben izziv tudi zato, ker je dela pri nabiranju gradiva ogromno, sam pa se v teh svojih zrelih letih preprosto nočem umsko poleniti. Vsaka nova knjiga zahteva več mesecev raziskovanja, obiskovanja muzejev, branja strokovne literature, srečanja z muzealci, na srečo pa mi medtem zgodba kar sama raste in raste: fiktivna zgodba na realnih osnovah. To je tak izziv in hkrati lepota, kot bi ustvaril in rojeval novega otroka.

Bukla: Kako je prišlo do ideje za vašo knjigo *Izgubljeno srce*? Koliko je v njej realne podlage in koliko pisateljske domišljije? Kako ste si v *Izgubljenem srcu* zamislili glavni lik romana Janeza Radeja, ki mu ljubezen

Ivan Sivec

Foto: Borut Krajnc

razburka življenje, potem pa ga življenje pripelje na grad Rajhenburg, ki ga upravljajo trapisti?

Sivec: Zgodbe me kar same poiščejo. Pri romanu o ljubezni rajhenburškega meniha trapista sta k prvemu vzgibu največ pripomogla domačin Lojze Kunj, predsednik društva Gabriel Giraud, ki me je na veliko izjemno prijazno in dobrohotno nagovarjal k tej temi, v drugi fazi pa kustosinja Muzeja novejšje zgodovine Slovenije iz brestaniške enote, Irena Fürst, ki mi je ves čas pisanja stala ob strani s strokovno pomočjo. Vmes pa je bilo še veliko drugih pripovedovalcev. Recimo, da je eden od njih tudi potomec Janeza Radeja. Preveč stvari pa ne smem izdati, ker me k temu zavezuje skrivnost, ki je razkrita v knjigi. Tisti, ki bodo knjigo natančno prebrali, bodo že sami prišli do pravega zaključka.

Bukla: Kakšna je vaša pisateljska metoda? Kako se lotite načrtovanja knjige, ki (vsaj delno) temelji na resničnem zgodovinskem ozadju? Kakšno vlogo pri tem igrajo strokovnjaki za posamezno zgodovinsko obdobje?

Sivec: Ko se odločim za določeno temo, začnem najprej prebirati dosegljivo strokovno čtivo. Ko že nekaj vem, začnem obiskovati muzeje in znanstvenike, ki veliko vedo o tem. Moram povedati, da je v naših tovrstnih ustanovah skrito ogromno znanja, pa tudi znanstveniki – če se res pogovarjaš z njimi o predmetu – mi radi priskočijo na pomoč. Še nikoli nisem naletel na zaprta vrata. Res pa je, da je tako knjigo napisati trikrat težje, saj morajo biti realni okviri verodostojni, zgodba taka, da bralca potegne v branje, napisana pa tudi dovolj poetično. V tujini imajo takih pisateljev veliko, pri nas pa prav zaradi pomanjkanja časa za raziskovanje sorazmerno malo. Zame je pisanje knjig način življenja in resnično uživam, ko nabiram gradivo in se mi zgodba iz meseca v mesec kar sama razrašča. Pisanje je na koncu velik užitek, saj vse tisto, kar imam pripravljeno na papirju in v glavi, zlijem v enovito celoto. Na srečo imam nekaj tega daru, da stvari že pred pisanjem vidim v vsej svoji celovitosti, torej krovno. Enako že tedne prej izbiram naslov knjige, ga testiram pri svojih najbližjih ter se nasploh ves čas ukvarjam samo s tem. Samo pisanje pa je neke vrste rojevanje. Težavno, a neskončno lepo. Po izidu knjig pa me zelo veseli, da imajo bralci radi moje otroke.

Bukla: Ali morda že načrtujete svojo naslednjo knjigo? O čem?

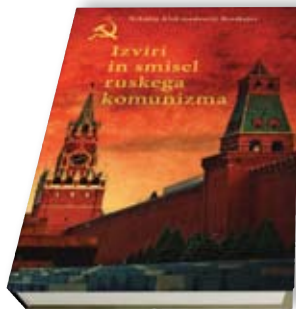
Sivec: Pred izidom sta dve glasbeni knjigi: o najboljšem slovenskem citraruju Mihi Dovžanu, ki je Slovincem vrnil citre, sicer bi pozabljene obležale na podstrešjih, in o izjemnem skladatelju in zborovodji Radovanu Gobcu. Saj poznate *Lepo je v naši domovini biti mlad*? Ali pa njegovo ponarodelo ljubezensko *Kaj bi te vprašal* na Aškerčevo besedilo. In o naši najuspešnejši opereti *Planinska roža*. Seveda pa tudi že zbiram gradivo za naslednjo zgodovinsko povest. Moj delovnik šteje navadno več kot dvanajst ur, zato nekaj že mora nastati ...

NIKOLAJ ALEKSANDROVIČ BERDJAJEV

IZVIRI IN SMISEL RUSKEGA KOMUNIZMA

prevod: Drago Bajt

Družina, 2018, m. v., 257 str., 29,90 €

Berdjajev (1874–1948) je bil eden največjih ruskih mislecev in filozofov moderne dobe, prav dobro pa ga poznamo tudi pri nas, saj je prevedenih nekaj njegovih knjig, nazadnje *Svetovni nazor Dostojevskega*. V *Izvirih in smislu ruskega komunizma* iz leta 1937, nam Berdjajev, zvest svojemu analitičnemu a zavzetemu bralcu razumljivemu pristopu, predstavi rusko družbeno-intelektualno-religiozno pokrajino do konca

... skuša zasnovati tezo, zakaj se je komunizem lahko tako močno usidral v Rusiji ...

19. stoletja (tudi z obveznimi posegi v zgodnejšo rusko zgodovino) z njenimi glavnimi ruskimi pa tudi zahodnimi protagonisti vred, in iz svojih ugotovitev skuša zasnovati tezo, zakaj se je komunizem lahko tako močno usidral v Rusiji in kakšne posledice je to imelo za Ruse. Po začetnem navdušenju nad komunizmom je Berdjajev do njega namreč zavzel zelo kritično stališče, saj ideologi komunizma po njegovem niso opazili korenitega protislovja, ki je bil podlaga vseh njihovih prizadevanj: želeli so osvoboditi osebo, v imenu te emancipacije pa so razglasili upor proti vsem veram in normam, odpravili so filozofijo in umetnost ter zanikali duha in duhovno življenje, s čimer so v resnici opustošili posameznika. Tako je po njegovem mnenju krščanstvo združljivo le s sistemom, ki ga je sam imenoval sistem personalističnega socializma – ta naj bi združeval načelo osebe kot vrhovne vrednote z načelom bratske skupnosti ljudi. Poglobljeno! > SAMO RUGELJ

LOUIS ADAMIČ

IZ MNOGIH DEŽEL

prevod: Mojca Dobnikar

Sophia, zbirka Previharimo viharje, 2018, m. v., 448 str., 25 €, JAK

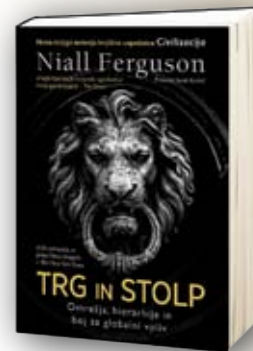
Louis Adamič (1898–1951) je bil slovensko-ameriški pisatelj in publicist, ki je pri petnajstih letih emigriral v ZDA, bil med prvo svetovno vojno vojak na zahodni fronti, po vojni pa postal novinar in poklicni pisatelj, ki je napisal kar petsto člankov in dvajset knjig (kar nekaj je bilo že davno prevedenih v slovenščino). Obsežno delo *Iz mnogih dežel* je izšlo leta 1940 kot del projekta »Narod narodov« v več knjigah, ob opaznem javnem odmevu pa je bila ta knjiga označena za njegovo najboljšo delo, ki je kasneje doživelo še sedemnajst izdaj. V njem Adamič piše in analizira priseljence v Ameriko ob koncu devetnajstega in začetku dvajsetega stoletja, na podlagi osebnih portretov razdeluje, kakšna je bila vloga teh ljudi v »izgradnji Amerike«, kako so se vklopili v vse bolj divji kapitalizem, ki se je porajal takrat, in kakšne pravice so imeli kot delavci v talilnem loncu Amerike, ki jo je Adamič imenoval za narod mnogih narodov. Pred nami tako vstane podoba takratne Amerike v vsej njeni sanjavi, obenem pa surovi resničnosti, hkrati pa nam Adamič ponudi občutljiv družbeni komentar na želje takratnih delavcev, da bi si (tudi s stavkami) izboljšali delovne in življenjske razmere, s čimer pa jim proti zvitim delodajalcem največkrat ni uspelo. Spet aktualno delo. > SAMO RUGELJ

▶ Nova knjiga avtorja
knjižne uspešnice *Civilizacija*

Niall Ferguson
TRG IN STOLP

Omrežja, hierarhije in boj za globalni vpliv

»Najbriljantnejši angleški zgodovinar svoje generacije!«
– *The Times*

▶ Najboljša poslovna knjiga 2018

po izboru Združenja manager in
GZS-Zbornice knjižnih založnikov in knjigotržcev

Mariana Mazzucato
PODJETNIŠKA DRŽAVA

Razkrinkavanje zmot o javnem
in zasebnem sektorju

»Skrajni čas je že bil za to knjigo.«
– prof. Dani Rodrik, *Harvardova univerza*

▶ Uspešnica Sunday Timesa

Matthew Syed
NAUKI ČRNE SKRINJICE

Zakaj se večina ljudi ničesar ne nauči
iz napak, nekaterim pa to vseeno uspe

»Knjiga, ki bo za zmeraj predruščila
vaše razmišljanje o napakah.«
– Daniel Pink, avtor knjig *Zagon* in *Kdaj*

▶ Knjiga
Pulitzerjevega nagrajenca

Siddhartha Mukherjee
GEN

Intimna zgodovina

»Navdihujoča in izjemno
živopisna knjiga.«
– *San Francisco Chronicle*

▶ Odmevna knjiga priznanega
evolucijskega biologa

Jerry A. Coyne
VERJETI ALI VEDETI

Zakaj sta znanost in religija nezdržljivi

»Pomembna knjiga, ki izhaja
ob pravem času.«
– Steven Pinker, avtor knjig *Kako deluje um*
in *Razsvetljenstvo zdaj*

RICHARD H. THALER

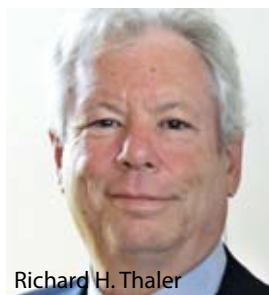
NERAZUMNO VEDENJE

Razvoj vedenjske ekonomije

prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano,

2019, m. v., 26,90 €, JAK

Richard H. Thaler

Do pred nekaj desetletij je standardna ekonomska teorija ljudi oziroma potrošnike obravnavala kot povsem racionalna bitja, torej kot ekone, ki se pri svojih vsakdanjih odločitvah in sodbah odločajo tako, da maksimirajo svoj ekonomski rezultat. Vendar so v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja tudi v ekonomsko stroko,

v vsakdanje situacije pa še posebej, začela pronicati spoznanja, da ljudje marsikdaj delamo napake pri svojih odločitvah, da se odločamo impulzivno in neracionalno, torej nerazumno, še tudi po tem, ko nam nekdo z matematičnim izračunom dokaže, kakšne posledice ima odločitev za določeno rešitev v dani situaciji. Vejo ekonomije, ki je preučevala to realno vedenje ter odločanje ljudi in se je razlikovala od klasičnih ekonomskih napovedi, so poimenovali vedenjska ekonomija (v ekonomskih pregledih imenovana tudi nova vedenjska ekonomija). Richard H. Thaler (1945) je bil eden od ključnih ljudi pri raziskovanju in razširjanju te ideje, ki je do sedaj že dobila avtonomno pravico tudi znotraj glavnega toka ekonomije in njene prakse. Ne samo to; izsledki raziskav vedenjske ekonomije so bili nekajkrat že tudi nagradi z Nobelovo nagrado. Prvi je nagrado na tem področju že pred leti dobil psiholog Daniel Kahneman, ki je v zadnjih štiri-

desetih letih z mnogimi raziskavami in ugotovitvami pokazal, kako nezanesljiv je sicer načeloma racionalni človeški um, za širše bralstvo pa je svoja dognanja opisal v brezčasni knjigi *Razmišljanje, hitro in počasno*, ki je leta 2016 izšla tudi v slovenskem prevodu. Leta 2017 je taisto nagrado dobil še Thaler, s čimer je bil poravnani zgodovinski dolg, da je bil Thaler tisti, ki je utiral pot vedenjski ekonomiji znotraj ekonomije same (Kahneman je psiholog), zaradi tega je pogosto (ob)veljal za odpadnika na lastnem delovnem področju. V svoji knjigi *Nerazumno vedenje*, večkratno nagradjenem in mojstrsko ter inteligentno spisanim prepletu avtobiografije in ključnih ekonomskih izzivov, ki se jim je posvečal v svoji karieri, Thaler iskriivo in mestoma tudi šaljiivo pokaže, kako je mogoče skoraj o vsaki stvari razmišljati s perspektive vedenjske ekonomije (Malcolm Gladwell je o njem zapisal: »Če bi moral biti ujet v dvigalu s katerim koli sodobnim intelektualcem, bi izbral Richarda Thalerja.«). Če denimo kupite steklenico vina za dvajset dolarjev, ga starate pet let, v tem času pa njegova cena zraste na sto dolarjev, kolikšen strošek povzroči pitje te buteljke? Je to morda dvajset dolarjev, po kolikor je bilo vino kupljeno? Ali pa sto dolarjev, po kolikor bi ga lahko prodali v sedanjem času? Ali pa je strošek celo nič, saj je bila transakcija realizirana že leta nazaj? Take in drugačne miselne orehe, seveda z nekaj teorije, v knjigi *Nerazumno vedenje* razdeluje Thaler, ki se lahko pohvali, da je eden redkih, ki lahko razmišlja praktično o čemerkoli, pa je za to plačan, bodisi so to newyorški taksisti, pri katerih je raziskoval, kako se odločijo, kdaj bodo končali posamezno delovno izmeno, bodisi selitev pedagoškega kadra v novo univerzitetno stavbo in raziskovanje nečimrnosti univerzitetnih profesorjev, ki skušajo v njej priti do čim ekskluzivnejših delovnih prostorov. *Nerazumno vedenje* je knjiga, ki bistri um in ga do poslednje strani ne preneha postavljati pred nove izzive. Eden od presežkov v programu naše založbe! > SAMO RUGELJ

JANIS VARUFAKIS

JE TU KAKŠEN ODRASEL?Moj boj z evropskim globokim
establišmentom

prevod: Jani Rebec

Cankarjeva založba, zbirka Čas misli,

2018, t. v., 653 str., 39,99 €, JAK

Janis Varufakis

... temeljna knjiga
za razumevanje
delovanja Evropske
komisije in
mednarodnih
finančnih institucij ...

grškega finančnega ministra Janisa Varufakisa, sicer uglednega ekonomista in avtorja številnih, tudi v slovenščino prevedenih (ne le »ekonomskih«) uspešnic.

Varufakis je bil od februarja do sredine julija 2015, ko je bil po uspelem, a s strani EU grobo zavrženem referendumu o varčevalnih ukrepih, prisiljen odstopiti, poleg predsednika vlade Aleksisa Ciprasa prvi obraz levičarske vlade, ki je oblast prevzela z obljubami o »vrnitvi dostojanstva«, solidarnosti in predvsem koncu varčevalne politike.

Profesor, vaje bliskavic in pozornosti, je nase prevzel velik del odgovornosti in neposrednih pogajalskih nalog. Toda v Bruslju – in tudi v Berlinu – so atraktivnega in retorično izjemno spretnega Varufakisa, sicer vedno željnega medijske pozornosti, sprejeli kot vaškega norčka, ki ne sledi impotentnim birokratskim ritualom in sveta, ki se ustvarja daleč stran od resničnosti, ne sprejema »takega, kot je«. Varufakis ni popuščal. Evropskim in nemškimi politikom je predlagal nove in nove rešitve, ti pa so ga, kot jasno pokaže praktično na vsaki drugi strani svoje knjige, ves čas preigravali in poniževali – tako, kot so to počeli z Grčijo. A z opazno razliko: Varufakis je imel na voljo udobno izhodno strategijo. Ko je dokončno postalo jasno, da Sirizini vladi ne bo uspelo narediti – naivno pričakovanega – obljubljenega preboja, se je umaknil iz politike in se vrnil v predavateljske klopi. Da bi se iz njih, morda je čas danes bolj dozorel, preko gibanja *Diem25* pred prihajajočimi evropskimi volitvami znova vrnil v visoko politiko.

Je tu kakšen odrasel? je temeljna knjiga za razumevanje delovanja Evropske komisije in mednarodnih finančnih institucij na čelu z Evropsko centralno banko in Mednarodnim denarnim skladom. Ter seveda Evrope, ki so jo odtujili in »privatizirali« bančniki in birokrati. Branje za vpogled. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

DANIEL H. PINK

KDAJ

Znanstvene skrivnosti natančne izbire pravega trenutka

prevod: Anja Radaljac

UMco, zbirka Preobrazba,

2019, m. v., 322 str., 24,90 €

Daniel H. Pink

Čas je ključno gonilo našega življenja, najpomembnejše orodje za izvajanje naših aktivnosti in barometer naše usklajenosti med aktivnostmi, ki jih je treba opraviti, kakovostjo njihove izvedbe in naše umirjenosti ob zaključku vsakega dne ali kakega drugega časovnega obdobja. Kako se lahko čim bolj prilagodimo gladkemu delovanju znotraj nam odmerjenega časa, kako lahko splošne in lastne dnevne ritme uskladimo s časovnimi zahtevami in potrebami, kako lahko izkoristimo zakonitosti časa in jih obrnemo v svoj prid – v tej neznansko uporabni, a obenem z dovolj teorije podloženi knjigi *Kdaj* o tem piše Daniel H. Pink, avtor šestih knjig, v katerih prepleta poslovne teme in vedenjsko psihologijo, ki je poleg tega aktiven tudi na televizijskem področju, saj je bil v letih 2014 in 2015 producent televizijskega kanala National Geographic in serije *Crowd Control*, v kateri so s praktičnimi poskusi skušali vplivati na človekovo vedenje. V slovenščino je že prevedena njegova knjiga *Zagon*, med njegovimi najbolj znanimi knjigami pa je tudi *Prodajati je človeško* (*To Sell is Human*). V svoji najnovejši mednarodni knjižni uspešnici *Kdaj* se je Pink lotil planiranja odločitev v pravem trenutku in v njej pokazal, kako je pravočasna aktivnost pogosto ključna za uspešno realizacijo. Pogosto sicer mislimo, da je pravočasno odločanje neke vrste umetnost, Pink pa trdi drugače: odločanje v pravem trenutku ima lahko povsem znanstveno podlago, ki izhaja iz naših raziskanih notranjih ritmov in našega odnosa do časa. To se kaže v mnogih niansah, ki jim v vsakdanjem življenju posvečamo veliko premalo pozor-

nosti. Recimo: Kako pomembni so popoldanski počitki za čim kakovostnejše delo v bolnišnicah? Zakaj ima za zmago več možnosti moštvo, ki ob polčasu rahlo zaostaja? Kako na učno uspešnost otrok vpliva prezgoden začetek pouka? Kako nas lahko motivirajo začetki in kako vpliva na nas, da smo svojo delovno kariero začeli v konkretnem (bodi si predkriznem ali pa kriznem) času? Pink v svoji knjigi obdela vpliv časa na naše življenje v vsej njegovi celovitosti, potem pa nam na koncu vsakega poglavja postreže še z dodatkom – priročnikom časovnega hekerja –, v katerem nas spodbuja, da morebitne slabe prakse v zvezi s časom sčasoma preuredimo in čas iz nasprotnika spremenimo v partnerja. Pri tem *Kdaj* ni kaka novodobna metoda za upravljanje časa z željo dviga učinkovitosti v enakem časovnem obdobju; ne, *Kdaj* je blaga knjiga, ki vas skuša poučiti, kako obstoječemu času dodati nekaj miline in izboljšati kakovost našega življenja in bivanja! > SAMO RUGELJ

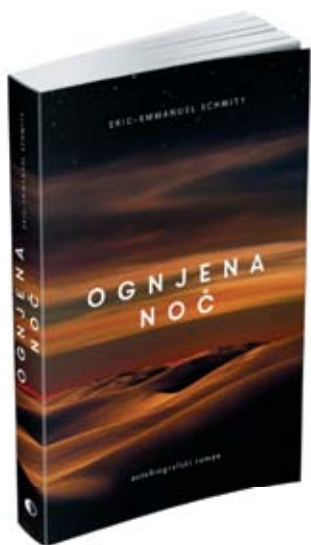

»Zakaj so začetki – ali začetno dobro ali slabo – tako pomembni? In kako lahko začetno znova, če se zataknejo že na začetku? Zakaj nas raziskovanje sredine – projekta, igre, celo življenja – včasih potre in včasih spodbode? Zakaj nas konci napolnijo z energijo, da se posebej potrudimo, da čim prej dosežemo ciljno črto, a nas obenem tudi navdihujejo, da se upočasnimo in iščemo smisel?

Kako se v času usklajujemo z drugimi ljudmi – pa naj gre za oblikovanje programske opreme ali petje v zboru? Zakaj nekateri šolski urniki ovirajo učenje, določene vrste odmorov pa izboljšajo rezultate, ki jih učenci dosegajo na preizkusih znanja? Zakaj nas razmišljanje o preteklosti usmeri k enemu načinu vedenja, razmišljanje o prihodnosti pa nas zapelje v drugo smer?« – iz knjige

Eric Emmanuel Schmitt

OGNJENA NOČ

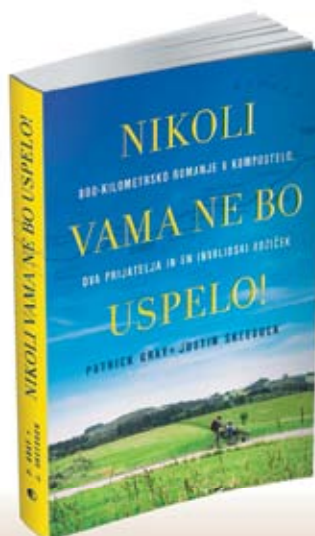
Avtobiografska pripoved *Ognjena noč* nam razkriva neverjetno notranje popotovanje, ki doživi svoj korenit preobrat v eni od noči, ki avtorjevo življenje spremeni za vedno.

Éric-Emmanuel Schmitt se je rodil leta 1960 v Lyonu. Je eden najbolj branih in prevajanih sodobnih francoskih pisateljev. Njegova dela so prevedena v 45 jezikov, njegove drame pa uprizarjajo v kar 50 državah po svetu.

Roman v odličnem prevodu
Jaroslava Skrušnjaja

Justin Skeesuck, Patrick Gray

NIKOLI VAMA NE BO USPELO!

Zgodba v tej knjigi je eden najlepših primerov pravega prijateljstva. Polno ljubezni, humorja in vere. Preberite, kako nas prijateljstvo lahko potisne onkraj naših omejitev ... in nam pomaga, da postanemo najboljša oblika sebe.

Ko je Justin, ki so mu odkrili napredujočo živčno-mišično bolezen, zaradi katere ne more uporabljati rok in nog, izdal svoje sanje o potovanju po Caminu, se je Patrick brez pomisleka javil, da bo porival njegov voziček. Njuno 800 kilometrov dolgo potovanje, ki je trajalo šest tednov, je bilo najbolj naporna in najpomembnejša preizkušnja njunega prijateljstva.

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

PETER OPEKA, PIERRE LUNEL

UPRITE SE!

prevod: Špela Žakelj

Celjska Mohorjeva družba,
2018, m. v., 128 str., 17,50 €

Pater Peter Opeka je izreden človek, za katerega so slišali skoraj vsi v Sloveniji in ga poznajo tudi drugod po svetu, zato smo lahko iskreno ponosni, da je naš rojak. Že od leta 1989 se v okviru združenja Akamasoa bori proti revščini na Madagaskarju. Znan je po svojem sočutju, dobroti, ljubezni, vztrajnosti in neuklonljivosti. V pričujoči knjigi ga je intervjuval Pierre Lunel in predstavil njegovo poslanstvo. Naslov dela vsebuje sporočilo, ki preveva njune pogovore: uprimo se sebičnosti, brezbriznosti in zgolj virtualnim odnosom. Konkretno naredimo nekaj dobrega za zatirane in ponižane v svoji bližini: za pribežnike, brezdomce, zlorabljenе. Zaživimo z vrednotami, ki spreminjajo svet na bolje za vse ljudi. Uprimo se vzporednemu svetu nečloveške družbe posameznikov, ki jih zanima zgolj profit in zato želijo misliti namesto nas potrošnikov, ozkosrčnih in samozadostnih ljudi. Pater Opeka svetuje, da ostanemo solidarna bitja. Ko darujemo del življenja drugim, odkrijemo smisel bivanja in se počutimo srečne, mirne in izpolnjene.

Izkušnje in napotki v knjigi presegajo današnje poveljujoče vzdušje tekmovalnosti za priljubljenost v umetnem svetu družbenih omrežij. Knjiga govori o resničnem svetu ljudi, ki potrebujejo pomoč, in tistih, ki jim lahko nesebično pomagajo, ne da bi za to prejeli vsečke in točke brez vrednosti. > SONJA JUVAN

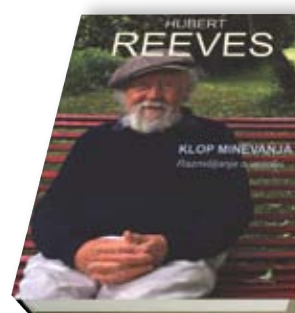
HUBERT REEVES

KLOP MINEVANJA

Razmišljanja o vesolju

prevod: Ludvik Jevšenak

Narava, 2018, m. v., 319 str., 24,90 €

Hubert Reeves (1932) je kanadski astrofizik, ki je poučeval kozmologijo v Montrealu in Parizu, ob tem pa tudi avtor mnogih strokovnih in poljudnoznanstvenih del, od katerih je knjiga za mladino *Vesolje, kot ga razlagam svojim vnukom* prevedena tudi v slovenščino. Njegovo delo *Klop minevanja* iz leta 2017 je kolekcija krajših spisov in premislekov, do katerih je avtor prišel s posedanjem blizu ribnika, kjer živi, leseno klop pa je poimenoval »klop minevanja«. Reeves v svoji knjigi, ki jo je mogoče začeti brati praktično kjerkoli in je smiselno razdeljena na trinajst vsebinskih poglavij, od človekovega mesta v vesolju in ekologije do kozmologije in spraševanja o naravi našega vedenja, odpira mnogo večnih vprašanj našega bivanja, od razmerja med znanostjo in religijo prek potrebnosti uživanja mesa in posledic njegove predelave za življenje na zemlji do selektivnega spomina, ki si v nekaterih okoliščinah nekaj zapomni, v drugih pa taisto spregleda. O vsem tem razmišlja razumno in človeško, včasih zgolj s perspektive morale ter vesoljske »večnosti« in brez znanstvenih argumentov, ki bi mu jih kdo pripisal glede na poklic. Bistri miselni utrinki modrega človeka! > SAMO RUGELJ

... Bistri miselni utrinki modrega človeka! ...

Mesto bere ... pripovedi iz Afrike 2018–19

PRIPRAVILA: TATJANA PRISTOLIČ

S projektom promocije branja Mesto bere ... literature sveta bralce tudi letos vabimo k novim skupnim branjem – tokrat k branjem afriške literature. Iz nabora afriških književnosti smo izbrali šestdeset knjižnih naslovov avtorjev in avtoric iz držav afriške celine, med njimi so Bookerjevi, Goncourtovi nagrajenci in drugi prejemniki nagrad za književnost ter štirje dobitniki Nobelove nagrade za književnost: Wole Soyinka, Nagib Mahfuz, Nadine Gordimer in J. M. Coetzee.

Beremo z Mestno knjižnico Ljubljana

S knjigami z aktualnega seznama branj predstavljamo literaturo in kulturo Afrike z zgodbami, ki pripovedujejo o raznolikih temah: od duhov, kraljev, tujih zavojevalcev, o magiji, poglavarjih ... do sodobnih literarnih refleksij, ki jih piše urbano življenje v afriških metropolah. Med njimi so zgodbe z izrazitimi poudarki na socialnem in političnem angažmaju, iskanja v polju magičnega in nadnaravnega, razumevanja tužosti in drugačnega, izseljevanja in odtujenosti ter tudi ženski pogledi na emancipacijo in položaj Afričanov v svetu. Literatura Afrike tako bralcu prinaša bogato paleto kulturnih, zgodovinskih in družbenih okoliščin, ki so oblikovale kulturo in literaturo afriške celine.

Na seznamu afriških zgodb so tudi drugi prepoznavni pisci afriške književnosti, med njimi Ben Okri (Nigerija), Laye Camara (Gvineja), Marima Bâ (Senegal), Tahar Ben Jelloun (Maroko), Ngugi wa Thiong'o (Kenija), Chinua Achebe (Nigerija), al-Tayyib Salih (Sudan), Ama Ata Aidoo (Gana), Mia Couto (Mozambik) in mnogo drugih. Afriška literatura izhaja iz tradicije pripovedništva in pogosto ne samo

pripoveduje, ampak tudi uči, niza življenjske nauke in si pogosto ne želi biti zgolj umetniška, temveč tudi poučna. V zbirkah Roman, Beletrina, Sanje, Goga, Beri aktualno, Bralec, /*cf., Mostovi, Kaif, Nobelovci itd. tako skozi pisanja afriških avtorjev in avtoric odkrivamo raznolikost in barviti svet črne celine v predkolonialnem, kolonialnim in sodobnem kontekstu.

Petmesečni bralni projekt smo začeli na *Ta veseli dan kulture*, 3. decembra 2018, in ga bomo zaključili 3. maja 2019. S sodelujočimi bralci pri projektu se bomo srečali na že tradicionalni zaključni prireditvi na prostem v mesecu juniju. Pri projektu lahko sodelujejo člani Mestne knjižnice Ljubljana (16+), ki bodo v času trajanja projekta prebrali vsaj pet knjig z aktualnega seznama knjig in oddali izpolnjene obrazce o prebranih knjigah v spletni ali fizični obliki – na voljo so v vseh naših knjižnicah.

Tudi letos bomo vse bralce nagradili, enemu od njih pa podarili nagrado našega sponzorja, vikend paket za dve osebi v Bohinj ECO hotelu. Pri projektu sodelujemo tudi z Mladinsko knjigo, knjigarno Konzorcij, kjer bomo nekaj knjig s seznama Mesto bere ... pripovedi iz Afrike tudi tokrat predstavili obiskovalcem knjigarne.

»Če bi zemljo tlakovali s knjigami, bi jo lahko kar dvakrat prekrili,« je v svoji knjigi *Ogledala* z našega letošnjega bralnega seznama napisal egipčanski Nobelov nagradjenec Mahfuz. »Torej beri, beri v imenu civilizacije,« pa bralce nagovarja Nuruddin Farah, avtor iz Somalije v svoji knjigi *Zemljevidi*. Tako kot ima namreč pero konico, ima tudi knjiga svojo moč.

Več informacij o projektu lahko dobite na naslovu <http://www.mklj.si/mesto-bere>.

Ljubitelji knjig in branja, pridružite se nam tudi letos!

ANTON JAMNIK

SVET OSAMLJENIH TUJCEV

Komunitarna in postmoderna kritika liberalizma

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 360 str., 29,99 €

Že naslov razširjene doktorske disertacije *Svet osamljenih tujcev* razkriva smer avtorjevega razmišljanja – razkroj skupnosti na eni in skrajni razmah individualizma na drugi strani –, Anton Jamnik, ki je sicer ljubljanski pomožni škof, pa k pisanju pristopa z znanstveno vestnostjo, kar je za duhovniški profil vendarle neznačilno. Ne gre za teološko delo, prav tako pa se avtor ne spušča v vlogo Rimskokatoliške in tudi drugih cerkva pri nastanku zagatnega položaja. Kot izhodišče si vzame teorijo ameriškega filozofa Johna Rawlsa (1921–2002), ki je liberalizem utemeljeval s pravičnostjo, poštenostjo in svobodo, Jamnik pa na to navezuje komunitarno kritiko, pri kateri se sklicuje tudi na mislece, ki že dlje časa razpravljajo o mejah liberalizma. Etika, vera in lepota (umetnost) so si redko tako blizu. > ŽIGA VALETIČ

L. ALTHUSSER, É. BALIBAR, R. ESTABLET, P. MACHEREY, J. RANCIERE

BRANJE KAPITALA

prevod: Maja Breznik, Suzana Koncut

Sophia, zbirka Naprejl, 2018, t. v., 536 str., 39 €, JAK

Pet francoskih filozofov in sociologov je leta 1965 prebralo in premislilo Marxovo veliko delo, kompilacija njihovih esejev z naslovom *Branje Kapitala* pa je v desetletjih, ki so sledila, postala pomembna sled za vsa nadaljnja branja in tolmačenja *Kapitala*. Ker *Kapital* ni tipičen filozofski traktat niti značilna

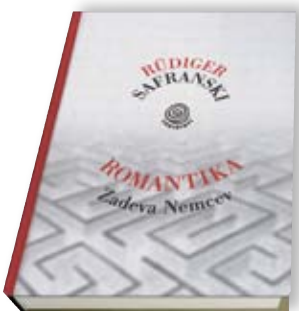
knjiga politične ekonomije, je peterica filozofov na eno najmogočnejših knjig pogledala z zornega kota, ki se ne ukvarja toliko z zgodovino, pač pa daje poudarek posameznim konceptom in temam, kot so bogastvo, blago, historični materializem, reprodukcija in pa sama Marxova artikulacija *Kapitala*. Francoski esejistični zbir, ki šele nakaže širino vseh možnosti interpretacij in razprav, je v preteklosti že zaznamoval slovenski idejni prostor, zdaj pa ga prvič dobivamo v neskrajšani obliki. > ŽIGA VALETIČ

KNJIGA ŠTIRIINDVAJSETIH FILOZOFOV

prevod: Gorazd Kocijančič

KUD Logos, 2018, m. v., 111 str., 15 €

»Ko se je (nekoč) zbralo štiriindvajset filozofov, jim je ostalo le eno vprašanje: kaj je Bog?« Tako se začne prolog v jedrnat, a pomenljiv spis s štiriindvajsetimi tezami oziroma opisi Božjega. Najstarejši ohranjeni rokopis, ki tako po strukturi kot po načinu vrednotenja prvobitnega »načela in principa« vsaj delno spominja na Dao de jing, je bil prepisan na začetku 13. stoletja, avtor pa bi znal biti celo Hermes Trismegist, ki je verjetno živel tisoč petsto let pred tem. Kot v izdatni spremni besedi *Bodi petindvajseti* piše prevajalec Gorazd Kocijančič, je knjiga doživela več kot trideset različnih izdaj in je nedvomno vplivala na številne krščanske mistike (Dante, Eckhart, Bruno) in umetnike (Borges). > ŽIGA VALETIČ

RÜDIGER SAFRANSKI

ROMANTIKA; Zadeva Nemcev

prevod: Tomo Virk

LUD Literatura, zbirka Labirinti, 2018, t. v., 362 str., 29 €, JAK

Filozof in esejist Safranski je zaslužen za niz monografij, ki obravnavajo velike nemške literate in filozofe. V knjigi iz leta 2007 dobimo njegovo veliko sintezo nemške umetnosti in filozofije, ki sta bili zadnjih tristo let domala nerazdružljivi. Razdeljena je na dva dela, na *Romantiko* in *Romantičnost*, ki postavljata na glavo tezo

o »trdosti« nemškega jezika, naroda in idej; njihovi nosilci so Herder, Schiller, Schlegel, Fichte, Hegel, Feuerbach, Heine, Wagner, Nietzsche, Rilke, Mann, Heidegger in mnogi drugi. Tisto, kar pri Safranskem izstopa, je postopek, saj navduši s široko razgledanim prepletom osebnih zgodb, zgodovinopisja, razlag umetniških del in odnosov med ključnimi akterji. > ŽIGA VALETIČ

Michael Köhlmeier
Konrad Paul Liessmann

Kdo ti je povedal, da si nag, Adam?

Mitološko-filozofske skušnjave.

Prevedel Aleš Učakar

Pisatelj in filozof v ducatu zgodb premišljujeta o nekaterih temeljnih vprašanjih, ki že od pradavnine vznemirjajo človekovega duha. Živahne pripovedi, legende, antični miti, svetopisemske zgodbe ter pravljice se prepletajo z nitmi modrosti in zapeljujejo moderne bralce, naj o izzivih premišljujejo še sami.

192 strani, 19 €

080 23 64

www.modrijan.si

prodaja@modrijan.si

Modrijan

Sreda, 27. februar
20.00 Cankarjev dom

ALBERTO MANGUEL

Ta čudovita knjiga bralca seznani z več kot le enim Borgesovim čarobnim svetom.

– **Mahmud Darviš**

Buenos Aires, 1964. Slep pisatelj v svojih šestdesetih se v knjigarni zbliža s šestnajstletnikom in mu ponudi delo: posodi naj mu oči, postane njegov bralec. Šestdesetletni pisatelj je bil Jorge Luis Borges, eno najpomembnejših imen v zgodovini svetovne književnosti, mladi bralec pa Alberto Manguel, ki je pozneje postal mednarodno priznani pisatelj in bibliofil.

Manguelovo delo so spomini, pomešani z biografijo in vrhunsko esejistiko; ganljiv portret človeka, genija.

Alberto Manguel (1948) je argentinsko-kanadski antologist, prevajalec, esejist in pisatelj. Svetovno slavo so mu prinesla njegova dela *Zgodovina branja*, *Knjižnica ponoči* in pa *Slovar izmišljenih krajev*. Leta 2015 je postal direktor argentinske nacionalne knjižnice, ene najpomembnejših kulturnih institucij na svetu, kjer je zasedel strukturno mesto Jorga Luisa Borgesa.

Petek, 1. marec
20.00 Cankarjev dom

TATJANA TOLSTOJ

V delu Tatjane Tolstoj je mogoče najti odmeve njenega daljnega starega strica, Leva Tolstoja – ljubezen do narave, psihološke uvide, pozornost za detajle vsakdanjega življenja. A njene pretresljive zgodbe še bolj spominjajo na Čehova, ki notranja življenja in neizpolnjene sanje izriše s sočutjem in uvidom. – **The New York Times**

Zbirka esejev Tatjane Tolstoj je prvi slovenski izbor ene najboljših esejistk našega časa. V njej so zbrani eseji, ki so nastali v zadnjih tridesetih letih. Med njimi vsak na svoj način tematizira rusko resničnost – od politike do vsakdanjega življenja; dotikajo pa se tudi občutka tujosti, drugačnosti – in iskanja lepote v njem. Eseji so slogovni in intelektualni presežki ter nujno branje za vse, ki bi se radi približali razumevanju Rusije (pa tudi življenja) – nekoč in danes.

Tatjana Tolstoj (1951) je ruska pisateljica, esejistka in javna intelektualka. Dvanajst let je na ruski nacionalni televiziji vodila kulturno pogovorno oddajo o kulturi in politiki, *Šola obrekovanja*. Velja za eno najbolj znanih pisateljic iz obdobja perestrojke ter post-sovjetskega časa. V osemdesetih in devetdesetih letih je živela v ZDA, kjer je poučevala na različnih univerzah. Še danes je povezana z ameriškim intelektualnim prostorom, redno piše za *The New Yorker* in *The New York Review of Books*.

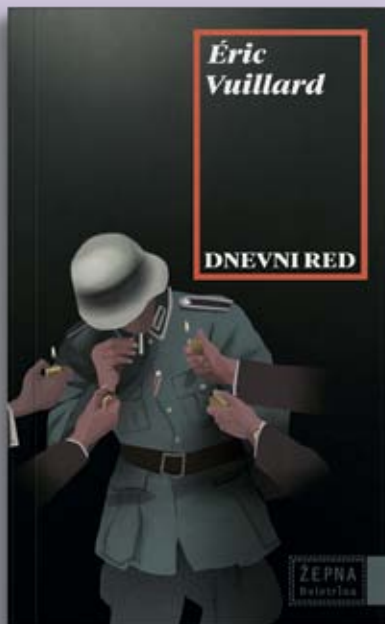
Ponedeljek, 4. marec
20.00 Cankarjev dom

INGO SCHULZE

Ingo Schulze je izjemni pripovedovalec nove, združene Nemčije. – **Günter Grass**

Zbirka *33 trenutkov sreče* je postavljena v St. Peterburg, *Piter*, mitizirano mesto ob Nevi, ki je zaznamovalo številne umetnike, pesnike, pisatelje, glasbenike, genije – in oni so zaznamovali njega. V mesto, kjer iz vsakega kanala naplavlja zgodovino. Ingo Schulze v svojem kulturnem proznmem prvencu popisuje peterburško življenje v času tranzicije, ko je Rusija prehajala iz enega sveta v drugega, po obeh svetovih pa so vznikale tisočere usode iskalk in iskalcev sreče.

Ingo Schulze (1962) je eden najbolj znanih sodobnih nemških pisateljev in kronist nemške združitve. Kot nekdanji vzhodni Nемец je bil kritičen do oblasti; kar ostaja kljub menjavi oblasti in spremembi načina življenja še danes. Doslej sta v slovenščini izšli njegovi deli *Adam in Evelyn* ter *Mobi*. V sklopu **Filmske Fabule** bo na ogled tudi film *Adam in Evelyn*, posnet po njegovi literarni predlogi.

Literature sveta **Fabula**

FOKUS: ZIDOVI MED NAMI

27.2.–9. 3.
2019

www.festival-fabula.org

Sreda, 6. marec
20.00 Cankarjev dom

ÉRIC VUILLARD

To je temeljito in očarljivo delo, ki združuje črno komedijo in politično katastrofo.

– **The Guardian**

Dnevni red v središče postavlja Hitlerjev vzpon na oblast, predvsem njegove prve zunanjepolitične poteze, med katere sodi priključitev Avstrije (anšlus). Roman se odpre s kulturnim popisom sestanka najpomembnejših nemških industrialcev in gospodarstvenikov, ki so se pripravljali podrediti velikemu vodji ter mu nameniti velikodušne donacije za uničenje sveta. *Dnevni red* je destilat zgodovinske drame, ki jo je mogoče zreducirati na sprego politike in kapitala, ki je v kombinaciji nemške industrije in nacizma postala smrtonosna. Mojstrsko izpisana politična miniaturna je leta 2017 prejela najpomembnejšo francosko literarno nagrado, *Goncourta*.

Éric Vuillard (1968) je francoski režiser in avtor. Do leta 2017, ko je prejel Goncourtovo nagrado, je bil znan predvsem kot avtor izjemnih pol-leposlovnih del, za katera je dobil več pomembnih francoskih in mednarodnih priznanj (Franz Hessel, Prix Littéraire Valéry Larbaud, Jopseh Kessel). Z *Dnevnim redom* je zaživela njegova resnična pisateljska slava.

Sobota, 9. marec
20.00 Cankarjev dom

RACHEL CUSK

Obris je neverjeten uspeh. Med drugim mu z neposrednostjo in globino uspe na papir spraviti človeško raznolikost, pri tem pa vzdržuje elementarni užitek, zaradi katerega se delo bere, kot bi bilo triler. Spektakularni dosežek. – **The Guardian**

Obris je prvi del kulturne trilogije Rachel Cusk, ki se je leta 2018 zaključil z romanom *Kudos*. S trilogijo se je Rachel Cusk prebila med sodobne klasikinje ter premaknila naše razumevanje literarne naracije. V središču romana (in trilogije) je prvoosebna pripovedovalka Faye, ki skozi zgodbe drugih izrisuje lastni portret, sliko ženske, ki se sooča z bremenami življenja: ločitvijo, družino, kariero, travmami, pričakovanji, negotovostjo in vsem drugim, kar je nemogoče upovedati, a nujno živeti. Faye je utrujena, preutrujena, da bi gospodarila nad lastno usodo, zato krmarenje in pripovedovanje prepusti drugim – ter tako spregovori o sebi.

Rachel Cusk (1967) je kanadsko-britanska pisateljica. Njen prvi roman je izšel leta 1993, poleg literarne slave pa so veliko zanimanja zbudili tudi njeni eseji, predvsem *A Life's Work: On Becoming a Mother* (2001) in *Aftermath: On Marriage and Separation* (2012). Leta 2014 je izšel prvi del trilogije romanov, ki nosi krovni naslov *Obris* – s katerim je dobila mednarodno pisateljsko slavo. Danes velja za eno najpomembnejših sodobnih pisateljic.

Eva Illouz – 28. februar ob 20.00

Fiston Mwanza Mujila – 2. marec ob 20.00

Makis Citas – 7. marec ob 18.00

Edina Szvoren – 8. marec ob 18.00

Okrogli mizi:

Zidovi Evrope, meje med name: Berlin, trideset let pozneje – 5. marec ob 17.00

Kje so zidovi NUK II? – 7. marec ob 19.00

Beletrina

© cankarjev dom

DELO

Pred sedmimi leti sem se v zapisu v tej rubriki spraševala, kako dober je lahko prevod, njegovo kvaliteto pa skušala povezati z razmerami in okoliščinami, v katerih delamo prevajalke in prevajalci. Kaj se je v teh sedmih letih spremenilo, kaj je ostalo enako?

Kako dober je lahko prevod, vnovič

Z vprašanji sem se obrnila na svoje kolege in jih v spletni anketi, ki sem jo opravila 2013, med drugim spraševala po starosti, spolu, izobrazbi, delovnih pogojih, letih, ki so jih namenili prevajanju, pa tudi odstotku njihovega delovnika, ki odpade na prevajanje. K reševanju sem povabila različne profile prevajalcev: književne, znanstvene in tehniške prevajalce, sodne in konferenčne tolmačke in tolmače, podnaslovne prevajalke. Izkazalo se je, da je moška oblika samostalnika vse manj upravičena, saj je prevajalk vedno več, pa tudi, da so zaradi majhnosti trga slovenski prevajalci in prevajalke prisiljeni prevajati najrazličnejša besedila, da ni nobena redkost, da si svoj prevajalski kruh služijo s književnim in tehničkim prevajanjem ter sodnim tolmačenjem in da opravljanje prevajalskega poklica pogosto kombinirajo z opravljanjem drugih, sorodnih poklicev, bodisi s poučevanjem in raziskovanjem bodisi lektoriranjem. Med prevajalkami prevladujejo tiste, ki se prevajanja lotevajo občasno, saj njihovi zaslužki niso tolikšni, da bi lahko zgolj od prevajanja dostojno živeli. Podobne rezultate je dala raziskava *Socialni položaj samozaposlenih v kulturi in predlogi za njegovo izboljšanje s poudarkom na temi preživetvene strategije na področju vizualnih umetnosti*, ki se je osredotočala na ožji segment samozaposlenih, z zanimivimi izračuni in primerjavo med samozaposlenimi in zaposlenimi v kulturnih institucijah pa je že pred tem postregla tudi *Ocena stroškov dela za samozaposlene v kulturi*.

... *Bela knjiga o prevajanju* je temeljno besedilo vseh, ki poklice jezikovnih praktikov opravljajo ali se z njimi srečujejo ... pa tudi vseh njihovih uporabnikov in sodelavcev ...

Med prevajalci so bile pozneje, večinoma leta 2017 in 2018, opravljene še druge ankete in analize (Soglasnik, Lektorsko društvo Slovenije, anketa, ki je bila izvedena v okviru projekta *Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov*, prevajalski potreti, objavljeni v *Dialogih*, ankete, ki so jih opravile raziskovalke in prevodoslovke z ljubljanske Filozofske fakultete), ki so po eni strani potrdile, kar je že nakazovala prva med prevajalkami in prevajalci opravljena anketa, po drugi pa dokazale, da se stanje v zadnjih petih letih ni bistveno spremenilo, da se je torej korenito spremenilo že prej, v zadnjih letih pa le še ustalilo. Te ankete in raziskave tvorijo jedro *Bele knjige o prevajanju*, ki predstavlja temeljne premike na področju prevajanja, tolmačenja, podnaslavljanja in lektoriranja v zadnjih letih v Sloveniji.

Bela knjiga o prevajanju, ki je tik pred izidom, predstavlja stanje, analizo, sistemske in posamične izzive in primere dobrih praks na izjemno pomembnem, a pogosto spregledanem področju jezikovnih praktikov v Sloveniji ter jih umešča v širši, evropski okvir. Čeprav je v njej osrednja pozornost namenjena prevajanju in tolmačenju, je zasnovana široko, z vključevanjem lektorjev kot jezikovnih svetovalcev, saj gre za področja, ki se med seboj prepletajo in dopolnjujejo.

Poglavitni namen bele knjige je opisati specifikko in razmere na področju jezikovnih poklicev, predvsem prevajalk in prevajalcev, tolmačk in tolmačev ter lektorice in lektorjev, s tem pa postati glas mnogih posameznic in posameznikov, ki so večinoma samozaposleni, mnogi pa delajo v vse bolj prekarjih razmerah. Opozoriti

želi na težave, s katerimi se slovenski jezikovni praktiki srečujejo, predvsem pa, tudi z izpostavljanjem nekaterih dobrih praks, nakazati nekatere rešitve in zanje poiskati ustrezne sogovornike. Tokratna *Bela knjiga o prevajanju* nosi letnico 2018. S tem je pregled stanja po eni strani zamejen, po drugi strani pa odprt novim, poznejšim dokumentom.

Bela knjiga o prevajanju je temeljno besedilo vseh, ki poklice jezikovnih praktikov opravljajo ali se z njimi srečujejo: prevajalk in prevajalcev, tolmačk in tolmačev, lektorice in lektorjev, pa tudi vseh njihovih uporabnikov in sodelavcev. Zato je namenjena vsem Slovincem, še posebej pa vsem tistim, ki odločajo o jezikovni politiki, krojijo kulturno, gospodarsko, pravosodno, notranjo in zunanjo politiko ter odločajo o smernicah in kriterijih javnega naročanja.

Gre za prvi in doslej edini dokument, ki se prevajanja in tolmačenja v našem prostoru loteva celostno in povezovalno, z upoštevanjem vseh poglavitnih deležnikov. Zato ni nepomembno, da so pri njegovi pripravi sodelovala vsa slovenska prevajalska društva in združenja: Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije, Združenje konferenčnih tolmačev Slovenije, Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev, Združenje stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije SCIT, Lektorsko društvo Slovenije, zadruga Soglasnik, pa tudi vse slovenske univerze. Več kot trideset avtorjev, ki so s svojimi prispevki sooblikovali aktualni pregled slovenskega prevajanja, tolmačenja in lektoriranja, je bodisi dejavnih v različnih prevajalskih društvih, kot raziskovalci delujejo v akademskem okolju in na raziskovalnih inštitutih, ali pa se s problematikami, povezanimi s prevajanjem, ukvarjajo na raznih ministrstvih.

Kje so poglavitni vsebinski poudarki *Bele knjige o prevajanju*? Iz prispevkov je razvidno, da je prevajanje v vseh svojih oblikah in različicah izjemno dinamična in hitro spreminjajoča se dejavnost, ki je po eni strani konstituirala slovenski jezik in književnost, po drugi strani pa predstavlja tisto temeljno orodje, ki slovensko kulturo in družbo umešča na aktualni svetovni zemljevid. Po eni strani nastajajo vedno nove oblike prevajanja in tolmačenja, ker se potrebe spreminjajo; pojavljajo se tudi nova prevajalska orodja, ki od jezikovnih praktikov zahtevajo vedno nova znanja in jih postavljajo pred nove izzive. Po drugi strani pa se tudi širša prevajalska srenja sama ustvarjalno odziva na različne spodbude: komunikacijske (prevajalski forumi, izobraževalni seminarji), družbene (projekti mentoriranja) in mednarodne (sodelovanje v mednarodnih združenjih). Posebno poglavje je namenjeno popisu infrastrukture slovenskega prevajanja, ki se osredinja na oris vloge društev ter izobraževanja in zaposlitvenih možnosti. Svoje poglavje predstavljajo analiza različnih anket med prevajalci, tolmači in lektorji (pozornost pa namenjamo tudi tistim prevajalcem, ki jih ankete ne zajemajo), pa pregled sistemskih (predvsem jezikovne politike, prekariacije in feminizacije poklicev jezikovnih praktikov) in specifičnih izzivov (elementov korektna avtorske pogodbe, knjižničnega nadomestila, dobička prevajalske industrije in problematike prevajalskih agencij, izobraževanja ter specifičnih zdravstvenih problemov).

Dr. Barbara Pregelj je prevajalka, tolmačka in urednica na založbi Malinc. Je tudi raziskovalka in pridružena profesorica na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici.

TOMAŽ TOPORIŠIČ

MEDMEDIJSKO IN MEDKULTURNO NOMADSTVO**O vezljivosti medijev in kultur v sodobnih uprizoritvenih praksah**Znanstvena založba FF in AGRFT,
2018, m. v., 251 str., 19,90 €

Znanstvena monografija in hkrati študijsko gradivo razpira širok pogled na zgodovinske poglede, postopke na gledaliških odrih, ki se zrcalijo v sodobnih uprizoritvenih praksah. Primerja, preverja, sledi razvoju in spremembam, kot zapiše avtor, kako današnji odri odsevajo princip umetnosti kot postopka resnice. Piše o postopkih predstav ustvarjalcev, kolektivov, ki jih sedaj gledamo na različnih odrih. Skozi teorijo, ne samo uprizoritvenih umetnosti, zrcali nekdanje in sedanje stanje medkulturnosti in multimedijev. Teme in dileme, o katerih piše, so tako teoretik in dramaturg kot emancipirani gledalec, brisanje meja med realnostjo in fikcijo, senzorialno in dekonstrukcija branja gledališča tradicije, estetika odpora. Slednje preči skozi gledališki opus Oliverja Frlića, in ko piše o množstvu protokolov gledališča, piše skozi principe dela Tomaža Pandurja. Pobrechtovski obrat gleda skozi dela režiserja Sebastijana Horvata. Prisvojitve zgodovine performansa misli skozi dela kolektiva Via Negativa, fizičnost telesa skozi originalni *Spomenik G Dušana Jovanovića*, Jožice Avbelj in rekonstrukcijo Janeza Janša. Slednji mu v družbi preostalih dveh Janezov Janš služi za dileme sodobnega principa *ready made* umetnosti. *Krst pod Triglavom* Dragana Živadinova je priložnost za prevajanje zgodovinskih avantgard. »Vse to se zaokroži v svež pogled na uprizoritvene prakse in kulturo, ki uveljavlja spoznanje, da je umetnost danes vezljiva, medmedijska in medkulturna,« v recenziji zapiše Mateja Pezdirc-Bartol. Teoretično in berljivo delo o gledališču danes. > JEDRT JEŽ FURLAN

ŽENSKOST V GLASBI SKLADATELJIC PO 1918urejanje: Katarina Bogunović Hočevar,
Leon StefanijaZnanstvena založba FF,
2018, m. v., 333 str., 24,90 €

Leon Stefanija je doktoriral na oddelku za muzikologijo, osredotoča se na področja spoznanoslovja glasbe in zgodovino novejšje, prav posebej slovenske glasbene kulture. Katarina Bogunović Hočevar je prav tako muzikologinja, preučuje zgodovino teorije in estetiko glasbe 19. in prve polovice 20. stoletja; je predsednica Slovenskega muzikološkega društva. Zbornik prinaša trinajst pogledov na ustvarjalnost skladateljic in vprašanje ženskosti v glasbi manjših evropskih območij po letu 1918. Makedonija, Srbija, Kosovo, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Črna gora, Romunija, Ukrajina, Slovaška, Litva, Avstrija in Slovenija so države v fokusu. Kako so ustvarjale, bile pozicionirane v domačem, širšem prostoru in času, kako so – če so – razmišljale in ustvarjale na temo ženskosti. Avtorice in avtor zapisov jih obravnavajo skozi optiko spola, seksizma, medijskih odzivov na njihovo delo, skozi statistične poglede vseh segmentov izobraževanja, dela, objavljanja, sprejemanja. Zanimata jih teoretsko-analitična in kulturnogeografska komponenta žensk in ženskosti v glasbi. Geografski segment sega od patriarhalnega juga do kulture severa, ki je, kot zapišejo v uvodu, spolno fluidna, vrednostno prežeta z matriarhatom. Skupne točke je mogoče razbrati iz dveh dejstev: prvo je, da mnoge ustvarjalke odkrivajo določeno stopnjo nezainteresiranosti za vprašanje spola v ustvarjalnosti. Drugo dejstvo zbornika je, da ni mogoče odločno zanikati obstoja določene ravni, kjer je spol tako zgodovinsko kot tudi biološko prisoten. Glasbeno žanrsko so obravnavali vse od klasičnega do sodobnega, »sintetičnega« tona. > JEDRT JEŽ FURLAN

Vedeti več pomeni imeti moč.**BRALCEM BUKLE PODARJAMO 6 ŠTEVILK DELA!**

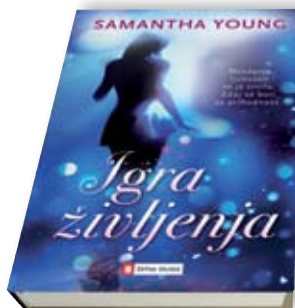
Ob praznovanju 60-letnice časopisa Delo vam omogočamo 6-dnevno brezplačno prejemanje Dela od ponedeljka do sobote.

Izpolnite spletno naročilnico na promo.delo.si/6dni in si zagotovite brezplačno prejemanje Dela.Obstoječim naročnikom se vrednost 6-dnevnega brezplačnega prejemanja Dela ne odšteje od mesečne naročnine Dela. Za več informacij o brezplačnem naročilu pokličite **080 11 99**, pišite na narocnine@delo.si ali obiščite info.delo.si/etrafika. Ponudba velja do 30. aprila 2019.**DELO**
60 let

SAMANTHA YOUNG

IGRA ŽIVLJENJA

prevod: Maja Lihtenvalner
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 396 str., 12,90 €

Sodobni ljubezenski romani Samantha Young so pri nas zelo popularni, o čemer pričajo vedno novi prevodi. Tokrat bo očarala zgodba mlade, bistre in nadarjene Nore O'Brien, za katero se je zdelo, da je obtičala v majhnem ameriškem mestu brez možnosti, da bi iz sebe kaj naredila. Poleti jo je prevzel potujoči Škot in jo odpeljal s sabo v Edinburg. Nora se prepozno zave, da je eno kletko samo zamenjala za drugo, ko tragedija nenadoma njeno življenje spet obrne na glavo. Polna občutkov krivde išče odrešitev in srečo pri delu z bolnimi otroki v bolnišnici, kjer jo nenavadno pritegne deklica Sylvie. Ta je izgubila mamo, njen odnos z očetom je krhek, obožuje pa maminega brata, strica Aidana in vse bolj tudi Noro. Aidan Lennox je uspešen producent in privlačen moški, ki je nečakinja postavil na prvo mesto in je do Nore sprva zelo sumničav, oba pa se zavedata privlačnosti, ki ju vse bolj vleče skupaj. Bo to dovolj, da zdržita eno najhujših preizkušenj v Aidanovem življenju? > KLARA JARC

LISA KLEYPAS

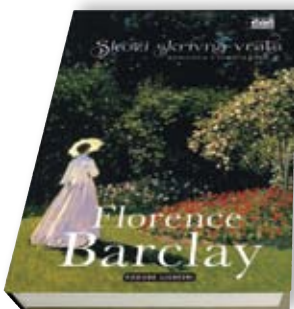
NEZNANCA V NOČI;

Ravenelovi, knj. 4

prevod: Neža Kralj
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2018, t. v., 360 str., 32,99 €

V četrtem delu serije *Ravenelovi* bolje spoznamo zdravnico Garrett Gibson in skrivnostnega Ethana Ransoma, nekdanjega detektiva za Scotland Yard. Ethan že nekaj tednov zasleduje Garrett na njenih obiskih pacientov v najnevarnejših predelih Londona, saj ga je močno pritegnila že, ko jo je prvič srečal. Ko se tako neke noči na Garrett spravijo trije pijani vojaki, se sama s svojo palico in skalpelom kar uspešno brani, a vidi, da ji je nekdo pomagal spraviti na tla vse tri napadalce. Razkrije se ji Ethan, ki ji pokaže nekaj novih samoobrambnih potez in se z njo zaplete bolj, kot si je želel – zanj, za vohuna na sledi teroristom na visokih vladnih položajih, namreč vsak osebni odnos predstavlja tveganje, ki spravlja v nevarnost njega in njegove najbližje. Vrtincu izdajstev in smrtonosnih poskusov se pridruži še Ethanova družinska drama, ki razkrije, kako točno je povezan z zloglasno rodbino Ravenel. > KLARA JARC

FLORENCE BARCLAY

SKOZI SKRIVNA VRATA

Romanca v sedmih dneh

prevod: Tanja Goršič
Meander, zbirka Podobe ljubezni,
2018, t. v., 143 str., 26 €

Založba Meander je lani začela izdajati zbirko *Podobe ljubezni*, v kateri so svoje mesto našle starejše knjige z ljubezensko tematiko, ki so obenem staromodne, saj so bile napisane v času z drugačnimi vrednotami in družbenimi pravili, pa tudi osvežujoče, ker takšnih knjig v poplavi sodobnejših ljubezenskih romanov nismo vajeni. »Želim si, da se poročiš z menoj, Cristobel. Prepričan sem, da misliš, da sem predrzen mulec, ker sem kar tako naravnost ustrelil. Toda rad bi, da mi daš sedem dni; in v teh sedmih dneh te bom osvojil.« Junakinja Cristobel je dvanajst let starejša od svojega mladega pustolovskega snubca Guya, poleg tega pa se čuti obljubljenemu starejšemu profesorju. Mladeniču, ki ga bežno pozna že od njegovih otroških let, dovoli sedem dni, prepričana, da ga bo odvrnila od njegove namere, a vse bolj spoznava, da je med njima vez, ki je ne želi pretrgati ... Nežna (in kratka) ljubezenska zgodba je izvirno izhajala v ameriškem časniku za dame leta 1911 ter je podobno kot druga dela britanske pisateljice postala uspešnica, zdaj pa nam lahko prijetno popestri kak zimsko-pomladni večer. > KLARA JARC

CATHERINE BYBEE

SREČNA ZA VSELEJ

Gimnazijke, knj. 3

prevod: Esther Košir
Hiša knjig, Založba KMŠ,
2018, m. v., 440 str., 13,99 €

Jo je zadnja od treh prijateljic iz River Benda, ki še čaka na svoj srečni konec. Kot uporniška najstnica je svojemu očetu, mestnemu šerifu, povzročala preglavice in za nekaj časa z njim celo izgubila stik. Po očetovi smrti, ki je bila razglašena za »nesrečo pri čiščenju orožja«, se je Jo odločila, da poišče resnico in stopi v njegove čevlje. Po letih šerifovanja na tem področju še vedno ni odkrila nič novega. Jo s svojo službo ni zadovoljna, je pa v njej dobra in že pred časom je zaslutila, da jo v domačem kraju nekdo opazuje. Vpiše se na FBI-jev tečaj, da bi pridobila dodatne veščine. Tik pred začetkom tečaja si privoščiči sproščen večer v baru, ki ga zaključijo v postelji čednega neznanca in se sredi noči odkrade. Prvi dan v Quanticu pa sreča nikogar drugega kot ljubimca iz minule noči, v resnici agenta Gilla Clausena ... Gill in Jo se močno privlačita že med treningi, ko izve za njenega očeta pa se prebudi tudi Gillova preiskovalna žilica. Po zaključku usposabljanja Jo in Gill začneta hoditi, ampak vse kaže, da je Jo v nevarnosti. Je to povezano s smrtjo njenega očeta? Koliko skrivnosti lahko skriva majhno mesto? > KLARA JARC

DUNE
KULTNI ZF ROMAN

SRHLJIVA FANTAZIJSKA
SVETOVNA USPEŠNICA

NEIL GAIMAN
NORDIJSKA MITOLOGIJA

SVETOVNA FANTAZIJSKA
USPEŠNICA
IZID: FEBRUAR

Ste že člani družine Sanje?

Najboljše branje
www.sanje.si

JILL SHALVIS

VSEGA JE KRIVA BELA OMELA

Zaliv lomilcev src, knj. 2

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 384 str., 12,99 €

Zaliv lomilcev src smo že obiskali v prvem delu serije, s Pru in Finnem, ki sta kljub veliki skrivnosti našla skupno srečo. Zdaj se z obetavnim zapletom vračamo, tokrat z ljubko in nadvse prijazno Willo, ki v mestu vodi salon za zapuščene kužke in bralcu hitro zleze pod kožo, ko jo bolje spozna. Otroštvo je preživela v rejništvu, zato zdaj, ko si je končno lahko uredila življenje, z veseljem pomaga vsem okoli sebe – vse dokler v salon ne vstopi Keane, bivša simpatija iz srednje šole, ki ji je strl srce. Za nameček drži v rokah razjarjeno tetino mačko, ki bi se je na vsak način rad znebil ... Kaj bo storila Willa? Romantično zgodbo s ščepcem humorja si lahko na valentinovo pogledate v dvoje; film po romanu je bil posnet leta 2017. > VANJA JAZBEC

JOHANNA LINDSEY

GOREČA SRCA; Vikinška saga Haardradovi, knj. 2

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, Založba KMŠ, 2018, m. v., 448 str., 13,99 €

Druga knjiga vikinške sage o Haardradovih, ki jo je priljubljena ameriška pisateljica napisala že leta 1987, pripoveduje o neustrašni Kristen Haardrad, hčerki Garricka in Brenne, za katero smo stiskali pesti v prvem delu. Kristen, očarana nad zgodbo svojih staršev, želi poiskati svojo ljubezen, zato vzame usodo v svoje roke in se z bratom Seligom in njegovo posadko odpravi na trgovsko pot. Kmalu se izkaže, da ima Selig drugačne načrte, čisto nič trgovske ali mirne narave ... Ko jih Saksonci ob pristanku odločno porazijo, je Kristen na milost in nemilost prepuščena mogočnemu Royceu Wyndhurstu, ki je sicer nad Kristen prevzet, a si zaradi preteklosti in grenke izgube noče priznati čustev. Bo zmagala ljubezen ali sovraštvo? Ali bo usoda obema prekrizala načrte? Kriste-nina družina namreč po ugrabitvi ne misli kar čakati križem rok ... Napeto! > VANJA JAZBEC

VIRGINIE GRIMALDI

LJUBEZEN SE SKRIVA V MAJHNIH STVAREH

prevod: Maja Lihtenvalner

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 398 str., 12,90 €

Življenje mlade Francozinje Julije začne ob izgubi očeta in boleznij ljubljene babice neogibno drseti navzdol. Pusti nezvestega fanta, odločno pa se izogiba tudi srečanjem s svojo preostalo družino, mamo in sestro. Da bi se izognila popolni depresiji, se zaposli kot psihologinja v domu za ostarele. Kljub začetnemu odporu ji veselje starostnikov in njihove drobne radosti počasi zlezajo pod kožo, spozna pa tudi simpatičnega vnuka ene od svojih varovank. Kam in kako se obrne njeno življenje, naj ostane skrivnost, povejmo pa le to, da se v tem medgeneracijskem humorjem in obenem ganljivem romanu stkejo prava prijateljstva, nove ljubezni in veliko srečnih trenutkov za vse udeležene. > BETI HLEBEC

HELEN HARDT

PREZVETOST; Bratje Steel, knj. 3

prevod: Maša Sitar

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 278 str., 10,90 €

V tretjem delu erotične serije Jade postaja vse bolj sumničava glede svojega moralno spornega šefa, za katerega mora preiskovati družino svojega ljubimca Talona. Poleg tega se je izgubila vsaka sled za njenim bivšim zaročencem, njena mama pa je komaj preživela hudo prometno nesrečo, iz katere jo je njen fant, prejemnik njenega življenjskega zavarovanja, odnesel brez praske, potem pa se pogreznil v zemljo. Talon se s pomočjo terapevtke spominja novih podrobnosti o treh ugrabiteljih in se odloči, da bo sestri in Jade zaupal delček svoje zgodbe, poleg tega pa je zdaj pripravljen, da vsi izvedo, da sta z Jade par. Vse bolj jasno postaja, da so pošasti Talonovega otroštva bliže, kot si je kdorkoli mislil ... > KLARA JARC

Hiša knjig

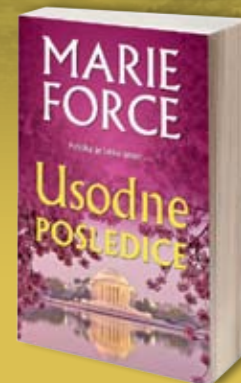
Revoleraš

Zbirka Temni stolp I.

Stephen King

272 strani

14,99 €

Usodne posledice

Zbirka Usodna

Marie Force

458 strani

13,99 €

Preračunljivka

Tarryn Fisher

312 strani

12,99 €

Vojvodove pregrehe

Zbirka Družina Griffin

Suzanne Enoch

420 strani

13,99 €

Podarjamo kodo
GALARNA5
v vrednosti

Koda velja za naročila v vrednosti vsaj 25 €, do 31. marca 2019. Uporabite jo lahko v nakupovalni košarici na strani www.galarna.si. Kodo lahko skladno z zakonom uporabite le za knjige starejše od 6 mesecev.

BREZPLAČNA dostava za vse nakupe romanc že nad 25 €.
Uporabite kodo **POSTNINA25!**

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 521

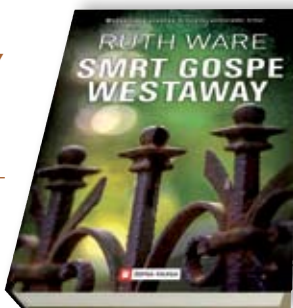

RUTH WARE

SMRT GOSPE WESTAWAY

prevod: Miro Mrak

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 377 str., 12,90 €

Enaindvajsetletna Harriet Westaway se preživlja z branjem tarota. Zasluži komaj za sproti, kaj šele, da bi vrnila dolg posojevalcu denarja. Nato nepričakovano prejme pismo, da je umrla njena babica Hester Mary Westaway. Vabljen je na branje oporoke glede izplačila dediščine. Toda Harriet prvič sliši za gospo Westaway, njena pokojna mati je ni nikdar omenjala, očeta ni poznala. Gre za napako? Kljub vsemu se odpravi na pot, saj bi ji že nekaj tisoč funtov pomagalo iz denarnih težav, a srečanje z dediči, tremi sinovi preminule gospe, se kmalu sprevrže v zapleteni vrtnec družinskih (tudi njene?) skrivnosti, ki v sebi nosijo nekaj zlovesčega. Britanska pisateljica srhljivih uspešnic (*Povabilo, Ženska v kabini številka 10, Igra laži*) še četrtič dokazuje, da je mojstrica napatih zgodb. Skrivnostni (*mystery*) roman *Smrt gospe Westaway* odlikuje otipljivo grajenje vzdušja, ki se močno opira na gotsko izročilo. Čeprav gre sprva za dokaj umirjeno (a vseeno temačno) odvozovanje skrivnosti družine Westaway, roman kasneje stopnjuje na suspenzu. Ob tem pa tako pisateljčin slog pisanja, ki se ga drži nekakšna staromodna očarljivost, kot premišljeno uravnotežena zgodba poskrbita za pravo žanrsko poslastico. > ALEŠ CIMPRič

JEAN-LUC BANNALEC

BRETONSKE SKRIVNOSTI

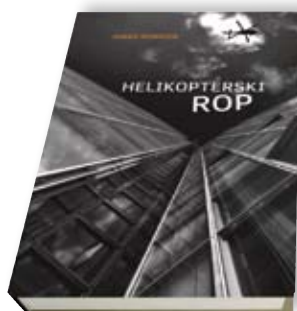
Komisar Dupin, knj. 7

prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 362 str., 12,90 €

Komisar Dupin razreši sedmi primer. Tokrat uživamo v poznem bretonskem poletju v legendarnem Arturjevem gozdu in v družbi čudaških znanstvenikov, ki iščejo večno slavo. Gozd Brocéliande v osrčju Bretanije je po prepričanju Bretoncev s svojimi slikovitimi jezери, gozdovi in gradovi zadnje vilinsko kraljestvo. Tu domujejo številne legende, tudi tista o kralju Arturju in vitezih okrogle mize. Mistično okolje pa je tudi najboljša izbira za že dolgo načrtovani službeni izlet komisarja Dupina in njegove ekipe. A načrti o mirnem koncu tedna padejo v vodo, ko enega od raziskovalcev najdejo brutalno umorjenega. Dupin je imenovan za posebnega preiskovalca v primeru, ki kmalu zahteva novo žrtev. Preiskovalci naletijo na zaroto molka, vprašanja brez odgovorov o morebitnem doživljajskem parku, ki naj bi ga zgradili na območju znanstvenih izkopavanj. To bi porušilo skrivnostno razpoloženje in uničilo mistično avreolo, ki se pne nad Brocéliandom. Ker je zaradi dogodkov močno zaskrbljena tudi Dupinova vedno hladnokrvna pomočnica Nolwenn, se nam obetata napet zaplet in nepričakovan razplet. > SONJA JUVAN

JONAS BONNIER

HELIKOPTERSKI ROP

prevod: Lucija Jezeršek

Didakta, 2018, m. v., 158 str., 14,99 €

Glavni protagonisti tega napetega in izvrstno dramaturško izostrenega kriminalnega romana živijo na robu zakona. Za denar bi storili vse. Prav zares vse? Da, če je treba, bi se lotili tudi spektakularnega ropa, ki se ga ni

lotil še nihče pred njimi – helikopterskega ropa osrednje hranilnice v švedski prestolnici. Skrivnostni stavec, ki vodi vse niti tega zahtevnega podviga, poveže med sabo štiri povsem različne moške, ki pa so, kot se izkaže že kmalu, med seboj zelo prepleteni. Jim bo uspelo dobiti načrte zgradbe hranilnice, se seznaniti z vsemi pastmi ropa in po njem izpuhteti v zrak, in to dobesedno? Odlični kriminalni roman, zasnovan na resničnem dogodku, je z orisi karakterjev, napetimi akcijskimi opisi in psihološkimi intrigami tako prepričljiv, da bralec zlahka pade v to neverjetno roparsko dramo in uživa v napetosti vse do konca. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CHLOÉ ESPOSITO

POGUBNA

prevod: Sabina Noble

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 317 str.,

Alvina Knightly, junakinja, ki so jo bralci spoznali že v knjigi z naslovom *Nora*, ima tokrat še bolj zapleteno življenje kot v prejšnjem romanu: potem ko je na Siciliji ubila svojo dvojčico

Beth, ji ukradla identiteto in tudi bogastvo, upa, da bo do konca življenja uživala v blaginji. A usoda, pardon, njen nesojeni ljubimec Nino se grdo poigra z njo in Alvina čez noč ostane brez ficka. Trma-sta in neizprosna, kot je, mu najprej sledi v Bukarešto, kjer za začetek ubije nevarnega zasledovalca, nato pa na vrat na nos odpotuje v Rim, kamor naj bi se skrila Nino z vsem nakradenim denarjem. Da bi se mu lažje maščevala in da je Nino ob morebitnem srečanju na ulicah ne bi prepoznal, Alvina najprej spremeni svoj videz, nato pa skuje božanski načrt maščevanja. A kaj, ko tudi ta ni najbolj popoln ... Zabavno in tudi napeto branje, kot nalašč za imenitno sprostitev ob hladnih večerih. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

CATHERINE STEADMAN

NEKAJ JE V VODI

prevod: Lidija Krefc

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 367 str., 12,90 €

Prvoosebno napisani roman vzbudi pozornost že na prvih straneh. Privedovalka Erin namreč koplje grob za truplo, ki leži poleg. Ob tem pa razmišlja, da ni slaba oseba. Ali pač. Za bralčevo presojo se zgodba vrne nekaj mesecev v preteklost na začetek sosledja presenetljivih preobratov. Erin in Mark sta popoln par. Ona je ustvarjalnica dokumentarnih filmov in ravno pripravlja celovečerec o treh zapornikih in njihovem življenju pred izpustom in po njem. On je uspešen bančnik z imenitno plačo. Sta tik pred poroko in načrtovanim širjenjem družine, ko Mark izgubi službo. Kljub vsemu se odpravita na razkošno poročno potovanje na tiho-

morski otok Bora Bora, kjer pa med potapljanjem naletita na nekaj, kar jima bo zaradi nespametnih odločitev močno zasukalo življenji. Prvenec britanske igralk Catherine Steadman (najbolj poznane po vlogi Mabel Lane Fox v peti sezoni nadaljevanke *Downton Abbey*) je kmalu po izidu, tudi po zaslugi hvale bralnega kluba Reese Witherspoon, postal velika uspešnica. Sodobno spisani psihološki triler, ki ga zaznamuje »on-line« tehnološka prepletenost današnjega sveta v negotovem pobrexitovskem obdobju, se sprašuje o tem, kaj vse bi bili pripravljene storiti, da ohranimo življenjski slog, ki smo ga uživali pred izgubo denarja. Bi prekoračili tudi mejo zakona? > ALEŠ CIMPRič

CONN IGGULDEN

ZNANILKA NEVIHTE

Vojna rož, knj. 1

prevod: Jernej Zoran

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 455 str., 14,90 €

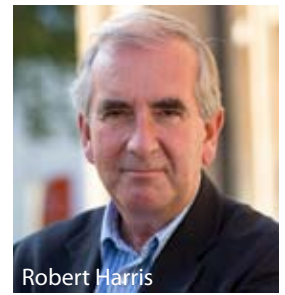
Priznanega pisca zgodovinskih romanov dobro poznamo tudi pri nas, saj sta prevedeni petdelni seriji *Imperator*, zgodba o starem Rimu in življenju Julija Cezarja, ter *Osvajalec*, kjer smo se podali na azijske stepe med mongolske kane. V *Znanilki nevihte*, uvodni knjigi tetralogije pa se Iggulden loti razvpite državljanske vojne (dveh) rož za angleško krono v drugi polovici 15. stoletja, ko sta se spopadli rodbini Lancaster in York. Piše se leto 1443, ko je na oblasti nepriljubljen kralj Henrik VI., ki zaradi slabega telesnega in duševnega zdravja prav nič ne spominja na svojega očeta, ki se je v stoletni vojni izkazal v bitkah s Francozi. Da bi ohranil premirje onkraj Rokavskega preлива, se s pomočjo svetovalcev dogovori za poroko z Margareto Anžijsko, v zameno pa Francozom vrne dve provinci. Slednje vzbudi nezadovoljstvo tako pri tam živečih angleških priseljencih kot pri bolj osvajalno nastrojenih plemiških vrstah. Medtem pa šibkost kralja zaščitijo tudi običajni podložniki in upori pretijo še na domačih tleh ... Burno zgodovinsko obdobje, ki je služilo kot navdih za Martinovo *Igro prestolov*, Iggulden spretno prenese v roman. Zmajev tod resda ne boste dočakali ☺, toda zahrbtni dvorne in politične spletke, krvavi opisi spopadov in prizorov mučenja bodo dvignili pritisk še tako ravnodušnemu bralcu. Omeniti velja, da avtor dogodkov ne opisuje le z vidika pripovednih likov, ki pripadajo plemstvu, ampak dogajanje osvetli tudi skozi oči vsakdanjega človeka, na katerega se pogosto pozabi, da v igri gospode nemalokrat potegne najkrajšo. Razburljivo branje ne glede, ali ste poznavalec zgodovine ali ne. > ALEŠ CIMPRIC

ROBERT HARRIS

MÜNCHEN

prevod: Marko Bogataj

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 315 str., 12,90 €

Robert Harris

... intrigantski
zgodovinski
triler ...

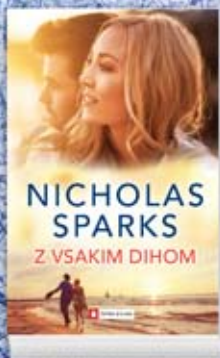
Angleški pisatelj Robert Harris (1957) je znan po svojih mojstrskih rekonstrukcijah raznih zgodovinskih dogodkov (denimo romana *Pompeji* in *Imperij*) in celo alternativnih zgodovinskih scenarijev (denimo njegov *Veliki rajh 1964*). Ti dve svoji navdušenji je uspešno združil v najnovejšem delu *München*, ki ga je postavil v resnično zgodovinsko okolje septembra 1938, ko je Adolf Hitler grozil z vpadom na češka ozemlja, britanski predsednik

Neville Chamberlain pa si je, tudi za ceno lastne časti, prizadeval ohraniti evropski (s tem pa tudi svetovni) mir. V osrčje zgodbe Harris postavi dva fiktivna mlada moška in nekdanja sošolca na Oxfordu: Hugh Legat je eden od Chamberlainovih osebnih tajnikov, ki spremlja dogajanje na britanski strani, Paul von Hartmann pa je nemški diplomat blizu Hitlerju, ki je pripadnik odpora proti njemu, saj tudi veliko Nemcev ne želi vojne. Ko prihodnost Evrope visi na nitki, se poti nekdanjih sošolcev spet prekrizajo na usoden način. Intrigantski zgodovinski triler, ki pri nas izhaja v letu okrogle obletnice začetka druge svetovne vojne! > SAMO RUGELJ

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

UČILA

Izd. 11. februar

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

12,90 EUR

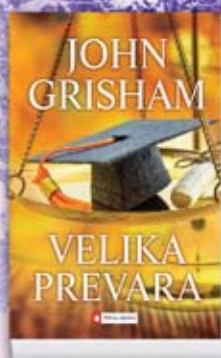
Izd. 15. februar

Izd. 15. februar

12,90 EUR

12,90 EUR

Izd. 15. februar

Izd. 15. februar

10,90 EUR

BRANKO GRADIŠNIK

JULIJ AVGUSTA

Strogo zaupno po Zakavkazju

ilustracije: Ciril Horjak

Pivec, zbirka Serija Strogo zaupno z Brankom,

2018, t. v., 336 str., 26,90 €

Branko Gradišnik

Prva knjiga popotniškega veleprojekta pisatelja, prevajalca in esejista Branka Gradišnika, ki nas v svojem sedmem (ja, sedmem, vse skupaj naj bi izšlo osem potopisov, *Julij avgusta* pa je kronološko predzadnji) delu popelje po Zakavkazju, torej Gruziji in Armeniji. Potopisno potovanje

z Gradišnikom in njegovo družino (knjigo bogatijo tudi izvrstne ilustracije Cirila Horjaka - Horowitza) seveda vsebuje raznovrstne besedne vragolije, te pa se kažejo v humornem preigravanju najobičajnejših situacij, ki v Gradišnikovih perspektivi včasih dobivajo skoraj nadrealistične dimenzije, nadalje radoživem spoznavanju sopotnikov, s katerimi skuša avtor navezati tesen stik in čim bolj pogledati v njihovo dušo, ter v iskrivem preigravanju in raziskovanju okolice, v kateri Gradišnik, poleg asociacij, ki se mu porajajo ves čas, uzira skrite pomene in podaja izvrstne družbenozgodovinske komentarje. Zaradi tega vsako popotovanje z njim postane razburljiva dogodivščina, ki prav toliko kot o okolici, ki jo obiskuje, govori tudi o avtorju in njegovih sopotnikih. > SAMO RUGELJ

BOGDAN BIŠČAK

IGRA IN BISERI

Kako sem hčerki z alpinizmom razložil življenje

Sidarta, 2018, m. v., 208 str., 21,90 €

V sedanjem času napisati intimno, avtobiografsko knjigo o alpinizmu, še posebej če alpinizem ni (bil) edini smisel tvojega življenja, ni preprosto,

saj je konkurenca tistih, ki so temu lepemu in izpostavljenemu športu (že) poklonili aktivno življenje, potem pa v knjigah izpisali svoje izkušnje, že če pogledamo samo na slovenske knjižne police, ogromna. A vendar Bogdan Biščak (1958), Postojnčan, ki ga je v hribe in gore ponesla prijateljska družba, ki je definirala in osmišljala njegovo plezarijo, ga spravila na vrhove tako v Ande in Himalajo (kjer se je nekoč v zgolj enem tednu vzel na dva osemtisočaka), ga v ekipi prvih Slovencev ponesla na Fitz Roy in Cerro Torre v Patagoniji, v *Igrah in biserih* najde pot, ki daje smisel njegovi knjigi o alpinizmu: svojo zgodbo si zamisli kot pripoved v dveh nitih, kjer v prvi pred nami razpostavi vso strast in zanos ob osvajanju vrhov, v drugi pa se o alpinizmu, življenju, veselju in sploh vsem bistvenem pogovarja s svojo hčerko, ki ji skuša predati svoje življenjsko izkustvo. Himna hribom, življenju in očetovstvu. > SAMO RUGELJ

IGOR DRNOVŠEK

NAJLEPŠE STVARI SO ZASTONJ

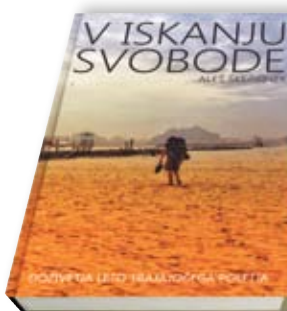
42 doživetij po Sloveniji za vse čute in letne čase

Mladinska knjiga,

2018, pt. v., 199 str., 24,99 €

Igor Drnovšek, geograf in pevec, po srcu pa – kot se je opisal sam – »potrošnik nematerialnih dobrin«, je v tem vodniku po vsej Sloveniji zbral doživetja različnih težavnosti, ki so bolj kot doseganju planinskih izzivov namenjena drobnim užitkom, ki jih na teh poteh doživimo, zanje pa ne potrebujemo denarja. V vodniku je vsaka pot geografsko in zahtevnostno umeščena, navedeno je predvideno trajanje poti, višinska razlika, kdaj je pot najprimernejša za obisk, dobro je opisana in opremljena z zemljevidom, fotografijami, geografskimi koordinatami in dodatno literaturo o zanimivostih, navedeni pa so tudi namigi za bližnje lokacije, ki jih je mogoče obiskati in pot malce podaljšati. Zajema ideje za doživetja, kot so nabiranje plodov jerebika na Gorjancih in malin pod Peco, obisk potočke Zijalke in pitje mineralne vode izpod Olševe, kovanje v termalnem izviru ob potoku Radulja, kolesarski izlet po Parenzani med Kozino in Trstom ali pa ob reki sedmih imen, pa še mnoga druga hribovska, jamarska, rečna, dolinska, ravninska in vsakovrstna drugačna doživetja, ob katerih bodo konci tedna v različnih letnih časih hitro in prijetno minili, izvedeli pa boste lahko tudi več o številnih zgodovinskih in naravnih zanimivostih na poteh. Jaz pa pojdem in zasejem dobro voljo pri ljudeh ... > KLARA JARC

ALEŠ ŠKERBINEK

V ISKANJU SVOBODE

Doživetja leto trajajočega poletja

fotografije: Živa Grobelšek, Aleš Škerbinek

Infimum, 2018, t. v., 211 str., 20 €

Aleš Škerbinek je do približno tridesetega leta hodil po poti programirane življenja, od izobraževanja do zaposlitve, po prekratkih potovanjih pa se je ob vrnitvi domov običajno počutil nenaravno ujetega. Pobeg za daljši čas je bil samo vprašanje časa, odpoved službe, piknik za prijatelje ter pakiranje opreme pa ključni trenutki, preden se je podal na enoletno pot okoli sveta. Knjiga *V iskanju svobode* je reportažni popis njegovih enoletnih popotnih prigod (obogaten z barvnimi fotografijami), ki jih je začel v Vzhodni Evropi z avtoštopom, potem pa nadaljeval čez neskončno Rusijo in Azijo (kjer se mu je pridružila prijateljica), pa Avstralijo, Združene države Amerike, Mehiko, Južno Ameriko in nazaj v Evropo. Nepretenciozno iskreni zapisi se sklepajo z avtorjevo evalvacijo pregovorov v zvezi z domom in popotovanji, pri čemer svoj sedanjí pogled na svet pojasni z besedami, ko komentira rek »Povsod je lepo, doma je najlepše« in zapiše: »Drži le delno. A zdaj bi dom definiral kar kot cel svet.« Inspirativna knjiga za bodoče mlade popotnike okoli sveta! > SAMO RUGELJ

Vabljeni na prenovljeno spletno stran www.bukla.si

S klikom do dobre knjige. Knjigarna **bukla**

CHRISTIANE SCHÄFER, SANDRA STREHLE

**KUHAMO IN PEČEMO
BREZ GLUTENA**

prevod: Maja Šukarov

Mladinska knjiga, zbirka Za zdravo življenje,
2019, m. v., 192 str., 22,98 €

Gluten, po slovensko tudi lepek, je glavna sestavina domorodnih vrst žit, skriva pa se tudi v številnih predelanih izdelkih. Poleg ljudi, ki so oboleli za celiakijo, se glutena zaradi vnetih lastnosti danes izogibajo tudi mnogi drugi. Avtorici sodobnega priročnika, certificirani prehranski strokovnjakinji, zato sprva razložita osnovno teorijo glutena, škroba in brezglutenskih nadomestkov, in svetujeta ureditev družinske kuhinje, kadar se mora kakšen od članov glutenu odpovedati v celoti. Nihče si zaradi diete ne želi pristati na enolični in neokusni prehrani, zato sta zbrali več ducatov brezglutenskih receptov, od palačink, kruha, juh, namazov, solat, polpetov, narastkov, enolončnic, mesnih in zelenjavnih jedi, pa tudi sladice, tort, rogljičkov in sladkih kolačev. Naj bo vzrok celiakija ali katera druga oblika občutljivosti za gluten, s to knjigo vam ne bo zmanjkalo idej za kuho in peko. > RENATE RUGELJ

TEREZA POLJANIČ

ZDRAVO, TEREZA!

Zdrava izbira za vsak dan

Zavod Media ples,

2018, m. v., 160 str., 27,90 €

Energični Terezi, ki je prve recepte pisala na blogu teresamisu.com in jih kasneje začela predstavljati v televizijski oddaji *Zdravo, Tereza!*, zagotovo zlahka ne zmanjka idej, kot nam dokazuje v nedavno zaključeni tretji sezoni, po kateri je vnovič pripravila lično izdelano kuharico. Čeprav so recepti tudi tokrat zasnovani v prepoznavni maniri, se vsebina od predhodnih vendarle razlikuje. V tretje se je Tereza odločila vrniti h koreninam in raziskati slovensko kuhinjo. Lotila se je potenciala ajde in z njo pripravila kari, sufle in burger, ustvarjala je skutine in medene priboljške ter raziskovala divja superživila. Vključila je tudi vegetarijanske in veganske recepte, nekaj tistih za najmlajše in najaktivnejše, celoto pa predstavila kot vedno: z navdušenjem, radovednostjo in čutom za vizualno estetiko. > VANJA JAZBEC

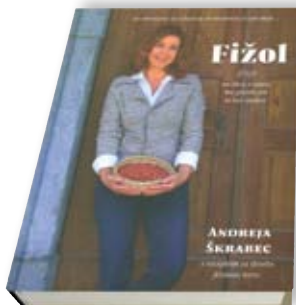
vo zlahka ne zmanjka idej, kot nam dokazuje v nedavno zaključeni tretji sezoni, po kateri je vnovič pripravila lično izdelano kuharico. Čeprav so recepti tudi tokrat zasnovani v prepoznavni maniri, se vsebina od predhodnih vendarle razlikuje. V tretje se je Tereza odločila vrniti h koreninam in raziskati slovensko kuhinjo. Lotila se je potenciala ajde in z njo pripravila kari, sufle in burger, ustvarjala je skutine in medene priboljške ter raziskovala divja superživila. Vključila je tudi vegetarijanske in veganske recepte, nekaj tistih za najmlajše in najaktivnejše, celoto pa predstavila kot vedno: z navdušenjem, radovednostjo in čutom za vizualno estetiko. > VANJA JAZBEC

ANDREJA ŠKRABEC

FIŽOL

fotografije: Marjan Artnak

Coknpok, 2018, t. v., 203 str., 27 €

Odkar je Vaško etnološko turistično društvo Hrovača leta 2002 pripravilo prvi Fižolov dan, je ta z Ribnico skoraj že sprijeta vas postala središče gojenja in čaščenja fižola pri nas. Da je v tem koncu nastala tudi prava pravcata monografija o tej stročnici, v prvi vrsti seveda o njeni uporabi v kuhinji, tudi ni ne naključje ne nepomembna obrobna stvar. Njena v različne kulturne dejavnosti vpeta avtorica Andreja Škrabec si je namreč za to prireditev zamislila nekaj tako težko prestavljivega, kot je fižolova torta. Po neuspešnem začetku je kmalu, med drugimi jedmi iz fižola in s fižolom, postala ena osrednjih atrakcij Fižolovih dnevov. Uvodu v knjigo o zgodovini in veljavi fižola pri nas – s predstavitvami domačega ribničana, savinjskega sivčka, češnjevca, liščka, maslenca pa tudi več tujih sort – sledi 69 receptov za popestritev jedilnika ljubiteljev fižola. > IZTOK ILICH

SERIJA POGOVOROV

SERIJA POGOVOROV

SERIJA POGOVOROV

PREDSTAVITVE KNJIG

PREDSTAVITVE KNJIG

• **KNJIGA SPREMINJA ŽIVLJENJE NA BOLJE**

Sreda, 13. 2. ob 18. uri

Bruno Šimleša

• **POTEPANJE S KNJIGO IN KOMPASOM**

Četrtek, 14. 2. ob 18. uri:

Skandinavske prestolnice

Četrtek, 7. 3. ob 18. uri

Sicilija

• **OTROŠKI ABONMA**

Ponedeljek, 18. 2. in 18. 3. ob 17. uri

Z Lucijo in Boštjanom ter petelinom Cócotom

• **(IZ)BRANO Z MIRELO**

Torek, 19. 2. ob 18. uri

dr. Deja Muck, Pot ljubezni

Torek, 19. 3. ob 18. uri

Tapkanje

• **OD PRVE DO ZADNJE STRANI**

Sreda, 20. 2. ob 18. uri

Boštjan Narat: Strel v prazno

Sreda, 27. 3. ob 18. uri

Stanka Hrastelj: Prva dama

• **HOSPICKAFE**

Torek, 26. 2. in 26. 3. ob 18. uri

s Carmen L. Oven

• **SAVINA ATAI, 9 LET PO RAZSVETLJENJU**

Torek, 12. 2. ob 18. uri

• **LETA STRAHOTE**

Ponedeljek, 4. 3. ob 18. uri

Slovenci in prva svetovna vojna,

dr. Petra Svovljšak in dr. Gregor Antoličič

• **KAKO NAPISATI USPEŠNICO**

Sreda, 6. 3. ob 18. uri

Mojca Širok, Miha Šalehar, Boštjan Gorenc - Pižama

• **MODROST VOLKOV**

Sreda, 20. 3. ob 18. uri

obisk avtorice knjige in nemške specialistke za volkove,

Elli H. Radinger

• **MARTINČEK POBALINČEK**

Četrtek, 28. 3. ob 17. uri

Pravljica za otroke

več o dogajanju v KNJIGARNI KONZORCIJ:

www.mladinska.si in www.konzorcij.si

Dogodki so del kulturnega programa knjigarne, ki ga sofinancira JAK RS.

ROBB WOLF

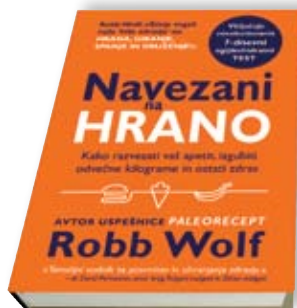
NAVEZANI NA HRANO

Kako razvezati vaš apetit, izgubiti odvečne kilograme in ostati zdrav

prevod: Branko Gradišnik
UMco, zbirka Preobrazba,
2019, m. v., 469 str., 26,90 €

Robb Wolf

... avtor uspešnice
Paleorecept ...

Kaj sta ključni evolucijski pravili našega bivanja (poleg razmnoževanja, seveda): jesti, kadarkoli je mogoče in kolikor je na voljo, in počivati, kjerkoli je mogoče, saj pračlovek nikoli ni vedel, kdaj bo spet prišel do naslednjega obroka oz. kdaj in kje ga bo pričakal kak nepredviden (po)beg ali drug aktiven premik, ki bo zahteval njegovo energijo. S to kombinacijo in kumulacijo hrane in počitka, na katero se je navadilo njegovo telo, si je homo sapiens ustvaril dediščino, ki mu v sodobnem času, bogatem

s hrano na vsakem koraku, še posebej tisto, ki je pretirano sladka, in vsemogočimi počivalniki (od domačega kavča naprej), kar pogosto povzroča obilne preglavice. Te po nekajdesetletnem prakticiranju neposredno vodijo do preobremenjenosti, povečane telesne teže in posledično slabega počutja ter zmanjšanja telesnega in duševnega zdravja, kar tako ali drugače občuti dobršen del odrasle populacije. Tu pa vstopi Robb Wolf, nekdanji biokemik, sedaj pa že desetletje trener mnogih človeških primerkov sodobnega življenja, ki so se znašli v težavah. Pred leti je Wolf pozitivno presenetil svetovno javnost s svojo knjigo *Paleorecept*, prevedeno tudi v slovenščino, v kateri je postregel s konceptom prehranjevanja naših prednamcev. V svoji najnovejši knjigi *Navezani na hrano* pa nam Wolf še širše razpre pogled na uravnoteženje življenja. Zdravje človekovega telesa gre po njegovem mnenju napeti na štiri temeljne vogale zdravja: spanje, prehrano, gibanje in tudi druženje. V natančno strukturirani knjigi Wolf sistematično tako obdela vsakega od teh vogalov, ga podkrepiti s teorijo in praktičnimi primeri, težišče pa še vedno zadrži na hrani, ki po njegovem določa preostale tri vogale (ob predpostavki, da dovolj spimo). Wolf razkriva, da je sodobna prehranska znanost v zadnjem času naredila premik k t. i. prehrani po meri vsakega človeka, saj znanstvena dognanja kažejo, da vsi ljudje nismo enako občutljivi na različno (ogljikohidratno) prehrano, in da nekaj, kar vzbudi inzulin pri enem, taistega ne naredi na isti način in v enakem okviru pri kom drugem. Wolf torej po tridesetdnevem ponastavljanju organizma svetuje praktičen sedemdnevni ogljikohidratni preizkus, ki omogoča določitev tistih živil, ki organizmu ne škodijo, obenem pa človeku vseeno omogočajo manj radikalen pristop k prehranjevanju. Skupaj z mnogimi recepti (vključil je tudi prehranjevalni program za ljudi, ki trpijo zaradi avtoimunskih bolezni), informacijami o ketogeni prehrani in šaljivim, a vseeno zavzetim in resnim pristopom je Wolfu torej uspelo izpisati knjigo, ki ni samo priročnik čim bolj zdravega prehranjevanja, temveč celovit življenjski vodnik, ki vas lahko – ob upoštevanju navodil – dokaj zlahka prerodi in vam povrne telesno čilost. Poskusite! > RENATE RUGELJ

MATTHEW WALKER

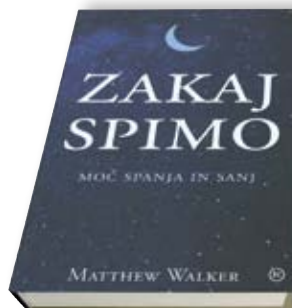
ZAKAJ SPIMO

Moč spanja in sanj

prevod: Mojca Vodušek
Mladinska knjiga, zbirka Ogledalo,
2019, t. v., 431 str., 29,99 €

Matthew Walker

... eden od
vodilnih svetovnih
strokovnjakov
za raziskovanje
spanja ...

Walker je eden od vodilnih svetovnih strokovnjakov za raziskovanje spanja, nekdanji psihiater na Harvardu, sedaj pa že kar dolgo profesor nevroznanosti in psihologije na Berkeleyju. Preučevanju spanja je posvetil zadnji dve desetletji strokovnega življenja, svoje izsledke pa je končno objavil v knjigi, pri kateri gre za zavzeto napisano in natančno ter celovito zastavljeno poljudnoznanstveno delo, ki potegne skupaj vsa dosedanja dognanja o enem največjih paradoksov naših življenj: dejstvu, da moramo približno tretjino dneva dobro prespati, če želimo preostali dve tretjini kar se da

dobro funkcionirati. Walker v svoji knjigi opozarja na mnoge ugotovitve v zvezi s spanjem. Denimo to, da tako rano vstajanje otrok in zgodnje začenjanje s šolskimi obveznostmi, kot smo mu priča v sedanjem času, še zdaleč ni zdravo. Ob odraščanju, ki je ključno tudi za dokončno nevronske formiranje mladih možganov, se adolescenti po njegovem, poleg preostalega, v tem smislu soočajo z dvema pomembnima izzivoma. Prvi je sprememba v njihovem cirkadianem, torej dnevno-nočnem življenjskem ritmu, drugi pa je nič drugega kot ravno zgodnji začetek pouka. Slednje ima Walker za enega bolj škodljivih, celo najnevarnejših dejstev običajnega življenja sodobne mladine. Po Walkerjevem mnenju zaradi slabe ozaveščenosti marsikdo med nami ne ve, kako čudežno zdravilo je v resnici spanje. Spanje je namreč po njegovem t. i. univerzalen zdravilec in rešitev za večino telesnih ali duševnih tegob. Pomanjkanje spanja med drugim po njegovem namreč povzroča težave srčno-žilnega sistema in viša krvni pritisk, spodbuja sladkorno bolezen in rejenje, zmanjšuje reproduktivno funkcijo, slabi imunski sistem, vpliva na DNK ter dejavnosti in izpis genov ter napada celo telesno zgradbo genskega materiala. Najbolj pa seveda vpliva na našo kognicijo, kar je še posebej očitno v kombinaciji z uživanjem alkohola. To se odraža pri prometnih nesrečah, ki se zgodijo v poznih nočnih in zgodnjih jutranjih urah: če ste neprespani in še pod vplivom alkohola, je, kot kaže ena od študij, kar tridesetkrat bolj verjetno, da zapeljete s ceste kot pri običajnem vozniku. V Ameriki število prometnih nesreč zaradi zaspanosti za volanom presega skupno število tistih, ki se zgodijo zaradi alkohola in mamil. »Nekoč sem rad govoril,« pravi Walker po dveh desetletjih preučevanja spanja, »da je spanje ob prehrani in telesni vadbi tretji steber zdravja.« Sedaj je spremenil svoje mnenje. Spanje po njegovem ni le steber, temveč temelj, na katerem stojita druga dva stebra. Če odstranimo to podlago ali jo le malo oslabimo, bosta po njegovem skrbno prehranjevanje in telesna vadba postala tako rekoč neučinkovita. Priporočam! > SAMO RUGELJ

Knjige enega izmed največjih psihiatrov in
mojstrov psihoterapije naše dobe:

DR. IRVIN D. YALOM

»Ko beremo Yaloma, on bere nas.« – dr. Manca Košir

Naročila : + 01/520 18 39
• knjigarna@umco.si

www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi
v bolj založenih knjigarnah! UMco

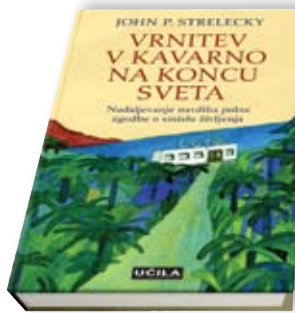
JOHN P. STRELECKY

**VRNITEV V KAVARNO
NA KONCU SVETA**Nadaljevanje navdiha polne
zgodbe o smislu življenja

prevod: Manica Baša

Učila International,

2018, t. v., 256 str., 16,99 €

»Zakaj si tukaj? Se bojiš smrti? Je tvoje življenje izpolnjeno?« so vprašanja, ki so Johnu pred desetimi leti v *Kavarni na koncu sveta* oz. Kavarni vprašan povsem spremenila tok življenja. To je kavarna, ki ponuja tudi oz. predvsem duhovno hrano. V tej, drugi, knjigi se John spet vrne v kavarnico, ki zdaj stoji na Havajih, znova se sreča s samim seboj in novimi ljudmi, ki mu pokažejo in preobrnejo tok njegovih misli in s tem njegovo pot. Knjiga, ki jo bo bralec prebral na mah, in ob njej ne bo ostal ravnodušen, še več, morda se bo tudi sam, kot John, odpravil po svetu, da bi našel tako kavarnico, ki mu bo pomagala osmisлити življenje. Kdo ve, morda pa stoji taka kavarnica kar v bližnjem mestu? Avtor knjige je bil razglašen za enega od stotih najvplivnejših miselnih voditeljev na področju vodenja in osebne rasti. > SABINA BURKELJCA

BORIS CYRULNIK

**PSIHOTERAPIJA
BOGA**

prevod: Alenka Zgonik

Modrijan,

2018, m. v., 247 str., 21,50 €, JAK

Lahko bog in religija zdravita ali vsaj zdravilno vplivata na ljudi? Francoski nevrolog in psihiater Boris Cyrulnik (1937), pri nas že znan po svoji odmevni knjigi *Sram*, je prepričan, da je odgovor na obe zgornji vprašanji pritrdilen. Ko je Cyrulnik pred leti odšel v Kongo na pomoč otrokom vojakom, ki so jih že v otroštvu nepovratno zaznamovale vojne grozote in na njih pustile nezaceljive travme, je od nekaterih otrok dobil informacijo, da se dobro in mirno počutijo v cerkvi, in to kljub temu, da morda niso bili verni. Vse skupaj ga je zintrigiralo, tako da se je posvetil raziskovanju vprašanja od biologije duše naprej, s čimer je skušal dognati, kako religija vpliva na način, na katerega sta strukturirana naša razmišljanje in čustvovanje, kako je duhovnost povezana s telesom in kulturo, zakaj je religija v neki obliki prisotna v vseh človeških družbah in zakaj je vera lahko dragocen dejavnik rezilijentnosti (emotivni odpornosti) na zunanje frustracije in izzive. > SAMO RUGELJ

ELLI H. RADINGER

MODROST VOLKOVKako razmišljajo, načrtujejo in
skrbijo drug za drugega

prevod: Maruša Murko Keber

Mladinska knjiga, 2019, t. v., 296 str., 24,99 €

Elli H. Radinger

Elli H. Radinger je nemška raziskovalka in opazovalka volkov, ki pa se s temi divjimi živalmi ni srečala in zblížala kje v Nemčiji, temveč v Ameriki. Ko so se tam sredi devetdesetih odločili, da bodo poskusili ponovno naseliti volkove v narodnem parku Yellowstone, je hitro odpotovala tja in te divje ter lepe živali so ji takoj ukradle srce, tako da jim je posvetila kar nekaj let. Knjiga *Modrost volkov* (eno od njenih del o volkovih) je svojevrsten preplet spominov, opazovanj

LINNEA DUNNE

LAGOMŠvedska umetnost
uravnoteženega življenja

prevod: Nataša Müller

Mladinska knjiga, 2019, t. v., 160 str., 17,99 €

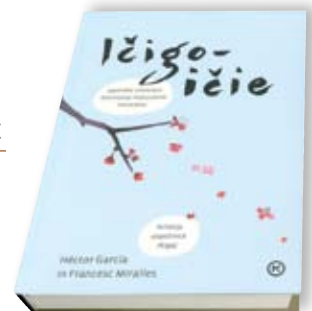
Kaj je lagom, zakaj bi nas moral zanimati, kako ga usvojiti in ali mu odpreti vrata v svoje življenje? Beseda kot taka nima ustreznice v drugih jezikih, izvira iz švedščine in ohlapno pomeni »ne premalo, ne preveč, temveč ravno prav«. Ampak, »ravno prav« česa? Poleg ravno prave količine materialnih stvari, hrane, pijače in drugih oprijemljivih reči, nas lagom napeljuje tudi k ohranjanju zdravja in zadovoljstva, negovanju prijateljstva, ustvarjalnemu izkoristku prostega časa, skrbi za okolje, iskanju ravnotežja med delom in zasebnim življenjem, iskrenemu odnosu do sreče, zdravemu gibanju v naravi, pri tem pa se opira na vrsto družbenih kodeksov. Pomeni torej nekaj preprostega, brez odvečne navlake, nekaj iskrenega, brez predsodkov in odkrito, pomeni pripadnost in skupno odgovornost. Zato ni nič neobičajnega, da so v tej lično oblikovani knjigi na enem mestu zbrani tako recepti za zdrav in preprost piknik kot stilski napotki za šik garderobo, zabavne družinske ali sosedske aktivnosti in nasveti za okolju prijazne vsakdanje navade. Na Svetovnem gospodarskem forumu so pred kratkim Švedsko razglasili za državo, »ki prekaša vse druge v skoraj vsem«, kdo bi vedel, mogoče pa se razlog za to skriva prav v lagomu. > RENATE RUGELJ

HÉCTOR GARCÍA, FRANCESC MIRALLES

IČIGO-IČIE

prevod: Nataša Müller

Mladinska knjiga, 2019, t. v., 133 str., 19,99 €

Španska avtorja smo že spoznali s knjigo *Ikigaj*, v kateri sta povzela razlog človekovega bivanja, tisti najgloblji smisel, ki nas neprestano žene dalje. V novi knjigi raziskujeta soroden koncept, ki ima prav tako korenine v japonski kulturi, a je mogoče manj znan. Ičigo-ičie, ki ga lahko prevedemo kot »enkrat, eno srečanje«, predstavlja ključ do ponovne ubranosti življenja in povezanosti z notranjim jazom. Kako do tega pridemo? Prekiniti moramo z nenehnim hitenjem in posledičnim stresom, ki mu je naša družba močno podvržena. Odklopiti moramo mobilne telefone in se prepustiti trenutku. Najboljši trenutek je vedno zdaj, in če ga ne uživamo, je zapravljen. Priročnik vas bo opomnil na minljivost trenutka, umetnost prisotnosti, užitek dotika, okusa in vonja ter z malo sreče v vsakdanju naglavo vnesel malo miru. > VANJA JAZBEC

volčjih krdel in odkrivanja zakonitosti njihovega življenja, v katerem avtorica kaže na mnogo vzporednic in podobnosti med socialno dinamiko znotraj volčje družine in človeške družbe, iz česar povleče številne nauke, ki jih lahko ljudje uporabimo tudi v vsakdanjem življenju. Nežno in zavzeto opisani primeri volčjega obnašanja, vzpostavljanja in zadrževanja hierarhije znotraj tropa, izkazovanje ljubezni do mladičev itn. so tako po eni strani hvalnica naravi in divjemu življenju v njej, po drugi pa knjiga z mnogimi presenetljivimi ugotovitvami, kako kompleksno življenje živijo volkovi. Tankočutno! > SAMO RUGELJ

BRUNO ŠIMLEŠA

RESNICE IN ZMOTÉ O LJUBEZNI

prevod: Mojca Vodušek
Mladinska knjiga,
2018, pt. v., 335 str., 24,99 €

Priljubljeni hrvaški strokovnjak za tako imenovano popularno psihologijo in duhovnost se je v svojem najnovejšem delu lotil morda svojega najmočnejšega izziva doslej – preučevanja ljubezni v vseh njenih odtenkih. Gre torej za še enega od tovrstnih mnogoterih, tako priljubljenih priročnikov za samopomoč? Ne, nikakor ne! Kajti Šimleša že v uvodu knjige pojasni, da kdor misli, da ga bo knjiga odvrnila od ljubezenskih razočaranj in bolečin, v njej ne bo našel pravih odgovorov. In to zato, ker tokrat še bolj neposredno kot v svoji prejšnji uspešnici *Ljubeznoslovje* poglobljeno spregovori o vsem, kar si predstavljamo pod pojmom ljubezni. Začetek knjige je posvetil razlagi, kaj je in ni ljubezen in kakšno je življenje brez tega odločilnega človeškega čustva. Nato se je obširno lotil razlage o večnih razlikah med ženskami in moškimi, vse skupaj pa je nadgradil z ljudskimi in duhovnimi modrostmi, resnicami in zmotami, povezanimi z ljubeznijo. Knjigo bogatijo številni resnični primeri iz avtorjeve vsakdanje prakse, ki s svojo spretno upodobljeno paletto čustev in vedenjskih vzorcev vseh vrst dajejo dodatno živost in vrednost tej knjigi, ki uči slaviti ljubezen. Tudi tiste, ki doslej iz raznih razlogov niso verjeli vanjo ... > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JORGE BUCAY

NAJLEPŠE PRAVLJICE, DA SE BOLJE SPOZNA MO

prevod: Tina Malič
Mladinska knjiga,
2018, pt. v., 263 str., 22,98 €

Priljubljeni argentinski psihoterapevt in pisatelj, po duši pa predvsem pripovedovalec zgodb, se v svoji najnovejši knjigi osredotoča na najlepše, vsem dobro poznane pravljice ter v čarobnem univerzumu razlaga človeško psiho in išče poti k osebni rasti. Pod drobnogled je vzel osem tradicionalnih pravljic, opisal njihovo vsebino in spreminjanje skozi zgodovino, povzel glavni nauk in ponudil alternativne razlage. Spoznamo lahko, kako so nas pravljice naučile pomembnih vrednot, kot so dobrot, potrpežljivost in odpuščanje, hkrati pa nas avtor povprašuje, kaj iz pravljic spoznamo sami, npr. kaj se lahko iz *Pepelkine* zgodbe naučimo o samospoštovanju? Vredno branja in temeljitega razmisleka. > VANJA JAZBEC

VASUDEV JAGGI SADHGURU

USTVARJANJE ŽIVLJENJA ALI NOTRANJE INŽENIRSTVO; Jogijev vodnik do sreče

prevod: Jedrt Maležič
Sanje, zbirka Luna, 2018, m. v., 240 str., 23 €

Avtor te knjige, sloviti mistik in jogi, ne mara instantnih rešitev na poti do sreče, zavrača pa tudi vse bližnjice. Zakaj? Ker po njegovem lahko najdemo srečo v življenju zgolj takrat, ko smo iskreno pripravljeni na lastno preobrazbo in ko se nehamo izgovarjati, da je za vse, kar se nam dogaja v življenju, krivo nesrečno otroštvo, slabo vreme, nerazumevač šef, nezadostna količina finančnih sredstev in kup podobne navlake. Če prisagate na tovrstne izgovore in vam služijo kot bergla za vse neprijetno v življenju, potem

GARY JOHN BISHOP

VZEMI SE V ROKE!

Spravi se iz glave in začni živeti
prevod: Slavica Jesenovec Petrovič in
Borut Petrovič Jesenovec
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 219 str., 10,90 €

Gary John Bishop je strokovnjak za osebnostni razvoj in človek za blagovno znamko »urbana filozofija«, ter eden izmed tistih, ki z nami ne bodo delali v rokavicah. V svoji knjigi nam v devetih kratkih poglavjih z afirmativnimi naslovi daje nasvete, kako svoje življenje premakniti na bolje. »Večino časa ste pravzaprav na avtopilotu in si z izklopljenim mišljenjem utirate pot skozi predvidljivo močvarno življenja.« Naravnost nam pove, da smo za svoje življenje in (ne)srečo v veliki meri odgovorni sami, ter da je na nas, da se otresemo izgovorov in se končno lotimo sprememb, ob tem pa nam pokaže tudi nekaj načinov, kako se lotiti takšne preobrazbe. Razgibana in lahko berljiva knjiga se pridružuje popularnim naslovom kot sta *Umetnost pošiljanja v r*** in *Dol mi visi*. > KLARA JARC

OSHO

SLAVA, BOGASTVO IN AMBICIJA

V čem je resnični pomen bogastva?
prevod: Jedrt Lapuh Maležič
V. B. Z., zbirka Prestop,
2018, m. v., 148 str., 24,90 €

Že skoraj trideset let je minilo od smrti Osha, tega priljubljenega indijskega misleca, ki ga uvrščajo med najvplivnejše ljudi 20. stoletja in med deset tistih Indijcev, ki so korenito spremenili usodo svoje dežele, njegova razmišljanja pa so živa in uporabna še dandanes. Stkana so iz preprostosti, za katero se skriva globoka modrost, in prav to jim podarja aktualnost in brezčasnost. Priljubljeni indijski duhovni učitelj v tem delu razkriva svoj pogled na bogastvo, slavo in ambicije: bralcu postreže z razmišljanji, od kod izvira človekova potreba po materialnem uspehu, mu razodene, zakaj imajo bogataši tak vpliv na druge, povrhu pa mu pojasni stare modrosti, povezane z bogastvom in slavo. Osho v svojem radoživem slogu in ob nizu različnih zgodb opozarja na to, kako preproste so vse stvari v našem življenju, če si jih le ne zapletamo z nepotrebnim balastom, svoje delo pa zaključuje s pojasnilom, zakaj so ljudje, ki živijo po njegovih naukih, tako srečni. Četudi trdo delajo in za to ne dobivajo nagrad, se dogaja v njih nekaj bogatejšega, nekaj notranjega. In to, pravi sloviti modrec, je tisto resnično bogastvo, ki šteje največ. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ta knjiga nikakor ne bo za vas! Če pa bi radi, nasprotno, zavestno spremenili svoje življenje, in to tako, da boste pošteno pljunili v roke in se lotili sprememb, vam bo knjiga imeniten vodnik po razvejani poti do notranje sreče. Sadhguru je svoje delo opremil s številnimi nazornimi, preprostimi ter sporočilno globokimi primeri iz svoje lastne prakse, pa tudi z mnogimi napotki, tako imenovano tehnologijo, ki vam bo pomagala ločiti zrne od plev. Ali, kot pravi sam, pomagal vam bo »razbliniti temo in namesto vas odpreti vrata« do novih spoznanj in večnih modrosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

dr. Manca Košir

JOE DISPENZA

PLACEBO STE VI

Vaš um je pomemben

Primus, zbirka Nezavedno,

2018, m. v., 378 str., 27,90 €

»Misel vodi vse stvari, misel jih oblikuje.« Tako je učil Buda že pred 2500 leti in to zdaj dokazujejo nove, hitro se razvijajoče znanosti: epigenetika, neuroplastičnost in psihonevroimunologija. Dr. Joe Dispenza je postal njihov predani raziskovalec, ko ga je leta 1986 pri triindvajsetih povozil terenec: imel je hude poškodbe, kompresijske zlome, zdravniki so mu predlagali komplicirano rizično operacijo hrbtenice, ko se je intuitivno odločil, da zapusti bolnišnico in se doma ozdravi sam – prepričan, da v vsakem od nas obstaja inteligenca, nevidna zavest, ki omogoča življenje in zato samozdravljenje. Dve uri dvakrat na dan se je poglobil vase in ustvarjal podobo zelenega rezultata: popolnoma ozdravljene hrbtenice. Po šestih tednih garanja je začutil, da je na pravi poti: »Počutil sem se izpolnjeno, zadovoljno, celostno. Prvič sem bil res sproščen in navzoč – v umu in telesu. Preplaval me je občutek miru in tišine.« Devet tednov in pol po nesreči je odkorakal v življenje brez mavca in operacij. Spremenjen. Opremljen z najpomembnejšimi vprašanji: Kdo sem? Kakšen je smisel življenja? Kakšno je moje poslanstvo? Knjiga *Placebo ste vi* prinaša številne znanstvene študije, podprte z dokazi, mnogo izkušenskih zgodb o (pre)oblikovanju možganov in posledično telesa z mislimi, čustvi, jasnimi nameni in transcendentnimi (meditacija!) stanji. »Če si v umu dovoljkrat predstavljate zelene odločitve, oblike vedenja in izkušnje, vedno znova utrjujete novo raven uma. Tako se začnejo vaši možgani fizično spreminjati – ustvarjajo se nova nevrološka vezja, ki vam omogočajo, da um deluje na novih ravneh – dobite občutek, da se je izkušnja že zgodila. Tako zgolj z mislimi ustvarjate epigenetske različice, ki vodijo do resničnih strukturnih in funkcionalnih sprememb v telesu, tako kot tisti, ki se odzovejo na placebo.« Misli in namere zavestno oplemenitimo še z okrepljenimi čustvi, z radostjo in hvaležnostjo, pa se dogodijo čudeži: spontane remisije, zalet ustvarjalnosti in novih projektov (Klemen Slakonja je obiskal že nekaj Dispenzovih delavnic in potem pustil službo v Drami ter se odločil za novo glasbeno kariero), dobri odnosi ... Z meditacijami in številnimi vajami, ki so v knjigi, lahko to uspe tudi nam ... ali pa ne. Kot pri posameznikih ne delujejo niti najboljše zdravila in placebo ne prime. Če ne

bomo poskusili, ne bomo vedeli. Nagrada za trdo delo pa je neprecenljiva!

DAVID ELLIOTT

CELJENJE

samozaložba, 2018, m. v., 294 str., 24 €

Tudi David Elliott, rojen na kmetiji, živeč nekaj let igralski poklic, je obtičal. Srečanje z znamenitim celivcem mu je odprlo srce, da je prepoznal lastno poslanstvo, in zdaj že več kot dve desetletji ljudem pomaga pri celjenju, torej samozdravljenju. Sprejema višjo moč – ime ni pomembno, lahko je Bog, Stvarnik, Duh, Milost – in jo priznava kot največjo silo v Vesolju z združevalno močjo ljubezni. »Sprejemam, da s povezanostjo skozi ta vir energije vsi celimo svoja življenja,« zapiše v knjigi, ki z drugimi besedami govori o istem kot knjiga *Placebo ste vi*. Če je za Dispenzo značilen znanstven pristop, je Elliottov intuitiven, duhoven, oba pa prisegata na meditacijo in številne vaje, s katerimi v sebi prebudimo zdravilno ljubezen do sebe in se vrnemo v svoje naravno stanje ravnovesja in harmonije, ki je zagotovilo za zdravje in osebnostno celovitost. »Pomanjkanje samoljubnosti in posledična negativnost ustvarita bolezen, medtem ko pozitivna energija samoljubnosti ustvarja zdravje in dobro počutje. Izmenjava ljubezni med vsem, kar obstaja, nas poveže z večjim Vesoljnim tokom energije, ta odpravlja naše notranje blokade, odpira nas intuiciji in ustvarjanju.« Tudi Elliott poudarja pomen hvaležnosti za vse obilje, navdih in navdušenje, ki tečejo skozi nas. In moč Ljubezni se množi! Založnik te mile knjige in njen prevajalec je Borut Lesjak, ki mu je dosledno izvajanje meditacije dihanja povsem spremenilo življenje. Pri Elliottu se je izučil za celivca in vodi številne delavnice meditacije dihanja. Sem preizkusila, zato upam toplo priporočati.

P. S.: O obeh knjigah se bomo pogovarjali na VEČERU Z MANCO KOŠIR v Ustvarjalnem centru Švicarija v torek, 9. aprila, ob 18. uri z zdravnikom Ivom Mohoričem in celivcem Borutom Lesjakom.

knjige založbe UMco

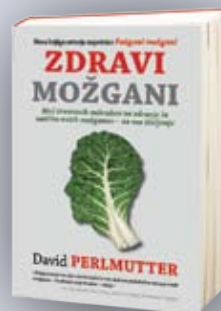
zbirka Preobrazba

*Za vse, ki bi se radi
ognili belih halj,
belih receptov,
belih laži,
bele žene
in črnih misli*

**Branko Gradišnik:
Iskanje izgubljenega zdravja**

*Navdihujoča knjiga,
ki vas skupaj s
Požganimi možgani
popelje na pot
dolgoročnega
vzdrževanja vitalnih
in učinkovitih
možganov*

David Perlmutter: Zdravi možgani

*Moč črevesnih mikrobov za zdravje in
zaščito vaših možganov - za vse življenje*

*Presenetljiva
resnica o žitaricah,
ogljikovih hidratih
in sladkorju – tihih
ubijalcih vaših
možganov*

David Perlmutter: Požgani možgani

Bi radi tudi na stara leta ohranili zdrave možgane?

*Najnovejša
znanstvena
odkritja o
pogubnih
posledicah
sodobne prehrane*

Robert H. Lustig: Mastna laž

Grenka resnica o sladkorju

Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si

• na spletni strani **www.bukla.si**

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

SIMONA BABIČ

IME JI JE LJUBEZEN

fotografije: Simona Babič, Erik Babič
samozaložba, 2018, m. v., 340 str.

Avtorica, ki piše pod psevdonimom Pisarka Simona, je s knjigo *Ime ji je Ljubezen* zaključila pisanje trilogije o ljubezni, v kateri pomete z vsakršnimi dvomi o naši pravi naravi. Ko odpadejo prepričanja in iluzija (maya) izgubi svojo moč, se prisveti resnici o obstoju duše kot naše večne spremljevalke.

Duša je z neutrudnim drezanjem v Pisarko vzbudila njeno pozornost do te mere, da je prestopila prag osebnosti in ji začela slediti. Z ozaveščanjem sporočil, znamenj, dogodkov in sinhronosti pojavov ji je dobesedno silila pred obličje. Ko še vedno ni zaupala svojim občutkom, se ji je z bliskovitostjo zaiskrila iz oči moškega, ki jo je dobesedno »vzel v roke« in izmojstril njene čute. V svetu energij ji je skozi tantrično izkušanje razkril stanje blaženosti in resnico neminljive ljubezni. Ali sploh obstaja višja ljubezen, kot je ljubezen duše do duše, ki s svojim blagoslovom pokloni milost in blaženost?

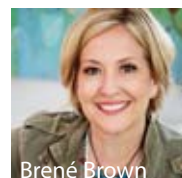
Njeno iskanje neskončne ljubezni je dobilo epilog ob mojstrenju starodavne večine tantričnega ljubljenja. Tantra, ki je zaradi nerazumevanja večine in ne brez razloga skrita očem javnosti, se je skozi energijo ljubezni razkrila skrivnostno in tiho, daleč od vsakdanjosti. Saj vsako seme vzklije, ko se ustvarijo pogoji za rast. Razkritje sledi pravim iskalcem znanja in modrosti, ko človek dopusti, da se zgodi ... Ključ do vrhunskega razumevanja tantre sta zaupanje in predanost, ko vse bolj ljubimo in obenem ljubimo brezpogojno. > BETI HLEBEC

BRENÉ BROWN

DAROV NEPOPOLNOSTI

Vodič do življenja z vsem srcem
prevod: Ana Pavec
Družina, 2018, m. v., 167 str., 22,90 €

Brené Brown

Pisateljica, profesorica in raziskovalka Brené Brown (1965) velik del svojega poklicnega življenja namenja preučevanju koncepta, ki ga je poimenovala »življenje z vsem srcem«. V svojem delu raziskuje, kako lahko krepimo pogum, sočutje in povezanost, ki jih potrebujemo, da sprejmemo svojo nepopolnost, sram in strah ter spoznamo, da smo zadostni – da smo vredni ljubezni, pripadnosti in veselja. V

pričujočem vodniku je ponudila deset smernic, s katerimi krepimo pristnost, sočutje, prožnega duha, hvaležnost, intuicijo in ustvarjalnost ter si privoščimo igro, počitek, tišino, gojimo mirnost, smiselno delo, smeh, petje in ples. Skozi svoje zgodbe ali zgodbe iz vsakdanjega življenja drugih nas uči opuščati perfekcionizem, otopelost, stalen nadzor in potrebo po biti kul. Opominja nas, da je povsem naravno, da se počutimo pogumne in prestrašene obenem, saj nas to dela zelo žive. > RENATE RUGELJ

GABRIELLE BERNSTEIN

VESOLJE VAS PODPIRA

Pretvorite strah v zaupanje
prevod: Janez Lavrič
Gnostica, 2018, m. v., 173 str., 24 €

Gabrielle Bernstein je za nekatere vodilni mislec nove generacije in duhovna aktivistka. Skozi svojo lastno zgodbo, ki jo je skoraj pripeljala do propada, je s pomočjo duhovnosti, meditacij, predvsem pa (kundalini) joga, postala najprej dobra učenka, kasneje pa tudi odlična učiteljica, ki stopa ob bok velikim osebnostim, kot so Louise Hay, Wayne Dyer, Deepak Chopra ... V pričujoči knjigi nam jasno sporoča, da je treba strah spremeniti v zaupanje in zaupati vesolju, da nas pri tem podpre. Pomagajo različne tehnike in afirmacije (te oblikujejo naše misli), joga, predvsem pa naše delovanje. Avtorica pravi: »Ne skušajte biti popolni. Le osredotočite se na odločitve, da se uglasite s frekvenco Vesolja.« Pomembna knjiga sodobne duhovnosti, ki nam bo pomagala pri bližanju k sebi in s tem bliže ljubezni. > SABINA BURKELJCA

Ksenija Jovanović

BRAZGOTINE NA DUŠI

Samopoškodbeno vedenje kot strategija preživetja
in samouničevalno vedenje

„Gre za razumljiv in sistematično preprost priročnik, ki želi osvetliti psihološke mehanizme agresije, obrnjene proti sebi.“

Žiga Valetič, Bukla

»..bodočim mamam knjiga nudi zanimivo branje .. to knjigo bi morala imeti vsaka porodnišnica ..«

Jana Bajželj,
Radio Slovenija

Ostale knjige, ki jih je še možno naročiti:

- Dva svetova, dve resnici
- Ločena celota
- Korelacija med bulimijo in depresijo

Nakup knjig: 041/820-922 | info@ksenijajovanovic.si

PIRKKO VAINIO

ZA TISTE, KI HOČEJO LETETI

ilustracije: Pirkko Vainio
prevod: Tadeja Petrovič Jerina
Celjska Mohorjeva družba,
2018, t. v., 52 str., 15 €

Finska pisateljica, ilustratorica in grafična oblikovalka Pirkko Vainio je v tej knjižici združila vse svoje talente. Nežne akvarelne ilustracije prikazujejo mladega ptička od trenutka, ko se izvali iz lupinice, in skozi različne življenjske situacije, ob tem pa nas kratka besedila v slogu afirmacij in življenjskih modrosti bodrijo in razkrivajo drobna spoznanja. »Dobro je, da včasih opazuješ druge, a pomembno je, da ostaneš, kar si.« Prikupna knjižica za dvig razpoloženja je lahko tudi prisrčno darilo. > KLARA JARC

MARIA MONTESSORI

NAGOVORI STARŠEM

Nasveti o vzgoji priznane pedagoginje Marie Montessori
prevod: Borut Jesenovec Petrovič,
Slavica Petrovič Jesenovec
Didakta, 2018, m. v., 124 str., 17,99 €

Italijanska zdravnica in kirurginja Maria Montessori je v začetku dvajsetih let prejšnjega stoletja povzročila vzgojno senzacijo. Razvila je pedagoški pristop montessori, ki poudarja pomen samostojnosti in spoštovanja otrok. V *Nagovorih staršem* je zbranih njenih enajst krajših zapisov, ki se dotikajo tematik, kot so npr. razlika v percepciji dela in igranja, kakršno imajo starši in otroci, otrokove skrivnosti, pomen učenja gibanja, okolje otroka, tudi otroci s primanjkljaji. Ti kratki eseji, namenjeni prav staršem, so napisani zelo jasno in razumljivo, polni so primerov dobre prakse, dopolnjeni so s fotografijami in predstavljajo vir modrosti za starše, ki želijo razumeti odraščanje svojih otrok ter jim omogočiti naraven in kvaliteten začetek na poti odraščanja. > KLARA JARC

IGNAC SCHMIDT

IME MI JE JEZA

Mladostnikovo iskanje identitete

Pivec, 2018, m. v., 271 str., 21,40 €

V knjigi je zbranih trideset zapisov mladostnikov, ki so jih napisali med svojim zdravljenjem, torej v širokem časovnem razponu, avtor, dolgoletni

klinični psiholog, ki jih je spremljal in jih vse dobro pozna, pa je na koncu vsakega spisa dodal še strokovni komentar, krajši povzetek in umestil zgodbo v širši kontekst ter ponudil neke vrste splošno rešitev podobnih težav. Tako lahko beremo intimne, iskrene, osebnoizpovedne zgodbe o družinskih zmedah, travmatičnem otroštvu, najstniškem uporu, stresnih situacijah, strahovih, žalosti, medvrstniškem nasilju, motnjah hranjenja, samopoškodovanju, spolnih zlorabah, vedenjskih motnjah, identitetni zmedi, samomorilnosti, ADHD, neodgovorjenih vprašanjih, družinskem nasilju, iskanju, izgubljanju in drugih težavah, ki se pogosto odražajo tudi v nizki samopodobi v obdobju mladostnikovega iskanja identitete. Schmidt jih neposredno in v svojem hudomušnem slogu razčlenjuje in strokovno analizira, na koncu pa poleg uporabljanih študijskih virov dobrohotno naniza še priporočila za branje knjig in ogled filmov, vse skupaj z namenom, da bi najstnike čim bolje razumeli in jim v burnem obdobju pomagali poiskati moč, da bi se čim prej izvili iz »jeze, bolečih izkušenj, odnosov, občutkov in bolezni«. > RENATE RUGELJ

SIMONA WEISS

LESENI DEČEK SODOBNEGA ČASA

Aspergerjev sindrom;

Teoretska spoznanja in študija primera

Obzorja, 2018, t. v., 312 str., 34,90 €

Simona Weiss je za svoje diplomsko delo, študiji o dečku z Aspergerjevim sindromom, prejela študentsko Prešernovo nagrado. Njena študija je pri nas prva, ki tako obsežno in v celoti obravnava tovrstno problematiko. Pričujoča monografija je nadgradnja njenega diplomskega dela, ki celovito predstavlja Aspergerjev sindrom kot različico avtizma. Kot poudarjajo pisci spremnih besed in recenzenti, se je avtorica poleg strokovnosti (»visoko ekspertna

ALEKSANDRA KLOPČIČ

DOJENJE PO PRVEM LETU

Vodnik, ki prisluhne otrokovemu in maminemu ritmu odstavljanja

Sanje, zbirka Sanje. Priročnik,
2019, t. v., 212 str., 23 €

Dojenje, na prvi pogled tako naravna in preprosta dejavnost, je v javnosti lahko deležno različnih pritiskov in kritik, sploh kadar traja, po mnenju drugih seveda, predolgo. Znanstveno dokazane prednosti podaljšane dojenja je skrbno preštudirala in skupaj s številnimi izkušnjami v priročniku zapisala novinarka, zakonska in družinska terapevtka, Aleksandra Klopčič. Njen osnovni motiv je bil odgovoriti na številne tabuizirane dileme in vprašanja, ki se jih je lotila zelo sistematično in pregledno. Poleg splošnih prednosti dojenja po otrokovem prvem rojstnem dnevu predstavi tudi teorijo navezanosti, značilnosti razvoja otrokovih možganov, psihološko vrednost daljšega dojenja, zdravstvene prednosti, pa tudi številne mite in vraže, ki spremljajo mame, ki so se odločile prisluhniti svojemu instinktu ali otrokovemu ritmu. Ne pozabi niti na vlogo partnerja, na koncu pa predstavi še več načinov nežnega odstavljanja otroka od dojke, upoštevajoč otrokove potrebe in se jim po materinih zmožnostih skuša čim bolj približati. > RENATE RUGELJ

JESPER JUUL

OD VZGOJE DO ODNOSA

Avtentični starši – kompetentni otroci
prevod: Lidija Liberšar

Didakta, 2018, m. v., 182 str., 24,99 €

V slovenščini je na voljo že več kot ducat knjig danskega družinskega terapevta in vzgojnega »guruja« Jesperja Juula, ki daje velik poudarek osebnemu odnosu, pristnemu, iskrenemu. Najnovejši prevod je rezultat pogovorov med Juulom in urednico Ingeborg Szöllösi, nekakšen obsežen intervju v obliki knjige, v katerem sta se dotaknila Juulovega življenja, terapevtske prakse, tudi tematik njegovih prejšnjih knjig, npr. odgovornosti, kompetentnosti, samozavesti in samospoštovanja, svobode in meja, osebnega dialoga ter dialoga med šolo in družino ... Na vprašanja, ki zanimajo vsakega starša ali vzgojitelja, je Juul tudi s pomočjo primerov iz svoje dolgoletne prakse podal zgoščene odgovore, ki predstavljajo odlični uvod v Juulovo pedagogiko, nekakšen »šnelkurs« za dobre družinske odnose. > KLARA JARC

znanstvena monografija») teme lotila izjemno občutljivo in večplastno. Posebej je izpostavljena in razdelana študija o Gašperju, dečku z Aspergerjevim sindromom. Pokojna avtorica v predgovoru med drugim pravi: »Nimamo časa, da bi podali roko, da bi se ustavili, objeli, prisluhnili ...« Življenje se odvija skupaj z nami v vsej svoji neponovljivosti – objemimo ga, ustavimo se in prisluhnimo lesenim dečkom sodobnega časa. Monografija je neprecenljivo gradivo za vse, da bi razumeli, sprejeli in živeli bolj sočutno in posledično bolj srečno. > SABINA BURKELJCA

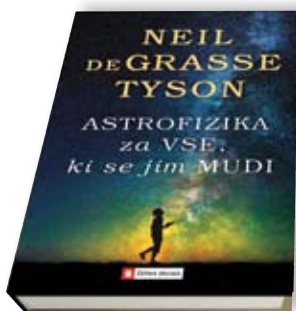

NEIL DEGRASSE TYSON

ASTROFIZIKA ZA VSE, KI SE JIM MUDI

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2018, m. v., 170 str., 10,90 €

Eden vidnejših popularizatorjev astrofizike Neil deGrasse Tyson, ki nam je vesolje med drugim predstavil v dokumentarni seriji National Geographica *Vesolje: Odisejada v času in prostoru*, je za tiste, ki se nam vedno mudi in si ne znamo vzeti časa (in prostora) za razmišljanje o nebesnih širjavah, napisal knjižico, ki se ji je mudilo postati globalna uspešnica. Spominja na sočno napisano delo Christopha Galfarda *The Universe in Your Hand*, toda čeprav se prilagaja manj zahtevnim bralkam in bralcem, tekst ohranja znanstveni jezik, ki ga rahlja s pojasnili prelomnih teorij in praktičnih dognanj, s katerimi se je spreminjalo tudi naše razumevanje bivanja na Zemlji. Med zanimivejše sodi poglavje Eksoplanet Zemlja, v katerem se avtor sprašuje o možnosti srečanja z življenjem, ki se je morda razvilo na kakšnem drugem koncu vesolja. Tukaj smo. Čakamo. > ŽIGA VALETIČ

LEATRICE EISEMAN

POPOLN VODNIK PO BARVNI HARMONIJI - IZDAJA PANTONE®

prevod: Jana Lavtižar

Tehniška založba Slovenije, 2018, pt. v., 216 str., 29,99 €

Za trenutek si predstavljate kakšno bi bilo življenje brez barv, v svetu v kakršnem bi videli samo belo, črno in različne odtenke sive. Ne le slikarji in oblikovalci, ampak tudi mnogi drugi, ki se z barvami ne ukvarjajo poklicno, vidijo skozi barve fantastičen način za izražanje idej in občutkov, tako npr. z drznimi barvami sporočamo energičnost, bolj umirjene pa ustvarjajo spokojno okolje. Avtorica, podpredsednica inštituta za barve Pantone, nas želi skozi pričujoči priročnik o barvah naučiti še veliko več. Barvne harmonije prikazane v različnih barvnih paletah lahko razburkajo vašo domišljijo in – kar je res pomembno – pobarvajo vaš svet. > RENATE RUGELJ

TANJA CAPPELL

RIŠEMO ČRKE

Okrasne pisave za vsako roko in vse priložnosti

prevod: Tina Stanek

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 144 str., 24,99 €

Mlado nemško umetnico Tanjo Cappell smo do nedavnega lahko spremljali le preko njenega Instagram profila (@frauhoelle ali po naše kar gospa Peklenšček), zdaj pa je, kot zapiše v uvodniku, končno našla čas, da je svoje vzorce in pretekle izkušnje z natančnimi nasveti zbrala v tej umetelni knjigi, ki služi kot priročnik, hkrati pa je s čudovitimi poslikavami sama po sebi umetnost. Avtorica se je obrti priučila na spletnem tečaju risanja črk, za katerega se je odločila po študiju medijske tehnike, saj je zaradi neprestanega stika s tehnologijo potrebovala nekaj »oprijemljivejšega«. Tako se je naučila osnove *hand letteringa* (termin lahko v slovenščino prevedemo kot *črkoris* ali *črkorisje*, saj ne gre le za lepopisje, ampak slikanje oz. risanje črk), usvojene tehnike risanja pa je kasneje nadgrajevala sama in počasi začela *črkorisje* ustvarjati tudi digitalno. Vse izkušnje je zdaj zbrala na enem mestu, v predstavljenem priročniku, ki je primeren za vse ustvarjalne roke, naj si bodo začetniške ali ne. > VANJA JAZBEC

KATE CODY

DOBRODOŠEL, DOJENČEK!

Prelepa knjiga spominov na otrokovo prvo leto

ilustracije: Nina Štajner

prevod: Mojca Benedičič

Učila International, 2018, t. v., 40 str., 12,99 €

NOSEČNIŠKI DNEVNIK

ilustracije: Elena Veronesi

prevod: Ida Sternad

Učila International, 2018, t. v., 80 str., 12,99 €

Vsak starš je na svojega otroka izjemno ponosen in si želi ohraniti spomine na nestrpnost pričakovanje prihoda novega člana ter ohraniti vse najlepše trenutke svojega najljubšega bitjeca. V poplavi sodobne tehnologije so nostalgične ustvarjalne spominske knjige prava osvežitev. Bodoče mamice lahko v *Nosečniški dnevnik* zapisujejo svoje izkušnje v različnih obdobjih nosečnosti ter se pripravljajo na porod. Po rojstvu pa pride na vrsto s pentljo zavezan zvežič najlepših spominov iz otrokovega prvega leta s prostori za vpisovanje vseh najpomembnejših razvojnih mejnikov in navad. S prostorom za fotografije bo lep spomin za starše in druge bližnje sorodnike pa tudi za otroka, ko bo malce starejši. > KLARA JARC

PAOLA GRIMALDI, FEBE SILLANI

ATLAS ŽIVALI

prevod: Maruša Mugerli Lavrenčič
Učila International,
2018, t. v., 88 str., 19,99 €

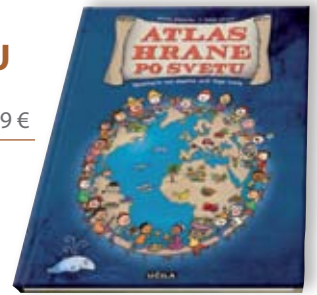

Ilustrirani *Atlas živali* v velikem formatu predstavlja najznačilnejše in tudi najbolj eksotične ali ogrožene živali sveta s kopnega, morja in zraka. Najprej spoznamo najbolj znane predstavnike z vseh celin, potem pa podrobneje po izbranih posameznih državah tudi druge značilne živalske prebivalce in različne zanimivosti o njih, sem in tja tudi predstavnike rastlinskega sveta. Ste vedeli, da kanadska snežna koza obožuje sol? Da je dolga mačka iz Kostarike oz. margaj edina mačka, ki se z zadnjimi tacami oprime veje in binglja z glavo navzdol? Grška kornjača ima odličen občutek za orientacijo, kitajski rečni delfin je simbol miru in blaginje, petje hripavega lovača pa zveni kot smeh. Polarna čigra med selitvijo skoraj brez predaha leti od severnega na južni tečaj in potem nazaj, sokol selec je med najhitrejšimi živalmi na svetu, grenlandski morski pes in navadni vrtni polž pa med najpočasnejšimi ... Atlas sicer ne prinaša podrobnih podatkov o posameznih vrstah, je pa zato poln kratkih anekdotičnih zanimivosti, ki bodo mlade naravoslovce vzpodbudile, da o tistih, ki jih najbolj pritegnejo, izvedo še več. > KLARA JARC

GIULIA MALERBA, FEBE SILLANI

ATLAS HRANE PO SVETU

prevod: Teja Bivic
Učila International, 2018, t. v., 72 str., 19,99 €

Atlas v mojih rokah je namenjen malim (in velikim) gurmanom. Sprehodimo se po skoraj vseh celinah našega sveta in si na vsaki ogledamo značilne živali in rastline, ki se uporabljajo v kulinariki. Za nekatere posamezne večje države so predstavljeni tudi natančnejši pregledi: narisana in nekatera tudi na kratko opisana so najpogosteje uporabljena posamezna živila in tudi pripravljene jedi in pijače. Nekatere jedi so svetovno znane in popularne in so prišle tudi do naših krajev, npr. takosi, hotdogi, rjavčki, gvakamole, asado, pastirska pita, govedina stroganoff, kebab, pad thai ... Druge jedi so povprečnemu Slovincu, še posebej otroku, povsem neznan: npr. perujska obara carapulca, čilenski kruh čapalele, norveški sir pul-tost, poljski bigoš, ruska kulebjaka, libanonska mudžadara, japonski piškoti jakgva ... Na koncu knjige je na zemljevidu sveta predstavljeno še migriranje hrane. Ste vedeli, da paradiznik izvira iz Južne Amerike, artičoka iz Sredozemlja, skoraj vsi agrumi pa iz Kitajske in jugovzhodne Azije? Atlas, ki bo radovednejšem skrajšal prenekate-ro uro, morda popestril jedilnike, kakšne izbirčneže pa mogoče celo prepričal, da pokusijo kaj novega. > KLARA JARC

MIRALDA COLOMBO

ZEMLJEVIDI MEST

ilustracije: Ilaria Faccioli
prevod: Petra Berlot Kužner
Učila International,
2018, t. v., 88 str., 19,99 €

V knjigi je (sicer brez dejanskih zemljevidov) predstavljenih dvajset svetovno znanih velemest: New York, Pariz, Peking, London, Seul, Lizbona, Amsterdam, Moskva, Rio ... Avtorici sta vsakemu mestu namenili štiri velike strani: na prvih dveh je navedenih nekaj zanimivih in morda presenetljivih dejstev o mestu in njegovih prebivalcih, z ilustracijami in v besedi so zelo na kratko predstavljene turistične atrakcije, veličastne stavbe, muzeji in spomeniki, parki, značilna hrana in predlogi za aktivnosti. Na drugih dveh straneh so natančneje in z več zgodovinskih dejstev predstavljene znamenitosti v različnih kategorijah, npr. turistična pot, muzej, hrana, park, zvezda mesta, značilen rek ... Čisto na koncu pa je ilustriran zemljevid sveta, na katerem so označena predstavljena mesta, sledi še vprašalnik, ki določi, kateri tip popotnika smo: sladokusec, raziskovalec ali popotnik s knjigo pod roko. Kratkočasen vodnik, ob katerem bo(mo) vsak otrok našel kakšno idejo za potovanje ter nove dogodivščine in izkušnje. > KLARA JARC

ČLOVEŠKO TELO; VESOLJE

Zbirka dejstev
prevod: Marko Bogataj
Učila International,
2018, t. v., 48 str., 9,99 €/knjigo

Človeško telo in vesolja sta temi, ki slej kot prej premamita male nadobudneže. Temu primerno bosta izbrani poučni knjigi, zasnovani kot zbirki zanimivih dejstev, kratko in jedrnatno odgovorili na vsa otrokova vprašanja; prva bo pojasnila, kako nastane življenje in kako se telo spreminja do starosti, kako so grajene naše kosti, mišice, žilni in živčni sistem, zakaj mežikamo in kako okušamo, kaj so bakterije in kaj so cepiva ... Za lažjo predstavo je knjigi dodan več kot pol metra visok model okostnjaka in številne nalepke, s katerimi lahko otrok utrdi pridobljeno znanje. Tudi druga knjiga je opremljena z nalepkami in modelom, v tem primeru si lahko otrok popestri branje z izdelavo rakete sojuz. Skupaj z njo se lahko odpravi skozi galaksijo, razišče naše Osončje, spozna zgodovino raziskovanja vesolja, vse od psičke Lajke, prve potnice v vesolje, do danes. Interaktivno in poučno! > VANJA JAZBEC

GUINNESS WORLD RECORDS 2019

urejanje: Craig Glenday; prevod: Katja Berden et al.
Učila International, 2018, t. v., 258 str., 19,99 €

Kje najdemo zbrano vse, kar je največje, najlažje, najgloblje, najosupljivejše, najnenavadnejše in najbolj številčno? Če niste ravnokar priplezali izpod kamna, potem veste, da so vse merljive »naj« stvari na svetu, celo v vesolju, zbrane v najnovejši izdaji Guinnessove knjige rekordov: od klasičnih rekordov, kot so npr. najdaljši nohti na svetu, največja reka na svetu, najvišji stolp, najbolj strupen pajek, najdražja naravna nesreča, preko malo bolj ekscentričnih, kot so recimo človek z največ tetovažami, največja zbirka predmetov o pingvinih, najvišja hoja po napeti vrvi na višini, najdaljša pica, do prav neverjetnih, ob katerih pomislimo »Kdo se

sploh spomni česa takega?«, kot so npr. največ igralnih kock, naloženih na mačjo taco, največ kljukic za perilo na obrazu, najhitreje z usti izdelan origami plovila in še in še! Letošnja posebnost med tri tisoč petsto navedenimi rekordi (nekateri so novi, drugih ni še nihče izboljšal, tretjih pa sploh ni mogoče) je poglavje Spoznaj-te ustvarjalce, kjer so malo podrobneje predstavljene nekatere stvaritve izumiteljev, umetnikov in domačih mojstrov, recimo največja rolka in najhitrejši reaktivni gokart. Brez zadržkov lahko rečemo, da je tu dovolj zanimivosti za vsakogar. > KLARA JARC

S knjigami, dobitnicami priznanj zlata hruška 2018, in pogovori z njihovimi avtorji in založniki smo na decembrski Strokovni sredi v MKL Pionirji sklenili minulo leto. S svetlobo zlatih hrušk, ki jo oddajajo odlične knjige zdajšnjim in bodočim malim in velikim bralcem, smo vstopili tudi v novo leto 2019. V njem nadaljujemo promocijo odlične knjižne bere, ki si je pridobila v letu 2018 znak kakovosti in priznanja zlata hruška, po mladinskih oddelkih MKL, ki je »povsod po mestu«, širimo zavedanje o odličnih knjigah po celotni državi, slovenskih splošnih knjižnicah, šolskih knjižnicah in knjigarnah.

Strokovne srede v Mestni knjižnici Ljubljana v letu 2019

S knjigami, dobitnicami priznanj zlata hruška 2018, in pogovori z njihovimi avtorji in založniki smo na decembrski Strokovni sredi v MKL Pionirji sklenili minulo leto. S svetlobo zlatih hrušk, ki jo oddajajo odlične knjige zdajšnjim in bodočim malim in velikim bralcem, smo vstopili tudi v novo leto 2019. V njem nadaljujemo promocijo odlične knjižne bere, ki si je pridobila v letu 2018 znak kakovosti in priznanja zlata hruška, po mladinskih oddelkih MKL, ki je »povsod po mestu«, širimo zavedanje o odličnih knjigah po celotni državi, slovenskih splošnih knjižnicah, šolskih knjižnicah in knjigarnah. Promocija zlatih hrušk je že tradicionalno prisotna v mesecu januarju v knjigarni Konzorcij v Ljubljani, pa tudi v celotni knjigarniški mreži knjigarn Mladinske knjige Trgovine po vsej državi. Letošnjo izložbo knjigarne na Slovenski cesti, ki je ena najbolj izpostavljenih izložbenih točk v srcu mesta, je odlično zasnovala in z zlatimi hruškami in letošnjo rdečo nitjo »Eden je svet« razvila novo kreativno zgodbo ilustratorica Tanja Komadina. Sijaj zlatih hrušk v izložbi si lahko ogledate tudi na priloženi fotografiji.

KAJ SO STROKOVNE SREDE, KOMU JIH NAMENJAMO IN V KATERO TEMATIKO BODO USMERJENE V LETU 2019?

Strokovne srede so nacionalni projekt izobraževanja mladinskih in šolskih knjižničarjev in širše zainteresirane strokovne in laične javnosti, ki jih zanima vzgoja za kakovostne mladinske knjige in kakovostno branje. Potekajo v organizaciji MKL, Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo že od leta 1972 dalje, vsako drugo sredo v mesecu.

47. sezona Strokovnih sred se bo poleg rednih tem informativnega dela (Ob začetku nove bralne sezone, MEGA kviz, *Priročnik* in pogovor z dobitniki priznanj zlata hruška 2019) v izobraževalnem delu posvetila predvsem bralcu in njegovim individualnim bralnim izhodiščem v okviru možnosti, ki jih ponuja knjižničarstvo znotraj usmeritve »prava knjiga pravemu bralcu ob pravem času«. Krovna tema odpira razpetosti med individualnim in družbenim, ki jo bomo zasledovali s prispevki strokovnjakov z različnih področij na simpoziju.

Datum in lokacija: Strokovne srede se običajno pričnejo ob 10. uri v dvorani v 3. nadstropju Knjižnice Otona Župančiča in se zaključijo predvidoma ob 13. uri. Pričetek in lokacija posamezne Strokovne srede bosta objavljena na spletni strani: <https://www.mklj.si/strokovne-srede>. V letu 2019 se bodo izvajale meseca februarja, marca, maja, septembra, oktobra, novembra in decembra. Mesečno bomo udeležence obveščali o podrobnejšem programu redne mesečne Strokovne srede.

Program za posamezno Strokovno sredo bo objavljen na <http://www.mklj.si/strokovne-srede>

Strokovne srede sofinancira tudi Javna agencija za knjigo RS.

Prisrčno vabljeni na strokovna srečanja in na majski simpozij v Mestni knjižnici Ljubljana, za katere je potrebna prijava na: ucni.center@mklj.si

	47. SEZONA	DATUM	TEMA	KOTIZACIJA
PROGRAM STROKOVNIH SRED 2019	IZOBRAŽEVALNI DEL	13. FEBRUAR	PREHODI: MED ODRASLO IN MLADINSKO KNJIŽEVNOSTJO, GOSTJE: UREDNIKI ZALOŽBE MLADINSKA KNJIGA ALENKA VELER, IRENA MATKO LUKAN, PAVLE UČAKAR, AVTORJA KNJIGE <i>PRVOTNOST</i> FERI LAINŠČEK IN ILUSTRATOR JURE ENGELSBERGER	10 €
		13. MAREC	STAROSTNE IN BRALNE STOPNJE V MLADINSKEM KNJIŽNIČARSTVU	10 €
		15. MAJ	SIMPOZIJ PIONIRSKO: MED INDIVIDUALNOSTJO IN DRUŽBENOSTJO	50 €
INFORMATIVNI DEL	11. SEPTEMBER	ZAČETEK NOVE BRALNE SEZONE; PREDSTAVITEV PROJEKTA RSK, JAK	/	
	23. OKTOBER	PREDSTAVITEV 14. CIKLA SLOVENSKEGA KNJIŽNIČNO-MUZEJSKEGA MEGA KVIZA	/	
	20. NOVEMBER	PREDSTAVITEV <i>PRIROČNIKA ZA BRANJE KAKOVOSTNIH MLADINSKIH KNJIG 2019</i>	/	
	11. DECEMBER	POGOVOR Z DOBITNIKI PRIZNANJ ZLATA HRUŠKA 2019	/	

RAPHAËL MARTIN

HURA ZA FANTE!

Vodnik za odraščajoče fante

ilustracije: Édith Chambon

prevod: Metka Kralj

Mladinska knjiga,

2019, m. v., 208 str., 19,99 €

Ti gre vse na živce? Te nihče ne razume? Te zanima očetov brivski aparat?

Se sprašuješ, od kod so čez noč prišli mozolji? In ta bolezen ljubezen? Ta in podobna vprašanja v uvodu nagovorijo mladostnike, in če se najdejo v opisu, potem so se znašli v godlji najstništva. A brez panike! Priročnik bo odraščajočim fantom med enajstim in petnajstim letom v pomoč pri vseh izzivih. Smiselno razdeljen v sedem poglavij vodnik sprva razloži nenavadne spremembe telesa, opozori na pomembnost mentalnega zdravja, pametno spregovori o alkoholu in nevarnosti drog, široko razglablja o ljubezni, strtih srcih in različnih »prvič«, vse brez dlake na jeziku. Ponuža smernice, kako uspjeti v šoli, odkriti svoje interese ter z družino in prijatelji zgraditi pristne odnose in seveda hkrati ne pozabiti nase. Vse v sproščenem tonu, ker bo vse v redu. Le brez panike! > VANJA JAZBEC

TINKA BAČIČ

BRIN IN PTIČJA HIŠICA

ilustracije: Daša Simičič

Grafenauer založba,

2018, t. v., 42 str., 21,90 €

Sredi zaprašene podstrešja radovedni Brin odkrije staro ptičjo krmilnico. Brž stopi do dedka, s katerim spravita hišico v red in jo obesita na vrtno drevo. Ne mine dolgo, ko Brin že opazuje prve obiskovalce. A kaj, ko se ptice tako hitro preplašijo. K sreči ima mami daljnogled, obvezen pripomoček vsakega opazovalca ptic ... Tako nas v ljubko zgodbo vpelje mali junak, s katerim spoznavamo ptice stalnice in njihov način življenja. Zgodbe, ki jo je zapisala pravljíčarka in doktorica biologije Tinka Bačič, pa ne odlikuje le poučno spoznavanje ptic, ampak tudi očarljivost celotne Brinove družine, ki malemu nadebudnežu skrbno pomaga pri spoznavanju narave. Nazadnje se angažira tudi oče, s katerim Brin zgradi gnezdilnico. Se lahko nadejamo nadaljevanja? Brinove dogodivščine pri opazovanju ptičjega naraščaja bi bile zagotovo odlični material za še eno tako dobro zasnovano slikanico. > VANJA JAZBEC

FRANCESCA CAVALLO, ELENA FAVILLI

ZGODBE ZA LAHKO NOČ ZA UPORNIŠKE PUNCE 2

prevod: Maja Kogej

Učila International,

2018, t. v., 212 str., 19,99 €

Med tem ko kake tri milijone ljudi v štiridesetih jezikih bere prvo knjigo iz projekta »uporniške punce« in se o njihovih zgodbah pogovarjajo tako pri popuku, kot na političnih srečanjih, je pred nami že njen drugi del. Avtorici pravita, da se je s prvo knjigo ogenj upora povečal in da je družina narasla, bralci iz

vsega sveta so ju opozarjali na nove pogumne in pionirske podvige žensk, ki sta jih zbrali in predstavili v nadaljevanju. Od slavni in manj slavni pisateljic, pustolovk, preko znanstvenic, vojaških upornic, aktivistk in revolucionark, političark, igralk, vrhunskih športnic, zdravnic, glasbenic, plesalk, umetnic, podjetnic, izumiteljic, vo-hunk, vladaric in bork za svobodo. Vsaka nosi svojo zgodbo, vse pa prinesejo isto sporočilo: Ko prepoznamo zatiranje in se mu upremo, vsi postanemo močnejši. > RENATE RUGELJ

Deklica, ki je pila mesečino

»Seveda je v zvezdni svetlobi veliko magije. To je vsesplošno znano. Drugače pa je z mesečino. To je vsekakor druga zgodba. Mesečina je čarovnija. Vprašajte kogarkoli.«

Kelly Barnhill
avtorica knjige

GRLICA

Naročila: Desk.d.o.o., Kosovelova 36, Izola; tel.: 05 169 90 72, narocila@desk.si, knjigarna.net

Kelly Barnhill

SAŠA PAVČEK

RUMI IN KAPITAN

ilustracije: Ejti Štih

Miš, 2018, t. v., 72 str., 25,95 €

Otroška pesnitev vsestranske ustvarjalke Saše Pavček, z izvirnimi živopisnimi ilustracijami Ejti Štih, kar vabi na literarno potovanje po razburkanih vodah sinjega morja.

Rumi, pogumna psička kapitana Adrijana, se ne ustraši viharja, pomaga rešiti tuje brodolomce, se zaplete s pirati in policistom, novim težavam pa kar ni videti konca, dokler se na obzorju končno ne prikaže kopno in je hrabra družina na varnem.

»Inovativna pesnitev se v hudomušnem slogu pomorske dogodivščine dotakne tako vprašanja onesnaževanja okolja kot aktualne problematike beguncev in z njo povezanega vsesplošnega pomanjkanja sočutja,« so na založbi Miš zapisali o tej posebni pesnitvi. > RENATE RUGELJ

LENČKA KUPPER

IZ ŠKRATOVE KROŠNJICE

Otroške pesmi skozi leto

ilustracije: Polona Lovšin

Mohorjeva Celovec, 2018, t. v., 240 str., 19 €

Lenčka Kupper iz Bistrice pri Pliberku je ustvarjalka, ki ji pesem v vseh oblikah izpolnjuje življenje. Pela je v zboru Jakob Petelin Gallus in drugih skupinah, vodila je otroške zборе in pesmi, zlasti za najmlajše, ves čas tudi pisala in večini dodala še napeve. Pisala jih je za svoje sinove in nato za malčke v celovškem dvojezičnem vrtcu Naš otrok, pri čemer je pozorno spremljala, kako jih sprejemajo. Tiste, ki so šle najbolj v ušesa, so povzeli še drugi učitelji in pevovodje, leta 1981 pa jih je začela tudi objavljati. Pesmarici *Pojmo s ptički* je sledilo še petnajst objav v knjigah in na tonskih nosilcih. Ob pesničini osemdesetletnici izdana antologija *Iz škratove krošnjice*, naslovljeni po že ponarodeli *Enkrat je bil en škrat*, prinaša osemdeset pesmi, nekatere tudi v nemškem prevodu. Urejene so v cikle po letnih časih s prazniki in za druge priložnosti, ki navdihujejo avtoričino delo. Miha Urbinc v uvodno besedo v pesnici vidi nadaljevalko žlahtne tradicije bukovnice Milke Hartman. > IZTOK ILICH

... naslovljene po že ponarodeli *Enkrat je bil en škrat* ...

IGO GRUDEN

MIŠKA OSEDLANA

in druge otroške pesmi

ZTT, 2018, t. v., 104 str., 17 €

Pesnik Igo Gruden iz Nabrežine pri Trstu je tukaj predstavljen s pesmimi iz *Miške osedlane* in drugih zbirk ter z nekaterimi, ki doslej še niso doživele knjižne objave. V njih se univerzalna

igrivost in razposajenost otrok prepletata z veselim pričakovanjem dogodkov, kot so pustne norčije in prazniki, s posebnimi (sprti razloženimi) narečno poimenovanimi jedmi in šegami letnega kroga. Iz pesmi vejeta občudovanje lepote in ljubezen do slovenskega kraško-primorskega sveta, vendar je Gruden, na primer v pesmi *Kresovi*, opozoril tudi na mračno senco fašizma, ki je razdril in razgnal njegovo družino, med drugo vojno pa dosegel tudi njega, begunca v Ljubljani: »Res ni Turkov več pri nas, / prost pa ni ob morju Kras ...« Uvod je napisala Agata Venier, raziskovalka Grudnovega pesništva, sklepnih besedi o njegovem življenju in delu pa Vera Tuta in Ivan Vogrič. Posebnost knjige so ilustracije učencev nabrežinske osnovne šole in njihove mentorice Katerine Kalc. > IZTOK ILICH

JURE JAKOB

TRI VRANE S PLATANE

O živalih, otrocih in drevesih

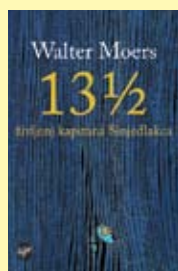
ilustracije: Anja Jerčič Jakob

Miš, 2018, t. v., 32 str., 25,95 €, JAK

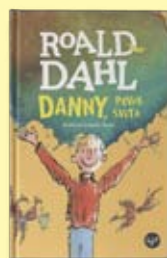
Jure Jakob (intervju na strani 8) v pesniški zbirki *Tri vrane s platane* s pesniškimi sredstvi napolni dvanajst dreves, na/ob katerih se dogajajo zanimive reči: jablano posadi ptič čarodej, hruško prinaša plašna belouška, lešnikov kolač pečejo veverice, na hrast se povzpne kralj polh in skliče pomemben posvet, muc pa gre na figo vreden potep; jerebika je sploh posebno drevo, saj jo spremlja sreča; z orehi je seveda neobhodno povezana orehova potica; bor je pesnikovo drevo – podenj se usede, kadar čaka na besede; bela breza ima moč, da odganja temo; tisa je drevo, ki ni za vsake oči, saj je drevo za čarovnije; smreka in platana pa zaključita potovanje po drevoredu pesmi. Kaj ves čas počenja Jurij, pa si naj bralci preberejo kar sami. Na koncu knjige so o vsakem drevesu zapisane zanimivosti o njem. Pesmi lepo zaozkrožajo ilustracije Anje Jerčič Jakob. > SABINA BURKELJCA

FRANE MILČINSKI JEŽEK
NANINE PESMI
PRILOŽEN GLASBENI ALBUM
NANE MILČINSKI

NEVERJETNI SVET
ZAMONIJE SE PREBUDI!
USPEŠNICA

MOJSTRSKI
MLADINSKI ROMAN
KODA: BUKLA

ZBRANE PESMI
NEŽE MAURER.
NAJLEPŠA KNJIGA LETA
KODA: BUKLA

Ste že člani družine Sanje?

Najboljše branje
www.sanje.si

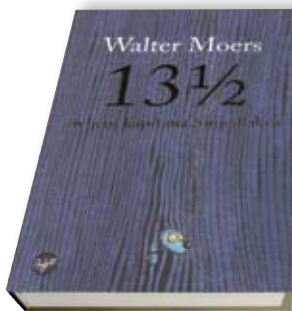
WALTER MOERS

13 1/2 ŽIVLJENJ**KAPITANA SINJEDLAKCA**

prevod: Darko Dolinar

Sanje, 2018, m. v., 688 str., 23 €

Če tudi vaša domišljija burijo neznane dežele in čarobna bitja, potem morate nujno spoznati Sinjedlakega medveda (v kolikor ste ga ob prvem slovenskem izidu leta 2000 slučajno spregledali) in z njim odpluti čez najbolj čudežna morja tega sveta. Čaka vas razburljivo popotovanje in na njem palčki pirati, morski strahovi, gozdne pajkulje, čenčavi valovi, velikani brez glave in vampirji z zlimi nameni. Srečate lahko tudi princa iz druge dimenzije, pa profesorja s sedmimi možgani, prijazne midgarske kače in nagnusne ščurkovce, pa tudi svinjske brihte in še marsikaj presenetljivega, kar je nastalo pod sinjim peresom nemškega stripovskega mojstra Walterja Moersa (1957), ki ga v slovenščini poznamo že po nekaterih izjemnih delih: *Rumo & Čudeži v temi*, *Mesto sanjajočih knjig*, *Vreščji mojster ...* Pri spoznavanju vseh plasti res pestrega življenja kulturnega medveda vam bo v neizmerno pomoč tudi »Leksikon razlage življenjskih oblik in fenomenov Zamonij in okolice izpod peresa prof. dr. Črtomira Črnočnika.« Kultno branje! > RENATE RUGELJ

JAMES WILLARD SCHULTZ

V VELIKEM APAŠKEM GOZDU

Zgodba Osamljenega skavta

prevod: Sonja Uran Šinigoj

Grlica, 2018, t. v., 135 str., 21,95 €

James Willard Schultz (1859–1947) je bil ameriški pisatelj, raziskovalec in zgodovinar, ki je zapisal pomembne študije življenja indijanskih plemen, raziskave narodnega parka Glacier National Park in številna druga, leposlovna in neleposlovna dela. Na odpravah je srečal ljudi, ki so ga navduševali, ki jim je z veseljem prisluhnil in zapisal njihove zgodbe. Tudi *V velikem Apaskem gozdu* je ena izmed resničnih zgodb, ki jo pripoveduje George Crosby, mladi skavt in požarni opazovalec na gori Mount Thomas v Arizoni. George je, v času, ko je divjala prva svetovna

vojna, želel služiti domovini kot ostali člani družine, a se zaradi mladosti ni smel priključiti vojski. Zato je zvesto služil kot skavt, svoje izkušnje na terenu, srečanja s plemeni Indijancev in vse bolj tesno povezanostjo z naravo pa je podana v tej iskreni pripovedi. > VANJA JAZBEC

EOIN COLFER, ANDREW DONKIN

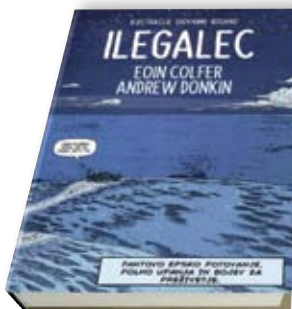
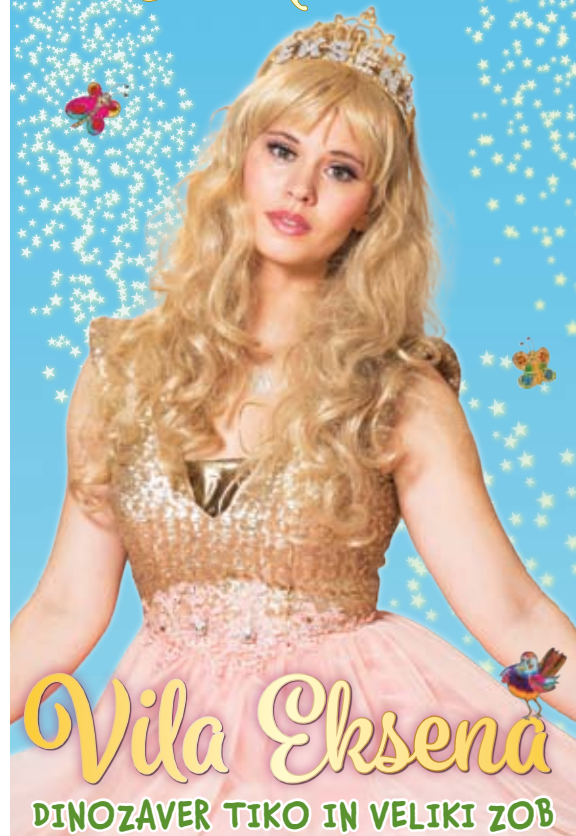
ILEGALEC

ilustracije: Giovanni Rigano

prevod: Neža Vilhelm

Morfemplus, 2018, t. v., 122 str., 24,90 €

Strip pripoveduje zgodbo o Ebu, dečku iz Gane, ki se zaradi bivanjskih okoliščin (negotova prihodnost, nevarno okolje, pomanjkanje dela) odloči za odhod v Evropo. Pot ga vodi čez Saharo, po postanku v Tripoliju pa se s sopotniki odpravijo še na najnevarnejši del potovanja, z ladjo čez Sredozemsko morje, ki mu je namenjen levji delež knjige. Strip tako obravnava predvsem dejstvo poti in se v tem aspektu skuša izogniti moraliziranju ob t. i. begunski krizi (čeprav določene vznesene replike ta občutek zamajejo), ta razsežnost je še toliko več vredna, saj bi se vse epizode lahko čisto zares zgodile (oz. se nenehno dogajajo, le v različnih kombinacijah). Poskus istovetenja narekujejo tudi realistična grafična podoba in bogate barve, zaradi česar *Ilegalec* ni zgolj poziv k reševanju humanitarne krize, temveč premora tudi razsežnost dokumentarističnega pisanja/risanja. > ALJAŽ KRIVEC

PRAVLJICA
*za otroke*NOVA
KNJIGA**Vila Eksena**

DINOZAVER TIKO IN VELIKI ZOB

Sporočilo
o strpnosti
ZA OTROKE
IN ODRASLE

ZA VSE, KI SI ŽELIJO SPOŠTLJIVE,
OSREČUJOČE IN LJUBEČE ODNOSE.

IZVIRNA SLOVENSKA AVTORSKA
ILUSTRIRANA PRAVLJICA.

RAZKRIVA, OD KOD IZVIRA
NESTRPNOST, IN PODA NAČIN,
KAKO ODPRAVITI PREDSDODKE.

ZALOŽBA EKSENA

www.eksena.si
zalozba@eksena.si

041 777 631

Založba Eksena
Cesta Leona Dobrotinška 2
3230 Šentjur

80 strani, 29 eur

Z NAKUPOM PRAVLJICE DONIRATE
10% V DOBRODELNI SKLAD VILJEM JULIJAN.

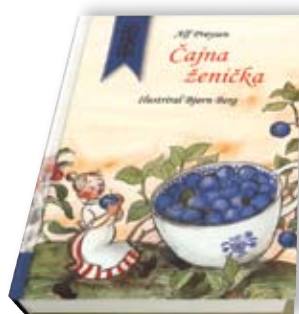

JIM SMITH
ŠE VEDNO NISEM ZGUBA

Samo Zguba, knj. 2
prevod: Ida Sternad
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2018, m. v., 240 str., 10,90 €

Povsem običajen fant Samo Zguba se v novi prigodi sooči z malone izdajstvom najboljšega prijatelja Sinija, ki se začne čez noč družiti s Samovim največjim sovražnikom, sošolcem Gabrom Nadutičem. Če se Samo sprva zaradi Sinija niti ne vznemirja kaj dosti, si mora sčasoma priznati, da ga strašansko pogreša. Da bo mera polna, mu preglavice povzroča še njegova babica, ki hodi s Samovim učiteljem Mišmašem, pri čemer pogled na starca, ki se poljubljata, za Sama sploh ni prijeten. A vse le ni tako grozno, saj za dobro zabavo poskrbijo lebdeči kakci, smrkliči, kakast stol in najbolj kulnska prodajalka bonbonov na svetu, gospa Rita s tremi palci. Le Samo se mora še spomniti, kako bo pridobil nazaj svojega prijatelja. Smeh zagotovljen! > KRISTINA SLUGA

ALF PRØYSEN
ČAJNA ŽENIČKA

ilustracije: Björn Berg
prevod: Marija Zlatnar Moe
KUD Sodobnost International,
zbirka Čudaške prigode,
2018, t. v., 119 str., 19,90 €

Zbirka štirih kratkih zgodbic o čajni ženički, ki živi s svojim možem in mačko, je delo norveškega avtorja

Alfa Prøysena in švedskega ilustratorja Björna Berga. Skupaj sta pričarala pristrčne pripovedi o ženički, ki se včasih nenadoma pomanjša na velikost čajne žličke in razume živalske jezike, ker pa je bistra in zvita, včasih pa ima povzruha še nekaj sreče, se vedno znajde tudi v nevarnostih, recimo ko je treba ugnati volka in medveda, sem in tja pa tudi ljudi. Zgodbe so začele v izvirniku izhajati že pred več kot šestdesetimi leti, po njih so posneli tudi risano serijo, to pa je prvi prevod v slovenščino. Z mlajšimi lahko berejo zgodbi in občudujejo ilustracije starši, malce večji otroci pa se jih lahko lotijo kar sami. > KLARA JARC

LESLEY GIBBES
ŠVRK IN TORBIČAR UGRABITELJ

Prigode pasjega policista, knj. 4
ilustracije: Stephen Michael King
prevod: Meta Osredkar
Miš, 2018, t. v., 70 str., 21,95 €

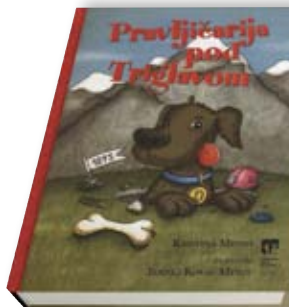
Najpogumnejši pasji policist se vrača! Detektivska pasja družina Švrk, Žuža in Amadeus se tokrat podaja na lov za torbičarjem ugrabiteljem, ki na gala prireditvah slavnim osebnostim krađe psičke iz torbic. Švrk je še posebej zavzet, da bi ga našel, saj je med ugrabljenimi kužki tudi njegova sestra Rozi. Zelo nenavadno pa je, da ugrabitelj ne zahteva nobene odkupnine. Da bi ga končno ujeli, Švrk, Žuža in Amadeus pod krinko sodelujejo na slavnostni predstavitvi alarmnih pasjih ovratnic, ki jih je izumil uspešni poslovnež Viktor Škrip. Žal pa se načrt izjalovi in tudi pasji prijatelji postanejo plen. Zdaj morajo napeti vse moči in najti način, da bodo iz rok ugrabiteljev rešili sebe in druge psičke. > KRISTINA SLUGA

KRISTINA MENIH
PRAVLJIČARIJA POD TRIGLAVOM

ilustracije: Jernej Kovač Myint
Planinska zveza Slovenije,
2018, t. v., 126 str., 17,90 €

Kristina Menih

Vas zanima, kako izgleda črna dežela pod Triglavom, kjer živijo velikan Megan, gozdne vile in škrti? Ali kam je izginilo Triglavsko pramorje? Potem se podajte pustolovščinam naproti skupaj s prijazno pitbulko Dixie, ki nad vse rada obišče svoje gozdne prijatelje. Spoznali boste prav posebne ježka Pleška, lisjaka Liska, živahna svizca Zvisa in Mično, pa tudi bledolične žene Krivopete. > KRISTINA SLUGA

ÉVA JANIKOVSKY
PRED OGLEDALOM

Najstnikov monolog
ilustracije: Tibor Kárpáti
prevod: Maja Likar
Miš, 2018, t. v., 32 str., 23,95 €

»Ker lani sem bil še čisto normalen tip, prav gotovo, tega se še spomnim. Takrat sploh nikoli nisem pogledal v ogledalo, samo če sem se slučajno zaletel vanj. Ampak zdaj pa prav moram, kar naprej moram buljiti v ogledalo, ker sem postal tako neverjetno grozen ...«, se bralcem pritožuje najstniški junak. Ob izčiščenih ilustracijah se nam koticke ustnic nehote krivijo navzgor. Tudi če se sami več ne spominjamo tega problematičnega obdobja, je kje v naši bližini gotovo kdo, ki se neokretno pozibava mimo nas in kolovrati s predolgimi rokami, kakšnim mozoljem na bradi in nerodnim korakom. Pisateljica Éva Janikovszky (1926 – 2003), ki je pisala tako za otroke kot odrasle, velja za eno bolj prepoznavnih imen madžarske literature, njena dela so prevedli v več kot 35 jezikov, največ nagrad pa je dobila prav za področje mladinske proze. Kratko besedilo in izvirne humorne ilustracije opominjajo, da se časi morda spreminjajo, ampak najstniki ostajajo enaki. > RENATE RUGELJ

ROALD DAHL
BINE IN MILINCI

prevod: Ana Barič Moder
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 112 str., 19,99 €

Kdor v sebi skriva še vsaj malo otroka, prav dobro ve, da je najbolje početi prepovedane reči. Tudi Bine je prepričan, da mu mama ne pusti skozi vrtna vrata proti gozdu zgolj zato, ker se tam skrivajo najrazburljivejše reči. Zato jo nekega dne popiha tja, da bi sam preveril. In res. Med vejami velikanskega drevesa, kamor se je zatekel pred neznano zverjo, se pred Binetom nenadoma odpre veliko majhnih okenc in skoznje pokukajo kot vžigalice majhni obrazki. Izkaže se, da so drobna bitja simpatični milinci, ki v gozdu živijo čisto svoje življenje in prijateljujejo s pticami. Tudi to mojstrsko domišljijско pripoved je kot zadnja v seriji Dahlovih zgodb, ilustriral priljubljeni Quentin Blake. Za vse, ki verjamemo v čarovnije. > RENATE RUGELJ

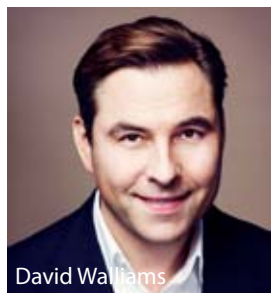
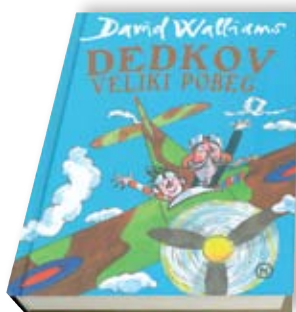
DAVID WALLIAMS

DEDKOV VELIKI POBEG

ilustracije: Tony Ross

prevod: Milan Dekleva

Mladinska knjiga, 2018, t. v., 464 str., 22,98 €

David Walliams

Iskrivi britanski komik Walliams (1971) ima med slovenskimi mladimi bralci zagotovo celo vrsto oboževalcev, ki so lahko uživali ob njegovih iskrivih domislicah (in seveda v briljantnem prevodu Milana Dekleve) že v prejšnjih knjižnih avanturah: *Babica*

barabica, *Zlobna zobarka*, *Tiranska teta*, *Mišburger*, *Vsi ti brezupno obupni otroci* ... Tokrat spoznamo pogumnega pilota bojnega letala, sedaj že osivelega dedka, ki ga družina »parkira« v Mračnem gradu, domu za ostarele ... Dedek je z leti postal seveda malo zmeden, peša mu spomin, zlobna upravnica, gospa Prašičnik, pa tudi ne prispeva, da bi se v novem okolju dobro počutil. Edini, ki ga razume je njegov vnuk Jure; sicer ni najpogumnejši deček, ampak z neustrašnim dedkom načrtujeta (in tudi izpeljeta) največjo avanturo njunega življenja. Kako se bo pobeg končal, se prepričajte sami ... Kot številne druge Walliamsove knjige je tudi ta že doživela filmsko adaptacijo. > RENATE RUGELJ

CHRISSIE PERRY

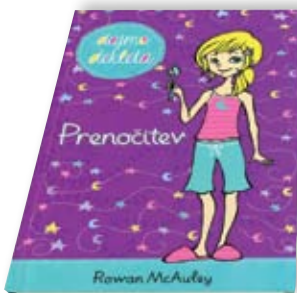
PRENOČITEV

serija Dajmo, dekleta

ilustracije: Aki Fukuoka

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost, 2018, t. v., 95 str., 16,90 €

Prenočitev pri prijateljih ali sorodnikih je še ena stvar, ki jo otroci silno radi prakticirajo, lahko pa se obrne tudi drugače od pričakovanj. Tinkarino vznemirjenje je tako veliko, da zjutraj vstane pred soncem in navdušena zbudi mamo: »Mama, vstati moraš. Danes bom prespala pri Ditki.« Prenočitev sploh ni enostavna, saj si je treba pripraviti pižamo in potrebščine za higieno, vse to pa Tinkara odnese na avtobus in v šolo ... Toda kaj si bodo mislili drugi, če bodo v torbi videli zeleno pižamo ali pa bonbone za Ditkino mamo? Ves pouk nestrpno čaka, da bo odzvonil šolski zvonec, nato pa ugotovi, da je doma pozabila zobno ščetko. Ojoj, še preden se je prenočitev začela dogajati, je Tinkara že povsem utrujena od skrbi ... > ŽIGA VALETIČ

FRIDA NILSSON

JAZ IN GORILA

ilustracije: Lotta Geffenblad

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

Pivec, 2018, t. v., 124 str., 17,90 €

Švedsko mladinsko pisateljico Frido Nilsson (1974) imajo mladi po vsem svetu zelo radi, saj zna velika vprašanja o prijateljstvu, smrti ali ljubezni zapisati humorno in iskreno. Enako velja tudi za delo *Jaz in Gorila*. Devetletna Jona je še kot dojenček prišla v dom za otroke brez staršev. S strogo ravnateljico Gerdo se ni nikoli najbolje razumela, pa tudi med ostalimi otroci je našla le nekaj prijateljev. Nekega dne se je v sirotišnici oglasila kosmata debelušna gorila, ki je izmed vseh otrok za posvojitev izbrala prav prestrašeno Jono in jo odpeljala v svoj dom sredi propadlega industrijskega območja. Preživljali sta se s prodajo starih rabljenih stvari in sčasoma postali pravi zaupnici, dokler se ni vanju vtaknil pretkani Todor Zlomrak ... Ali bosta Jona in Gorila zmogli čez prepreke, ki jima jih je postavila okolica? Večkrat nagrajena mladinska pripoved ponuja v razmislek marsikatero temo odrasčanja in iskanja svojega mesta pod soncem, no, pod zvezdami, pod opičjo zvezdo. > RENATE RUGELJ

JOÃO MANUEL RIBEIRO

MOJ DEDEK,

kralj majhnih stvari

ilustracije: Catarina Pinto

prevod: Mojca Medvedšek

Malinc, 2018, m. v., 104 str., 20 €

To je čudovita, topla in nežna knjiga o dedku in njegovi zapuščini svetu, še posebej njegovemu vnuku. Dedek je, kot pravi, kralj majhnih stvari, ki pa so pravzaprav največje stvari v življenju: naklonjenost, bližina, spoštovanje, toplina, predanost življenju takšnemu, kot je. Dedek je kralj, pravi kralj, saj spoštuje svojo družino, svojo kraljico in naravo, s katero sobiva. Dedek ve, da se bližina skriva tudi v zgodbah iz njegovega življenja, kot je na primer zgodba o granatnem jabolku, polnem ljubezni. In pravi: »Sam vladam svojemu življenju, odločam o tem, kaj bom počel, kdaj in kako bom živel. Kraljujem svojim idejam in mislim.« Zgodba, ki jo je napisal priznani pesnik, pripovednik, urednik in raziskovalec João Manuel Ribeiro, nam sporoča, da je v življenju bistvena ljubezen do preprostih in majhnih stvari. Knjiga, polna drobnih modrosti na vsaki strani, je pripravljena tudi za bralce z disleksijo. > SABINA BURKELJCA

NAJLEPŠE ZGODBE IZ TISOČ IN ENE NOČI

priredba: Stefania Leonardi Hartley; ilustracije: Patrizia Manfredi et al.

prevod: Marko Bogataj

JEAN DE LA FONTAINE

NAJLEPŠE LA FONTAINOVE BASNI

priredba: Stefania Leonardi Hartley; ilustracije: Francesca Pesci et al.

prevod: Neža Kralj

Učila International, zbirka Zlati pravljичni trak, 2018, t. v., 124 str., 9,99 €/knjigo

Že na prvi pogled privlačna knjižna zbirka *Zlati pravljичni trak* je bogatejša za še dve zbirki pravljic, ki jih pravzaprav že poznamo. Med *Najlepšimi La Fontainovimi basnami* bomo tako našli sedemnajst živalskih zgodb s poučnimi nauki, med njimi tudi tisto o kmetu, njegovem sinu in oslu, ki nas uči, da ne moremo nikoli ustreči vsem.

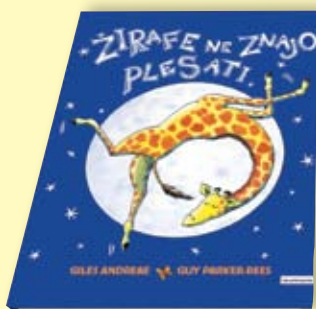
V *Najlepših zgodbah iz Tisoč in ene noči* je uvrščenih dvanajst zgodb z Bližnjega vzhoda, recimo tista o Ali Babi in štiridesetih razbojnikih, pa o Aladinu in čarobni svetilki. Zgodbe v obeh zbirkah je priredila Stefania Leonardi Hartley, ilustracije pa so delo številnih italijanskih umetnikov. Ilustracije v različnih slogih zbirkami prinašajo večjo razgibanost in poskrbijo, da je tudi vsaka zgodba zase lahko samostojna, otroci pa bodo ob njih poleg spoznavanja poučnih vsebin tudi širili svoja likovna obzorja. > KLARA JARC

GILES ANDREAE

ŽIRAFE NE ZNAJO PLESATI

ilustracije: Guy Parker-Rees
prevod: Milan Dekleva
Grafenauer založba,
2018, t. v., 36 str., 19,90 €

Žirafa Živa je lepa žirafa, a njene noge so doooooolge, njena hoja nerodna. Le kako se bo vključila v ples v afriški džungli? Levi obvladajo tango, nosorogi tvist, pavijani polko, vsi pa se posmehujejo ubogi Živi, ki ji ritem ne gre najbolje. Potrta odide s plesa in naleti na modrega črička, ki ji na violino zagode povsem drugačno glasbo, takšno, ki je nekdanji nerodni žirafi pisana na kožo. Vse živali osupnejo, ko vidijo njen balet in spoznajo, da smo vsi odlični plesalci, kadar plešemo na glasbo, ki nam je pri srcu. Pravljičica v verzih britanskega pisatelja, pesnika in umetnika Gilesa Andreaeja je z živahnimi in toplimi ilustracijami opremil ilustrator in pisatelj Guy Parker-Rees, ki pravi, da zelo rad riše živali in obožuje svojo službo. Slikanica *Žirafe ne znajo plesati* je od svojega nastanka leta 1999 postala velika mednarodna uspešnica, doživela je celo odrsko priredbo in turnejo po Veliki Britaniji. Njeno sporočilo je izredno pomembno, saj morajo tako najmlajši kot tudi že starejši vedeti, da ima vsak od nas različne talente in področja, kjer smo uspešnejši, ti pa so ravno toliko pomembni kot talenti naših vrstnikov. > KLARA JARC

EMANUELA MALAČIČ KLADNIK

KAJ ZRASTE IZ ZOBKA?

ilustracije: Tinka Leskovšek
KUD Sodobnost International,
2018, t. v., 54 str., 19,90 €, JAK

Pravljičice za otroke prevajalke in pisateljice Emanuele Malačić Kladnik so v tej zbirki na prvi pogled čisto navadne zgodbe iz vsakdanjega življenja otrok, vendar pa se vsaka od njih vrti okrog pomembnih prelomnic v življenju otroka. V prvi se Matej prisrčno sooča s prihodom nove sestrice, v drugi se Melita sreča z namišljenim hišnim ljubljencem, v tretji pa se Tina za vedno poslovila od dedka. Pospremljene so z detajlnimi ilustracijami Tinke Leskovšek, mojstrice živalskih podob, ki je te človeške tegobe in radosti odela v lisičjo kožo in knjigi s tem dodala svoj pečat. > KLARA JARC

ULF NILSSON

KO SVA BILA SAMA NA SVETU

ilustracije: Eva Eriksson
prevod: Danni Stražar
Zala, 2018, t. v., 36 str., 20,95 €

Zagotovo je največji strah otroka, da bo izgubil mamo in očeta in bo ostal čisto sam na svetu. Ampak če še ne poznaš dobro na uro, se lahko zgodi, da zamešaš kazalce na uri, in čas se odvrti drugače ... tvoje nočne more pa se uresničijo. In kar naenkrat ostaneš sam, pred zaprtimi vrati hiše. No, ne čisto sam – tu je še tvoj mlajši bratec, in ko ostaneta sama (skupaj) na svetu, se morata znati. S pomočjo domišljije si naredita improviziran dom z veliko ljubezni in izvirnosti. Nobena nočna mora ne traja veekomaj, sploh če jo znaš preživeti s pomočjo izvirnosti in domišljije – zgodba se izteče srečno, družina se spet objame. Tudi uro se bomo že še naučili uporabljati, a zdaj so najprej na vrsti ljubezen in sendviči in ... dobre knjige, kot je ta. > SABINA BURKELJCA

NEJKA SELIŠNIK

ERAZEM PREDJAMSKI

Celjska Mohorjeva družba,
2018, t. v., 36 str., 19,50 €

Predjamski grad je v davni predstavljal varno zatočišče. Med obleganjem v 15. stoletju je ponudil pribežališče tudi svojemu najslavnejšemu lastniku Erazmu Predjamskemu, o katerem še vedno krožijo različne legende. Eno od njih je na novo ubesedila in ilustrirala Nejka Selišnik in svojsko oblikovala čudovito slikanico. Prepričana sem, da jo bodo z veseljem in radovednostjo prebirali tudi odrasli. Zgodba je napisana v privlačnem in razumljivem jeziku, prečudovite celostranske ilustracije pa vrhunsko dopolnjujejo besedilo. Nauk zgodbe je lahko tudi ta, da ljudem ne smeš vedno popolnoma zaupati. Erazma in njegovih enajst zvestih mož je namreč izdal in na smrt obsodil pohlepen in potuhnen graščakov sluga. To se je zgodilo davnega leta 1485. Novi graščak in posestnik Ivan Kobencel pa je dal leta 1570 sezidati nov grad, kakršen stoji še danes. Tja greste lahko na izlet in si ga ogledate sami! > SONJA JUVAN

HUIQIN WANG

JAZ, MARCO POLO

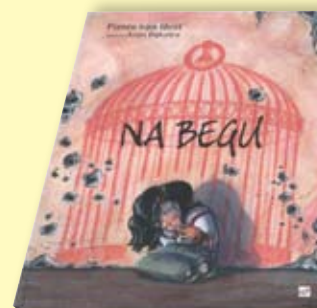
prevod: Andrej Stopar
Mladinska knjiga,
zbirka Velike slikanice,
2018, t. v., 36 str., 17,99 €

Sin beneških trgovcev, čigar predniki so prihajali s hrvaške Korčule, je od otroštva sanjal o potovanjih na daljni Vzhod. Pri sedemnajstih se mu je želja izpolnila in z očetom in stricem se je iz Benetk po starodavni svilni poti odpravil proti Kitajski. Naporno potovanje karavane je trajalo dolga štiri leta, prečkali so brezmejne puščave in gorska višavja, na koncu poti pa je Kublaj kan sposobnega Marca Pola najel za svoje posle. Kljub lepotam eksotične dežele je evropska družčina pogrešala domača tla in po dolgih štiriindvajsetih letih so se po morskem poti vrnili v Benetke. Slovensko-kitajska slikarka je v tej dvojezični (slovensko-kitajski) slikanici na svoj način predstavila lepote oddaljenih kultur in legendarno dogodivščino Marca Pola. > RENATE RUGELJ

PIMM VAN HEST

NA BEGU

ilustracije: Aron Dijkstra
prevod: Tadeja Petrovčič Jerina
Celjska Mohorjeva družba,
2018, t. v., 28 str., 19,50 €

Kako majhnim otrokom pojasniti begunsko problematiko, ki je že del našega vsakdana? Samo z besedami najbrž težko, zato bo v pomoč slikanica *Na begu*, namenjena otrokom od petega leta dalje, ki razumljivo in čuteče odstira zgodbo majhnega dekletca. Ta živi na vojnem območju in brezskrbnega življenja sploh ne pozna, kljub temu pa v ljubečem in poznanem domu vztraja do zadnjega. Ko izgubi tudi tega, se poda na nevarno pot v neznanu, v upanju, da jo bodo v novi deželi sprejeli z razumevanjem ter pričakali s prijazno besedo in toplim objemom. Slikanica se lahko pohvali tudi z izvirno likovno podobo. Kontrast vojne in miru prikaže simbolično, a zato nič manj realistično, s podobami zlovesčih krokarjev in bele golobice. Zgodba, ki spodbuja k pogovoru in vabi k razmisleku. > KRISTINA SLUGA

LOJZE KOVAČIČ

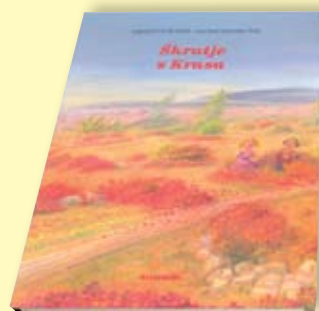
DVA ZMERJAVCA

ilustracije: Ana Zavavlav
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2018, t. v., 32 str., 17,99 €

... s prav posebnim občutkom za otroško domišljijo ...

Z zaključkom Cankarju posvečene-ga leta so minili tudi številni drugi jubileji, med drugim devetdeseta obletnica rojstva Lojzeta Kovačiča (1928–2004), ki velja za enega izmed najbolj priznanih mojstrov slovenske pripovedne proze 20. stoletja. Čeprav je poznan predvsem po delih za odrasle, je obsežen opus spisal tudi za otroke in mladino. In s prav posebnim občutkom za otroško domišljijo; pripovedim iz čisto vsakdanjega življenja je dodal malo fantazije, obilo humorja in ščepce vzgojnosti, pravi recept za uspeh, po katerem je napisana tudi zgodba o dveh zmerjavcih, bratih, ki se pač neprestano zmerjata, večinoma s pisanim naborom zmerjavk iz živalskega kraljestva. Vse dokler se nekega dne z vsako zmerjavko v hiši znajde prava žival! Le kako se bosta brata rešila iz te godlje? > VANJA JAZBEC

UROŠ GRILC

ŠKRATJE S KRASA

ilustracije: Zvonko Čoh
Škratelj, zbirka Škratolovščine,
2018, t. v., 36 str., 12,95

Na robu vinograda v lepi vasi Štanjel pogosto sedijo otroci in si pripovedujejo zgodbe. Sodobnejše in tiste, ki so si jih pripovedovali že njihovi dedki in babice. Bolj ali

manj strašljive, odvisno seveda, kako priden je junak zgodbe. Pogovarjajo se o pogumnem kmetu, ki se je odpravil opazovat škratje in jih celo zalotil sredi belega dne! Pa o čudnih dogodkih, ki so se nekoč pripetili ... Znamenita ostra burja je namreč samo še milo pihljala, trdni kraški kamen se je zdrobil v prah takoj, ko si se ga dotaknil z dleto, in še prelepi ruj je zbledel v medle barve. Medtem ko so odrasli obupavali, so se otroci odločili ukrepati. Le kaj bi lahko povzročilo takšne dogodke? So jo mogoče zagodli škratje s Krasa? > VANJA JAZBEC

NINA KOKELJ

URICE Z DOJENČKOM

ilustracije: Bojana Dimitrovski
KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2018, t. v., 32 str., 18,90 €, JAK

Pri svoji najnovejši slikanici je pisateljica in publicistka Nina Kokelj sodelovala s slikarko beograjskih korenin Bojano Dimitrovski. Besedilu, ki je namenjeno predvsem deklicam (in njihovim mamicam) je pričarala nežne akvarelne ilustracije, ob katerih spremljamo deklico in njenega dojenčka ter njuno posnemanje odraslega sveta. Deklica bo dojenčka previjala in oblačila, ga nahranila, peljala v vozičku na sprehod in na igrišče, pa k zdravniku in v vrtec, na dopust z družino, zvečer pa s sabo v posteljo. Deklica bo nekoč odrasla in se z dojenčkom iz otroštva ne bo več igrala, prav verjetno pa je, da bo dobila čisto pravo detece in z njim počela vse te otroške reči in še več ... > KLARA JARC

ROSALINDA KIGHTLEY

DOM ZA ZAJČKA IN MIŠKO

prevod: Helena Kraljič
Morfemplus, 2018, t. v., 22 str., 17,90 €

Kdo se skriva v luknjicah, ki jih odkrijeta zajček in miška, ko iščeta svoj dom? Ošiljeno uho v travi je lisičino, bodice med listjem so ježkove, kljun v duplini pa sovin. Kaj pa se svetlika iz velike jame, je tam še kaj prostora? Gostoljubni medved ima še dovolj prostora, da se k njemu stisneta zajček in miška, njuno iskanje toplega in udobnega doma pa je pri srečnem koncu. > KLARA JARC

CAROLINE JAYNE CHURCH

DESET DROBNIH PRSTKOV

prevod: Milan Dekleva
Grafenauer založba, 2018, t. v., 20 str., 9,90 €

Caroline Jayne Church je nagrajena angleška avtorica in ilustratorica številnih poučnih knjižic za najmlajše. Kartonka pred nami vsebuje prikupno rimano izštevanko v prevodu Milana Dekleve, s katero bodo malčki spoznali dele telesa, se ob tem malce poigrali in razgibali ter se učili kratke pesmice. Ilustracije dečka in njegovega medvedka v živahnih barvah so enostavne in obenem pripovedne. Starši in vzgojitelji lahko knjižico otrokom glasno berejo ali recitirajo ob kopanju, razgibavanju ali pa kar tako in se z malčki razmigajo tudi sami. > KLARA JARC

GUIDO VAN GENECHTEN

SRAČJA GLASBA

prevod: Milan Dekleva
Morfemplus,
2018, t. v., 28 str., 22,90 €

Če pozorno prisluhnemo, ugotovimo, da je glasba povsod okoli nas: slišimo petje ptic, šumenje listov, tapkanje šapic. In ne boste verjeli, tudi na kahlici lahko slišimo prav posebno sračjo glasbo. Mojster dirigiranja, gospod pingvin, že vabi na sračji koncert, zato hitro vsak svojo kahlico v roke in brž proti koncertni dvorani! Čakajo nas številni nadarjeni glasbeniki: tukaj je pujs Rilči, ki z ritmom malo prehiteva, rahlo preglasni nilski konj Jaka, žirafa Rafaela, ki zmore najdlje zadržati ton ... Humorja polna zvočna knjiga bo popestrila marsikatero bralno urico in iz navajanja na kahlico naredila pravo zabavo. > VANJA JAZBEC

VSE NAJBOLJŠE ZA TE!

ilustracije: Nicola Slater
prevod: Jelena Isak Kres
Mladinska knjiga,
2018, t. v., 10 str., 16,99 €

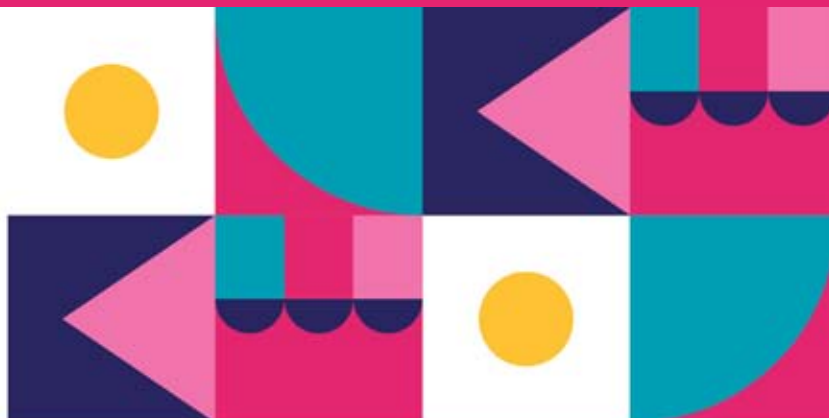

Ker mala vidra praznuje, ji njeni prijatelji pripravijo prav posebno presenečenje. Medvedka poprime za flavto, jazbec za kitaro, muca za violino, los pa sede za klavir. Ko slavjenka prispe na zabavo, že odmeva napev »Vse najboljše za te!«. Knjiga, ki je v bistvu rojstnodnevna voščilnica, bo očarala najmlajše bralce, pa naj bo priložnost resnična zabava za rojstni dan ali zgolj vsakdanja bralna urica, ter jih hkrati naučila rojstnodnevne pesmice in na koncu presenetila s prižigom svečke. > VANJA JAZBEC

Kulturni bazar je tradicionalno zasnovan kot oblika strokovnega usposabljanja za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju ter kulturi, pa tudi za strokovne delavce z drugih področij, ki lahko pri svojem delu inovativno vključujete kulturnovzgojne vsebine (zdravje, okolje in prostor, narava in gozd, šport in gibanje ...), ter za študente.

Kulturni bazar

2019

Kulturni bazar je pomemben del načrtnega razvoja kulturno-umetnostne vzgoje, ki so si ga že več kot pred desetletjem skupaj zastavili Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod RS za šolstvo. Častni pokrovitelj projekta je Slovenska nacionalna komisija za Unesco, izvršni producent pa Cankarjev dom v Ljubljani.

Osrednji temi enajstega Kulturnega bazarja sta **Ustvarjalnost mladih, s poudarkom na projektih »Mladi za mlade«** in **Sodobna umetnost**.

Udeleženci usposabljanja spoznajo številna področja kulturno-umetnostne vzgoje (knjige, glasba, film, gledališče, ples, kulturna dediščina, intermedijska umetnost ...). Skozi kreativna partnerstva z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvom za zdravje, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Ministrstvom za okolje in prostor pa predstavljamo, kako lahko kulturo in umetnost kreativno povežemo tudi z drugimi področji. Letos smo pripravili medresorske tematske sklope *Gozd skozi umetnost in kulturo*, *Zdravje, šport, gibanje, umetnost in tehnologije* ter *Arhitektura in prostor*.

Udeležba na Kulturnem bazarju je za vse obiskovalce brezplačna, obvezna pa je prijava najpozneje do 20. marca 2019.

Program strokovnega usposabljanja in e-prijavnico najdete na spletni strani www.kulturnibazar.si.

Iz bogatega programa strokovnega usposabljanja (več kot petdeset dogodkov) bralce Bukle še posebej opozarjamo na dogodke, povezane s knjigami in bralno kulturo:

- **Degustacije s področja bralne kulture:** sčepce bralne kulture, kratke predstavitve projektov in programov (sodelujejo: Javna agencija za knjigo RS, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Bralno društvo Slovenije, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska sekcija IBBY, Vodnikova domačija Šiška, Zavod MARS Maribor)
- **Nacionalni mesec skupnega branja,** predstavitev nacionalne medresorske akcije za spodbujanje branja (sodelujejo: Petra Potočnik, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS; Diana Volčjak, Andragoški center Slovenije; Savina Zwitter, Bralno društvo Slovenije)
- S knjigami pa so tesno povezane tudi gledališke predstave, vključene v programu usposabljanja: *Kako zorijo ježevci* SNG Drama Maribor, *Peter Klepec ali Kako postaneš pravi junak* SNG Drama Ljubljana ter tudi letošnja sklepna prireditev s predstavo *Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa* SNG Drama Maribor.
- Če želite spoznati zanimive in bogate programe in projekte kulturnih ustanov s področja bralne kulture, obiščite njihov razstaveni prostor v Veliki sprejemni dvorani CD, kadarkoli od 9.00–18.00.

poskrbi
ZASE.
zaupaj
VASE.
pazi
NASE.

Bogat izbor več kot 40 knjig, ki pomagajo živeti bolje, lažje in polneje!

Bruno Šimleša o tem, kako se znebiti škodljivih prepričanj in prepoznati pravo ljubezen!

Spoznajte se in poiščite pot do zadovoljstva s pomočjo vsem znanih klasičnih pravljic.

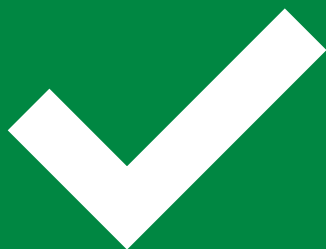
Poznavalka volkov predstavlja njihova življenjska vodila. Od njih se lahko veliko naučimo!

DARILO: ČAJ TEEKANNE
ob nakupu vsaj ene knjige iz izbora

Najhitreje do knjig: 📖 v knjigarnah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si

S V E T N I S A M O
P R A V I L E N A L I N A P A Č E N

Živimo v času, ki nas tlači v predale. Naš, njihov. Lev, desen. Rdeč, črn. Domoljub, svetovljan. Napreden, konservativen, ekolog, onesnaževalec, dober, slab. A sveta ne sestavljajo nasprotja, temveč neskončni odtenki raznolikosti. Kakovosten časopis vam jih pomaga spoznati in razumeti bolj kot katerikoli drug medij. Ne boste se vedno strinjali z vsem, kar napišemo. In prav je tako. Smisel soočanja mnenj ni apriorno zavračanje stališč drugih in trmasto vztrajanje pri svojem, temveč dialog. In pogovor je možen le, kadar poznamo in ra-

zumemo mnenja drugih. Poslanstvo Dela je preprosto: prepričani smo, da sta vedenje o svetu, v katerem živimo, ter razumevanje dogodkov in okolja nujni za aktivno vlogo posameznika v družbi. Prepričani smo, da lahko samo aktivni državljani pomagajo spreminjati skupnost in državo na bolje. Ni nam vseeno, v kakšni družbi živimo. Naši novinarji in uredniki zato vsak dan pripravljajo pomembne novice, informacije, komentarje in analize, s katerimi si laže ustvarite sliko sveta in dogajanja v njem. **Naše delo je, da vi veste več.**

Vedeti več pomeni imeti moč.

DELO
60 let